Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

►B

UREDBA (EU) 2016/399 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 9. ožujka 2016.

o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama)

(kodifikacija)

(SL L 77, 23.3.2016., str. 1.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
►M1	Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016.	L 251	1	16.9.2016.
►M2	Uredba (EU) 2017/458 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017.	L 74	1	18.3.2017.
►M3	Uredba (EU) 2017/2225 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2017.	L 327	1	9.12.2017.
►M4	Uredba (EU) 2019/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019.	L 135	27	22.5.2019.
►M5	Uredba (EU) 2021/1134 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021.	L 248	11	13.7.2021.
►M6	Uredba (EU) 2024/1717 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024.	L 1717	1	20.6.2024.

Koju je ispravio:

►C1 Ispravak, SL L 312, 7.12.2018, str. 107 (2017/2225)

►C2 Ispravak, SL L 90386, 3.7.2024, str. 1 (2016/399)

▼B

UREDBA (EU) 2016/399 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 9. ožujka 2016.

o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama)

(kodifikacija)

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i načela

Ovom se Uredbom predviđa nepostojanje nadzora državne granice u odnosu na osobe koje prelaze unutarnje granice država članica Unije.

Njome se utvrđuju pravila nadzora državne granice u odnosu na osobe koje prelaze vanjske granice država članica Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „unutarnje granice” znači:

   (a) zajedničke kopnene granice, uključujući granice na rijekama i jezerima država članica;

   (b) zračne luke država članica za unutarnje letove;

   (c) morske, riječne i jezerske luke država članica za redovne unutarnje trajektne linije;

2. „vanjske granice” znači kopnene granice država članica, uključujući granice na rijekama i jezerima, granice na moru i njihove zračne, riječne, pomorske i luke na jezerima, ako se ne radi o unutarnjim granicama;

3. „unutarnji let” znači bilo koji let isključivo prema ili s državnih područja država članica, a koji ne slijeće na državno područje treće zemlje;

4. „redovna unutarnja trajektna linija” znači bilo koja trajektna linija koja povezuje dvije ili više istih luka koje se nalaze na državnom području država članica, a koja ne pristaje u luke izvan državnog područja država članica i koja prevozi putnike i vozila prema objavljenom rasporedu;

5. „osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije” znači:

▼B

(a) građani Unije u smislu članka 20. stavka 1. UFEU-a i državljani trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije koji ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje, na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([1]);

(b) državljani trećih zemalja i članovi njihovih obitelji bez obzira na njihovo državljanstvo koji, na temelju sporazumâ između Unije i njezinih država članica s jedne strane i tih trećih zemalja s druge strane, uživaju jednaka prava na slobodno kretanje kao i građani Unije;

6. „državljanin treće zemlje” znači osoba koja nije građanin Unije u smislu članka 20. stavka 1. UFEU-a i koja nije obuhvaćena točkom 5. ovog članka;

7. „osobe za koje je izdano upozorenje u svrhu ►C2 odbijanja ulaska ◄” znači bilo koji državljanin treće zemlje za kojeg je u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS) izdano upozorenje u skladu s člancima 24. i 26. Uredbe (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) i za potrebe utvrđene u tim člancima;

8. „granični prijelaz” znači bilo koji granični prijelaz koji su nadležna tijela odobrila za prelazak vanjskih granica;

9. „zajednički granični prijelaz” znači svaki granični prijelaz koji se nalazi ili na državnom području države članice ili na državnom području treće zemlje, na kojem službenici graničnog nadzora države članice i službenici graničnog nadzora treće zemlje neposredno jedan nakon drugoga obavljaju izlazne i ulazne kontrole, u skladu sa svojim nacionalnim pravom i prema bilateralnom sporazumu;

10. „nadzor državne granice” znači aktivnost koja se provodi na granici u skladu s ovom Uredbom i za potrebe ove Uredbe, ►C2 isključivo kao odgovor na namjeru prelaska ili na čin prelaska granice ◄, neovisno o svim drugim okolnostima, a sastoji se od granične kontrole i zaštite državne granice;

11. „granična kontrola” znači kontrola koja se provodi na graničnim prijelazima kako bi se osiguralo da se osobama i njihovim prijevoznim sredstvima te predmetima koje posjeduju može odobriti ulazak u državno područje ili izlazak iz državnog područja država članica;

▼M6

12. „zaštita državne granice” znači zaštita granice između graničnih prijelaza i zaštita graničnih prijelaza izvan utvrđenog radnog vremena, uključujući preventivne mjere, radi otkrivanja i sprečavanja neovlaštenih prelazaka granice ili izbjegavanje granične kontrole, doprinošenja podizanju svijesti o trenutačnom stanju, suzbijanja prekograničnog kriminala i poduzimanja mjera protiv osoba koje su nezakonito prešle granicu;

([1]) Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

([2]) Uredba (EZ) br. 1987/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavi, djelovanju i korištenju druge generacije Schengenskog informacijskog sustava (SIS II) (SL L 381, 28.12.2006., str. 4.).

▼B

13. „kontrola druge linije” znači daljnja kontrola koja se može provesti na posebnim mjestima udaljenima od mjesta na kojima provode kontrole nad osobama (prva linija);

14. „službenik graničnog nadzora” znači bilo koji javni službenik koji je u skladu s nacionalnim pravom raspoređen na granični prijelaz ili duž granice ili u neposrednoj blizini te granice koji izvršava, u skladu s ovom Uredbom i nacionalnim pravom, zadaće nadzora državne granice;

15. „prijevoznik” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja se profesionalno bavi pružanjem usluga prijevoza osoba;

16. „boravišna dozvola” znači:

(a) sve boravišne dozvole koje su izdale države članice prema jedinstvenom obrascu utvrđenom Uredbom Vijeća (EZ) br. 1030/2002 ([1]) i boravišne iskaznice izdane u skladu s Direktivom 2004/38/EZ;

(b) svi drugi dokumenti koje izdaje država članica državljanima trećih zemalja, kojima im se odobrava boravak na njezinom državnom području, koji podliježu obavješćivanju i naknadnoj objavi u skladu s člankom 39., uz izuzetak:

i. privremene dozvole izdane tijekom razmatranja prvog zahtjeva za izdavanje boravišne dozvole iz točke (a) ili zahtjeva za azil; i

ii. vize izdane u državama članicama na jedinstvenom obrascu utvrđenom u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1683/95 ([2]);

17. „brod za kružna putovanja” znači brod koji slijedi plan putovanja prema prethodno utvrđenom programu koji uključuje program turističkih aktivnosti u različitim lukama, a obično ne prima putnike niti dopušta putnicima iskrcaj tijekom putovanja;

18. „izletnička plovidba” znači korištenje izletničkih plovila u sportske ili turističke svrhe;

19. „obalni ribolov” znači ribolov koji se vrši pomoću plovila koja se vraćaju u luku na državnom području države članice svaki dan ili unutar 36 sati, ne pristajući u luci treće zemlje;

20. „offshore radnik” znači osoba koja radi na odobalnom postrojenju smještenom u teritorijalnim vodama ili u području isključivog pomorskoga gospodarskog pojasa država članica, kako je definirano međunarodnim pravom mora, te koja se redovno vraća morskim ili zračnim putem na državno područje država članica;

([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1.).

([2]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1683/95 od 29. svibnja 1995. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca za vize (SL L 164, 14.7.1995., str. 1.).

▼B

21. „prijetnja javnom zdravlju” znači bilo koja bolest koja može izazvati epidemiju u smislu Međunarodnog sanitarnog pravilnika Svjetske zdravstvene organizacije te druge infekcijske bolesti ili zarazne parazitske bolesti ako su predmetom zaštitnih odredbi koje se primjenjuju na državljane država članica;

▼M3

22. „sustav ulaska/izlaska (EES)” znači sustav uspostavljen Uredbom (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]);

23. „samoposlužni sustav” znači automatizirani sustav kojim se provode sve ili neke granične kontrole primjenjive na određenu osobu i koji se može upotrebljavati za prethodni unos podataka u EES;

24. „e-vrata” znači infrastruktura kojom se elektronički upravlja ondje gdje se odvija stvarni prelazak vanjske granice ili unutarnje granice na kojoj nadzor još nije ukinut;

25. „sustav automatizirane granične kontrole” znači sustav kojim se omogućuje automatizirani prelazak granice i koji se sastoji od samoposlužnog sustava i e-vrata;

26. „potvrda vjerodostojnosti i integriteta podataka na čipu” znači postupak kojim se uporabom potvrda provjerava da podaci na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) potječu od tijela koje ga je izdalo te da nisu bili izmijenjeni;

▼M6

27. „izvanredno stanje u području javnog zdravlja velikih razmjera” znači izvanredno stanje u području javnog zdravlja koje je Komisija proglasila na razini Unije, uzimajući u obzir informacije nadležnih nacionalnih tijela, u kojem bi ozbiljna prekogranična prijetnja zdravlju mogla imati posljedice velikih razmjera na ostvarivanje prava na slobodno kretanje;

28. „obvezno putovanje” znači putovanje osobe izuzete od ograničenja ulaska na temelju članka 21.a. stavaka 4. ili 5. povezano s ključnom funkcijom ili potrebom, uzimajući u obzir sve primjenjive međunarodne obveze Unije i država članica;

29. „neobvezno putovanje” znači putovanje koje nije obvezno putovanje;

30. „prometna čvorišta” znači zračne, morske ili riječne luke, željeznički ili autobusni kolodvori te teretni terminali.

([1]) Uredba (EU) 2017/2226 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2017. o uspostavi sustava ulaska/izlaska (EES) za registraciju podataka o ulasku i izlasku te podataka o odbijanju ulaska za državljane trećih zemalja koji prelaze vanjske granice država članica i određivanju uvjeta za pristup EES-u za potrebe izvršavanja zakonodavstva te o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i uredbi (EZ) br. 767/2008 i (EU) br. 1077/2011 (SL L 327, 9.12.2017, str. 20.).

▼B

Članak 3.

Područje primjene

Ova se Uredba primjenjuje na bilo koju osobu koja prelazi unutarnje ili vanjske granice država članica, ne dovodeći u pitanje:

(a) prava osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije;

(b) prava izbjeglica i osoba koje traže međunarodnu zaštitu, posebno vezano uz načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (*non-refoulement*).

Članak 4.

Temeljna prava

Pri provedbi ove Uredbe, države članice djeluju u potpunoj sukladnosti s odgovarajućim pravom Unije, uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), odgovarajućim međunarodnim pravom, uključujući Konvenciju o statusu izbjeglica iz Ženeve, od 28. srpnja 1951. („Ženevska konvencija”), obvezama vezanima uz međunarodnu zaštitu, posebno načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, i temeljnim pravima. U skladu s općim načelima prava Unije, odluke prema ovoj Uredbi donose se na pojedinačnoj osnovi.

GLAVA II.

VANJSKE GRANICE

POGLAVLJE I.

Prelazak vanjskih granica i uvjeti za ulazak

Članak 5.

Prelazak vanjskih granica

1. Vanjske se granice mogu prijeći samo na graničnim prijelazima i tijekom utvrđenog radnog vremena. Radno vrijeme je jasno naznačeno na graničnim prijelazima koji nisu otvoreni 24 sata dnevno.

Države članice u skladu s člankom 39. dostavljaju Komisiji popis svojih graničnih prijelaza.

2. Odstupajući od stavka 1., izuzeci od obveze prelaženja vanjskih granica samo na graničnim prijelazima i tijekom utvrđenog radnog vremena mogu se dopustiti:

(a) pojedincima ili skupinama osoba, kada za to postoji poseban zahtjev posebne prirode za povremene prelaske vanjskih granica izvan graničnih prijelaza ili izvan utvrđenog radnog vremena, pod uvjetom da posjeduju dozvole potrebne u skladu s nacionalnim pravom i da to nije u suprotnosti s interesima javnog reda i unutarnje sigurnosti država članica. Države članice mogu dogovoriti posebne režime putem bilateralnih sporazuma. O općim izuzećima predviđenim nacionalnim pravom i bilateralnim sporazumima obavješćuje se Komisija prema članku 39.;

▼B

(b) pojedincima ili skupinama osoba u slučaju nepredviđenih hitnih okolnosti;

(c) u skladu s posebnim pravilima utvrđenima u člancima 19. i 20. u vezi s prilozima VI. i VII.

3. Ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavka 2. ili njihove obveze u pogledu međunarodne zaštite, države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, uvode sankcije za neovlašteno prelaženje vanjskih granica na mjestima izvan graničnih prijelaza ili izvan utvrđenog radnog vremena. Te sankcije su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

▼M6

Ako velik broj migranata pokuša neovlašteno prijeći njihove vanjske granice, masovno i koristeći silu, države članice mogu poduzeti potrebne mjere za očuvanje sigurnosti i javnog poretka.

4. Države članice mogu, posebno u situaciji instrumentalizacije migranata kako je navedeno u članku 1. stavku 4. točki (b) prvoj rečenici Uredbe (EU) 2024/1359 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), privremeno zatvoriti određene granične prijelaze prijavljene u skladu sa stavkom 1. drugim podstavkom ovog članka ili ograničiti njihovo radno vrijeme kad to zahtijevaju okolnosti.

Sve mjere u skladu s prvim podstavkom ovog stavka i stavkom 3. drugim podstavkom ovog članka provode se proporcionalno i u potpunosti uzimajući u obzir prava:

(a) osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije;

(b) državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravkom na temelju Direktive Vijeća 2003/109/EZ ([2]), osoba koje imaju pravo boravka na temelju drugih instrumenata Unije ili nacionalnog prava ili koje imaju nacionalne vize za dugotrajni boravak te članova njihovih obitelji; i

(c) državljana trećih zemalja koji traže međunarodnu zaštitu.

([1]) Uredba (EU) 2024/1359 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila te o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147 (SL L, 2024/1359, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([2]) Direktiva Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravkom (SL L 16, 23.1.2004., str. 44.).

▼B

Članak 6.

Uvjeti ulaska državljana trećih zemalja

1. Za planirani boravak na državnom području država članica u trajanju od ne više od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, koje podrazumijeva uzimanje u obzir razdoblja od 180 dana koje prethodi svakom danu boravka, uvjeti ulaska za državljane trećih zemalja su sljedeći:

(a) imaju valjanu putnu ispravu koja nositelju omogućuje prelazak granice i zadovoljava sljedeće uvjete:

i. važeća je barem tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska s državnog područja država članica; u opravdanom hitnom slučaju, od te se obveze može odstupati;

ii. izdana je u prethodnih 10 godina;

(b) imaju važeću vizu, ako se to traži na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 539/2001 ([1]), osim kad imaju važeću boravišnu dozvolu ili važeću vizu za dugotrajni boravak;

(c) da opravdavaju svrhu i uvjete namjeravanog boravka te imaju dovoljno sredstava za uzdržavanje, kako za vrijeme trajanja namjeravanog boravka tako i za povratak u njihovu matičnu državu ili tranzit do treće zemlje za koju su sigurni da će ih prihvatiti ili su takva sredstva u mogućnosti zakonito pribaviti;

(d) da nisu osobe za koje je u SIS-u izdano upozorenje u svrhu ►C2 odbijanja ulaska ◄;

(e) da ne predstavljaju prijetnju za javni poredak, unutarnju sigurnost, javno zdravlje ili međunarodne odnose bilo koje od država članica, a posebno ako u nacionalnim bazama podataka država članica nije izdano upozorenje u svrhu ►C2 odbijanja ulaska ◄ iz istih razloga;

▼M3

(f) da pruže biometrijske podatke, ako je to potrebno za:

i. otvaranje osobnog dosjea u EES-u u skladu s člancima 16. i 17. Uredbe (EU) 2017/2226;

ii. provedbu graničnih kontrola u skladu s člankom 8. stavkom 3. točkom (a) podtočkom i. i točkom (g) podtočkom i. ove Uredbe, člankom 23. stavcima 2. i 4. Uredbe (EU) 2017/2226 i, kada je to primjenjivo, člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i vijeća ([2]).

([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81, 21.3.2001., str. 1.).

([2]) Uredba (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u) (SL L 218, 13.8.2008., str. 60.).

▼M3

1.a Razdoblje od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana iz stavka 1. ovog članka računa se kao jedno razdoblje za države članice koje upotrebljavaju EES na temelju Uredbe (EU) 2017/2226. To razdoblje izračunava se odvojeno za svaku od država članica koje ne upotrebljavaju EES.

▼B

2. Za potrebe provedbe stavka 1., datum ulaska smatra se prvim danom boravka na državnom području država članica, a datum izlaska smatra se zadnjim danom boravka na državnom području država članica. Razdoblja boravka dopuštena prema boravišnoj dozvoli ili dugotrajnoj vizi ne uzimaju se u obzir kod izračuna trajanja boravka na državnom području država članica.

3. Popis isprava koji nije konačan, a koje službenik graničnog nadzora može zatražiti od državljanina treće zemlje kako bi utvrdio da on ispunjava uvjete utvrđene u stavku 1. točki (c), nalazi se u Prilogu I.

4. Potrebna sredstva za uzdržavanje procjenjuju se u skladu s trajanjem i svrhom boravka te s obzirom na prosječne cijene prehrane i smještaja u dotičnoj državi članici (dotičnim državama članicama), pomnoženo s brojem dana boravka.

O referentnim iznosima koje utvrđuju države članice Komisiju se izvješćuje u skladu s člankom 39.

Procjena dostatnih sredstava za uzdržavanje može se izvršiti na temelju gotovine, putničkih čekova i kreditnih kartica u posjedu državljanina treće zemlje. Jamstvene izjave, predviđene nacionalnim pravom i jamstvena pisma domaćina, kako su definirana nacionalnim pravom, kada državljanin treće zemlje boravi kod domaćina, mogu predstavljati dokaz o dostatnosti sredstava za uzdržavanje.

5. Odstupajući od stavka 1.:

(a) državljani trećih zemalja koji ne ispunjavaju sve uvjete iz stavka 1., ali posjeduju boravišnu dozvolu ili dugotrajnu vizu, mogu ući na državna područja drugih država članica u svrhu tranzita do državnog područja države članice koja je izdala boravišnu dozvolu ili dugotrajnu vizu, osim ako se njihova imena ne nalaze na nacionalnom popisu upozorenja države članice čije vanjske granice žele prijeći ►C2 i ako je upozorenje popraćeno uputama da im se odbije ulazak ili tranzit; ◄

(b) državljanima trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1., osim onih navedenih u točki (b), i koji stupe na granicu, može se odobriti ulazak na državna područja država članica ako je viza izdana na granici u skladu s člancima 35. i 36. Uredbe Vijeća (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

([1]) Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).

▼B

Države članice prikupljaju statističke podatke o vizama izdanima na granici u skladu s člankom 46. Uredbe (EZ) br. 810/2009 i njezinim Prilogom XII.

U slučaju nemogućnosti unosa vize u ispravu, ona se iznimno unosi na posebnu stranicu koja se umeće u ispravu. U tom se slučaju koristi jedinstveni oblik obrasca za vize utvrđen Uredbom Vijeća (EZ) br. 333/2002 ([1]);

(c) državljanima trećih zemalja koji ne ispunjavaju jedan ili više uvjeta iz stavka 1. država članica može dopustiti ulazak na svoje državno područje iz humanitarnih razloga, zbog nacionalnog interesa ili zbog međunarodnih obveza. Ako je za dotičnog državljanina treće zemlje izdano upozorenje iz stavka 1. točke (d), država članica koja mu dopušta ulazak na njezino državno područje o tome na odgovarajući način obavješćuje ostale države članice.

▼M3

Članak 6.a

Državljani trećih zemalja čiji se podaci trebaju unijeti u EES

1. Pri ulasku i izlasku podaci o sljedećim kategorijama osoba unose se u EES u skladu s člancima 16., 17., 19. i 20. Uredbe (EU) 2017/2226:

(a) državljanima trećih zemalja kojima je dopušten kratkotrajni boravak na temelju članka 6. stavka 1. ove Uredbe;

(b) državljanima trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije na kojeg se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ i koji nisu nositelji boravišne iskaznice u skladu s tom direktivom;

(c) državljanima trećih zemalja:

i. koji su članovi obitelji državljanina treće zemlje s pravom slobodnog kretanja jednakovrijednim onom građana Unije na temelju sporazuma između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i treće zemlje, s druge strane; i

ii. koji nisu nositelji boravišne iskaznice u skladu s Direktivom 2004/38/EZ ili boravišne dozvole u skladu s Uredbom (EZ) br. 1030/2002.

2. Podaci o državljanima trećih zemalja kojima je u skladu s člankom 14. ove Uredbe odbijen ulazak radi kratkotrajnog boravka unose se u EES u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2017/2226.

3. Podaci o sljedećim kategorijama osoba ne unose se u EES:

(a) državljanima trećih zemalja koji su članovi obitelji građanina Unije na kojeg se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ i koji su nositelji boravišne iskaznice u skladu s tom direktivom, bez obzira na to jesu li u pratnji tog građanina Unije ili mu se pridružuju;

([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 333/2002 od 18. veljače 2002. o jedinstvenom obliku obrazaca za unošenje vize koju države članice izdaju nositeljima putnih isprava koje država članica koja sastavlja obrazac ne priznaje (SL L 53, 23.2.2002., str. 4.).

▼M3

(b) državljanima trećih zemalja koji su članovi obitelji državljanina treće zemlje, bez obzira na to jesu li u pratnji tog državljanina treće zemlje ili mu se pridružuju, ako:

i. taj državljanin treće zemlje ima pravo slobodnog kretanja jednakovrijedno onom građana Unije na temelju sporazuma između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i treće zemlje, s druge strane; i

ii. su ti državljani trećih zemalja nositelji boravišne iskaznice u skladu s Direktivom 2004/38/EZ ili boravišne dozvole u skladu s Uredbom (EZ) br. 1030/2002;

(c) nositeljima boravišnih dozvola iz članka 2. točke 16. koji nisu obuhvaćeni točkama (a) i (b) ovog stavka;

(d) nositeljima viza za dugotrajni boravak;

(e) državljanima trećih zemalja koji ostvaruju pravo na mobilnost u skladu s Direktivom 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) ili Direktivom (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]);

(f) državljanima Andore, Monaka i San Marina te ►C1 nositeljima putovnice koju izdaje Država Vatikanskoga Grada ili Sveta Stolica; ◄

(g) osobama ili kategorijama osoba koje su izuzete od graničnih kontrola ili koje se mogu koristiti posebnim pravilima povezanima s graničnim kontrolama, to jest:

i. šefovima država, šefovima vlada i članovima nacionalnih vlada te njihovim supružnicima u pratnji, kao i članovima njihove službene delegacije, te vladarima i drugim visokim članovima kraljevske obitelji, u skladu s Prilogom VII. točkom 1.;

ii. pilotima zrakoplova i drugim članovima posade u skladu s Prilogom VII. točkom 2.;

iii. pomorcima u skladu s Prilogom VII. točkom 3. i pomorcima koji se na državnom području države članice nalaze samo u trenutku pristajanja njihova broda i u području luke pristajanja;

iv. prekograničnim radnicima u skladu s Prilogom VII. točkom 5.;

v. službama za spašavanje, policijskim i vatrogasnim postrojbama koje djeluju u hitnom slučaju te službenicima graničnog nadzora u skladu s Prilogom VII. točkom 7.;

([1]) Direktiva 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u okviru premještaja unutar društva (SL L 157, 27.5.2014., str. 1.).

([2]) Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova au pair (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

▼M3

vi. offshore radnicima u skladu s Prilogom VII. točkom 8.;

vii. članovima posade i putnicima brodova za kružna putovanja u skladu s Prilogom VI. točkama 3.2.1., 3.2.2. i 3.2.3.;

viii. osobama na izletničkom plovilu koje ne podliježu graničnim kontrolama u skladu s Prilogom VI. točkama 3.2.4., 3.2.5. i 3.2.6.;

(h) osobama koje se mogu koristiti odstupanjima od obveze prelaska vanjskih granica samo na graničnim prijelazima i tijekom utvrđenog radnog vremena na temelju članka 5. stavka 2.;

(i) osobama koje za prelazak granice predoče valjanu dozvolu za pogranični promet u skladu s Uredbom (EZ) br. 1931/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]);

(j) članovima posade putničkih i teretnih vlakova na međunarodnim linijama;

(k) osobama koje pri prelasku granice pokažu:

i. valjani Dokument o pojednostavljenom željezničkom tranzitu izdan u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 693/2003 ([2]); ili

ii. valjani Dokument o pojednostavljenom tranzitu izdan u skladu s Uredbom (EZ) br. 693/2003, pod uvjetom da se nalaze u željezničkom tranzitu te se ne iskrcavaju na državnom području države članice.

▼B

POGLAVLJE II.

***Nadzor vanjskih granica i* ►C2 *odbijanje ulaska* ◄**

Članak 7.

Provedba granične kontrole

1. Službenici graničnog nadzora u obavljanju svojih dužnosti u potpunosti poštuju ljudsko dostojanstvo, posebno u slučajevima koji uključuju ranjive osobe.

Svaka mjera koju poduzimaju u obavljanju svojih dužnosti je razmjerna ciljevima koji se tom mjerom žele postići.

2. Tijekom provedbe granične kontrole službenici graničnog nadzora ne diskriminiraju osobe na temelju spola, rasne ili etničke pripadnosti, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, starosne dobi ili spolne orijentacije.

([1]) Uredba (EZ) br. 1931/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju pravila o graničnom prometu na vanjskim kopnenim granicama država članica te o izmjeni odredaba Schengenske konvencije (SL L 405, 30.12.2006., str. 1.).

([2]) Uredba Vijeća (EZ) br. 693/2003 od 14. travnja 2003. o uspostavi posebnog Dokumenta o pojednostavljenom tranzitu (FTD), Dokumenta o pojednostavljenom željezničkom tranzitu (FRTD), izmjeni Zajedničkih konzularnih uputa, te Zajedničkog priručnika (SL L 99, 17.4.2003., str. 8.).

▼B

Članak 8.

Granična kontrola osoba

1. Kretanje preko vanjskih granica podliježe kontrolama službenika graničnog nadzora. Kontrole se provode u skladu s ovim poglavljem.

Kontrole se mogu odnositi i na kontrole prijevoznih sredstava i predmeta u posjedu osobe koja prelazi granicu. Na pretrage koje se obavljaju primjenjuje se pravo dotične države članice.

▼M2

2. Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije pri ulasku i izlasku podliježu sljedećim kontrolama:

(a) provjera identiteta i državljanstva osobe te vjerodostojnosti i valjanosti putne isprave za prelazak granice, među ostalim provjerom u relevantnim bazama podataka, a osobito u:

1. SIS-u;

2. Interpolovoj bazi podataka o ukradenim i izgubljenim putnim ispravama (SLTD);

3. nacionalnim bazama podataka koje sadržavaju informacije o ukradenim, otuđenim, izgubljenim i poništenim putnim ispravama.

▼M3

Ako putna isprava sadržava elektronički medij za pohranu (čip), vjerodostojnost i integritet podataka na čipu potvrđuju se primjenom potpunog lanca valjanih potvrda, osim ako to tehnički nije moguće ili, u slučaju da je putnu ispravu izdala treća zemlja, nije moguće zbog nedostupnosti valjanih potvrda.

▼M2

(b) provjera da se osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije ne smatra prijetnjom javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima bilo koje države članice, među ostalim provjerom u SIS-u i drugim relevantnim bazama podataka Unije. Time se ne dovodi u pitanje provjera u nacionalnim bazama podataka i Interpolovim bazama podataka.

Ako postoje sumnje u pogledu vjerodostojnosti putne isprave ili identiteta njezina imatelja, provodi se provjera najmanje jednog od biometrijskih identifikatora integriranih u putovnice i putne isprave izdane u skladu s Uredbom (EZ) br. 2252/2004. Ako je moguće, takva provjera također se provodi u pogledu putnih isprava koje nisu obuhvaćene tom uredbom.

▼M3

Za osobe čiji ulazak podliježe registraciji u EES-u na temelju članka 6.a ove Uredbe, obavlja se provjera njihova identiteta u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/2226 i, ako je to primjenjivo, identifikacija u skladu s člankom 23. stavkom 4. te uredbe.

▼M2

2.a Ako bi kontrole provjerom u bazama podataka iz stavka 2. točaka (a) i (b) imale nerazmjeran učinak na protok prometa, država članica može odlučiti ciljano provoditi te kontrole na određenim graničnim prijelazima na temelju procjene rizika povezanih s javnim poretkom, unutarnjom sigurnosti, javnim zdravljem ili međunarodnim odnosima bilo koje države članice.

Opseg i trajanje privremenog smanjenja ciljanih kontrola provjerom u bazama podataka ne smiju prelaziti okvire stroge nužnosti i definiraju se u skladu s procjenom rizika koji utvrđuje dotična država članica. U procjeni rizika navode se razlozi za privremeno smanjenje ciljanih kontrola provjerom u bazama podataka te se njome uzima u obzir, među ostalim, nerazmjeran učinak na protok prometa i osiguravaju statistički podaci o putnicima i incidentima povezanima s prekograničnim kriminalitetom. Redovito se ažurira.

Osobe koje u načelu ne podliježu ciljanim kontrolama provjerom u bazama podataka podliježu najmanje kontroli radi utvrđivanja njihova identiteta na temelju predočenja putnih isprava. Takva kontrola sastoji se od brze i jednostavne provjere valjanosti putne isprave za prelazak granice i prisutnosti znakova krivotvorenja, prema potrebi uporabom tehničkih uređaja, te u slučajevima ako postoje sumnje u pogledu putne isprave ili ako postoje naznake da bi takva osoba mogla predstavljati prijetnju javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima država članica, službenik graničnog nadzora provodi provjeru u bazama podataka iz stavka 2. točaka (a) i (b).

Dotična država članica svoju procjenu rizika i njezina ažuriranja bez odgode dostavlja Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu („gencija”) osnovanoj Uredbom (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) te Komisiju i Agenciju svakih šest mjeseci izvješćuje o ciljanoj provedbi kontrola provjerom u bazama podataka. Dotična država članica može odlučiti klasificirati procjenu rizika ili neke njezine dijelove.

2.b Ako država članica namjerava provoditi ciljane kontrole provjerom u bazama podataka u skladu sa stavkom 2.a, o tome obavješćuje ostale države članice, Agenciju i Komisiju na odgovarajući način i bez odgode. Dotična država članica može odlučiti klasificirati obavijest ili neke njezine dijelove.

Ako države članice, Agencija ili Komisija izraze zabrinutost o namjeri provedbe ciljanih kontrola provjerom u bazama podataka, bez odgode o toj zabrinutosti obavješćuju dotičnu državu članicu. Dotična država članica uzima tu zabrinutost u obzir.

2.c Komisija do 8. travnja 2019. Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja evaluaciju provedbe i posljedica stavka 2.

([1]) Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 863/2007 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Vijeća (EZ) 2007/2004 i Odluke Vijeća 2005/267/EZ (SL L 251, 16.9.2016., str. 1.).

▼M2

2.d U pogledu zračnih granica stavci 2.a i 2.b primjenjuju se tijekom prijelaznog razdoblja od najviše šest mjeseci od 7. travnja 2017.

U iznimnim slučajevima ako u određenoj zračnoj luci postoje posebne infrastrukturne poteškoće zbog kojih je potrebno dulje razdoblje za prilagodbe kojima se omogućuje provedba sustavnih kontrola provjerom u bazama podataka bez nerazmjernog učinka na protok prometa, šestomjesečno prijelazno razdoblje iz prvog podstavka može se produljiti u pogledu te određene zračne luke za najviše 18 mjeseci u skladu s postupkom navedenim u trećem podstavku.

U tu svrhu država članica najkasnije tri mjeseca prije isteka prijelaznog razdoblja iz prvog podstavka obavješćuje Komisiju, Agenciju i ostale države članice o posebnim infrastrukturnim poteškoćama u dotičnoj zračnoj luci, predviđenim mjerama za njihovo otklanjanje i potrebnom razdoblju za njihovu provedbu.

Ako postoje posebne infrastrukturne poteškoće zbog kojih je potrebno dulje razdoblje za prilagodbe, Komisija u roku od mjesec dana od primitka obavijesti iz trećeg podstavka i nakon savjetovanja s Agencijom odobrava dotičnoj državi članici produljenje prijelaznog razdoblja u pogledu dotične zračne luke i, prema potrebi, određuje trajanje tog produljenja.

2.e Kontrole provjerom u bazama podataka iz stavka 2. točaka (a) i (b) mogu se provoditi unaprijed na temelju podataka o putnicima zaprimljenih u skladu s Direktivom Vijeća 2004/82/EZ ([1]) ili u skladu s drugim pravom Unije ili nacionalnim pravom.

Ako se te kontrole provode unaprijed na temelju takvih podataka o putnicima, unaprijed zaprimljeni podaci se na graničnom prijelazu uspoređuju s podacima na putnoj ispravi. Također se provjeravaju identitet i državljanstvo dotične osobe te vjerodostojnost i valjanost putne isprave za prelazak granice.

2.f Odstupajući od stavka 2., osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije, koje prelaze unutarnje kopnene granice država članica za koje je provjera u skladu s primjenjivim postupcima schengenske evaluacije već uspješno završena, ali za koje odluka o ukidanju nadzora na njihovim unutarnjim granicama u skladu s odgovarajućim odredbama relevantnih akata o pristupanju još nije donesena, mogu podlijegati kontrolama na izlasku navedenima u stavku 2. samo na nesustavnoj osnovi, na temelju procjene rizika.

([1]) Direktiva Vijeća 2004/82/EZ od 29. travnja 2004. o obvezi prijevoznika na dostavljanje podataka o putnicima (SL L 261, 6.8.2004., str. 24.).

▼B

3. Državljani trećih zemalja prilikom ulaska i izlaska podliježu temeljitim kontrolama kako slijedi:

(a) temeljite kontrole prilikom ulaska uključuju provjeru uvjeta ulaska utvrđenih člankom 6. stavkom 1. te, prema potrebi, provjeru isprava na temelju kojih se odobrava boravak i obavljanje profesionalne djelatnosti. To uključuje detaljnu provjeru koja obuhvaća sljedeće aspekte:

▼M2

i. provjera identiteta i državljanstva državljanina treće zemlje te vjerodostojnosti i valjanosti putne isprave za prelazak granice, među ostalim provjerom u relevantnim bazama podataka, a osobito u:

1. SIS-u;

2. Interpolovoj bazi podataka SLTD;

3. nacionalnim bazama podataka koje sadržavaju informacije o ukradenim, otuđenim, izgubljenim i poništenim putnim ispravama.

▼M3

Za putovnice i putne isprave koje sadržavaju elektronički medij za pohranu (čip) provjerava se vjerodostojnost i integritet podataka na čipu, ovisno o dostupnosti valjanih potvrda.

Uz iznimku državljana trećih zemalja za koje je osobni dosje već registriran u EES-u, ako putna isprava sadržava prikaz lica zabilježen na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) i ako se tom prikazu lica može tehnički pristupiti, ta provjera uključuje provjeru tog prikaza lica elektroničkom usporedbom tog prikaza lica s prikazom lica uživo dotičnog državljanina treće zemlje. Ako je to tehnički i pravno moguće, ta provjera može se obaviti usporedbom otisaka prstiju uzetih na licu mjesta s otiscima prstiju zabilježenima na elektroničkom mediju za pohranu (čipu);

▼M2

ii. provjera da je uz putnu ispravu priložena, ako je primjenjivo, potrebna viza ili boravišna dozvola;

▼M3

iii. za osobe čiji ulazak ili čije odbijanje ulaska podliježu registraciji u EES-u na temelju članka 6.a ove Uredbe, provjera njihova identiteta u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/2226 i, ako je to primjenjivo, identifikacija u skladu s člankom 23. stavkom 4. te uredbe;

▼M3

iii.a za osobe čiji ulazak ili čije odbijanje ulaska podliježu registraciji u EES-u na temelju članka 6.a ove Uredbe, provjera toga je li državljanin treće zemlje dosegao ili premašio maksimalno trajanje dopuštenog boravka na državnom području država članica, a za državljane trećih zemalja koji su nositelji vize izdane za jedan ulazak ili za dva ulaska, provjera toga jesu li poštovali maksimalan broj dopuštenih ulazaka ostvarivanjem uvida u EES u skladu s člankom 23. Uredbe (EU) 2017/2226;

▼B

iv. provjera mjesta polaska i odredišta dotičnog državljanina treće zemlje i svrhe namjeravanog boravka, prema potrebi uz provjeru odgovarajućih popratnih isprava;

v. provjera raspolaže li dotični državljanin treće zemlje dostatnim sredstvima za uzdržavanje za trajanje i svrhu namjeravanog boravka, za njegov povratak u matičnu zemlju ili tranzit do treće zemlje za koju je siguran da će ga prihvatiti ili da je on u mogućnosti zakonito steći takva sredstva;

▼M2

vi. provjera da dotični državljanin treće zemlje, njegovo prijevozno sredstvo i predmeti koje prevozi nisu takve naravi da predstavljaju opasnost za javni poredak, unutarnju sigurnost, javno zdravlje ili međunarodne odnose bilo koje države članice. Takva provjera obuhvaća direktnu provjeru podataka i upozorenja o osobama i, prema potrebi, predmetima u SIS-u i drugim relevantnim bazama podataka Unije te mjera koje se trebaju poduzeti, prema potrebi, kao rezultat upozorenja. Time se ne dovodi u pitanje provjera u nacionalnim bazama podataka i Interpolovim bazama podataka;

▼B

(b) ako je državljanin treće zemlje nositelj vize iz članka 6. stavka 1. točke (b), temeljita kontrola na ulazu uključuje i provjeru identiteta nositelja vize i vjerodostojnosti vize pretraživanjem podataka u Viznom informacijskom sustavu (VIS) u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008;

▼M5

(bb) ako je državljanin treće zemlje nositelj vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole, temeljite kontrole prilikom ulaska uključuju provjeru identiteta nositelja vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole te vjerodostojnosti i valjanosti vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole ostvarivanjem uvida u VIS u skladu s člankom 22.g Uredbe (EZ) br. 767/2008.

U okolnostima u kojima provjera identiteta nositelja vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole ili vjerodostojnosti i valjanosti vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole ne uspije ili ako postoji sumnja u identitet nositelja, vjerodostojnost vize za dugotrajni boravak ili boravišne dozvole ili putne isprave, propisno ovlašteno osoblje tih nadležnih tijela pristupa provjeri čipa isprave;

▼M5

_____

▼B

(g) temeljite kontrole prilikom izlaska obuhvaćaju:

▼M3

i. provjera identiteta i državljanstva državljanina treće zemlje te vjerodostojnosti i valjanosti putne isprave za prelazak granice, među ostalim ostvarivanjem uvida u relevantne baze podataka, a osobito u:

1. SIS;

2. Interpolovu bazu podataka SLTD;

3. nacionalne baze podataka koje sadržavaju informacije o ukradenim, otuđenim, izgubljenim i poništenim putnim ispravama.

Za putovnice i putne isprave koje sadržavaju elektronički medij za pohranu (čip) provjerava se vjerodostojnost i integritet podataka na čipu, ovisno o dostupnosti valjanih potvrda.

Uz iznimku državljana trećih zemalja za koje je osobni dosje već registriran u EES-u, ako putna isprava sadržava prikaz lica zabilježen na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) i ako se tom prikazu lica može tehnički pristupiti, ta provjera uključuje provjeru tog prikaza lica elektroničkom usporedbom tog prikaza lica s prikazom lica uživo dotičnog državljanina treće zemlje. Ako je to tehnički i pravno moguće, ta provjera može se obaviti usporedbom otisaka prstiju uzetih na licu mjesta s otiscima prstiju zabilježenima na elektroničkom mediju za pohranu (čipu);

▼M2

ii. provjera da se dotični državljanin treće zemlje ne smatra prijetnjom javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti, javnom zdravlju ili međunarodnim odnosima bilo koje države članice, među ostalim provjerom u SIS-u i drugim relevantnim bazama podataka Unije. Time se ne dovodi u pitanje provjera u nacionalnim bazama podataka i Interpolovim bazama podataka;

▼M3

iii. za osobe čiji izlazak podliježe registraciji u EES-u na temelju članka 6.a ove Uredbe, provjera njihova identiteta u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe 2017/2226 i, ako je to primjenjivo, identifikacija u skladu s člankom 23. stavkom 4. te uredbe;

▼M3

iv. za osobe čiji izlazak podliježe registraciji u EES-u na temelju članka 6.a ove Uredbe, provjera je li državljanin treće zemlje premašio maksimalno trajanje dopuštenog boravka na državnom području država članica ostvarivanjem uvida u EES u skladu s člankom 23. stavkom 3. Uredbe (EU) 2017/2226;

▼B

(h) Osim kontrola iz točke (g), temeljite kontrole prilikom izlaska mogu obuhvaćati i:

i. provjeru posjeduje li osoba valjanu vizu, ako je to potrebno u skladu s Uredbom (EZ) br. 539/2001, osim u slučaju kad ona ima valjanu boravišnu dozvolu; takva provjera može obuhvatiti pretraživanje podataka u VIS-u u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008;

▼M3

_____

▼M2

_____

▼M3

(i) za potrebe identifikacije bilo koje osobe koja ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica, može se ostvariti uvid u VIS u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 767/2008, a uvid u EES može se ostvariti u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2017/2226;

▼M2

(ia) kontrole provjerom u bazama podataka iz točke (a) podtočaka i. i vi. te iz točke (g) mogu se provoditi unaprijed na temelju podataka o putnicima zaprimljenih u skladu s Direktivom 2004/82/EZ ili u skladu s drugim pravom Unije ili nacionalnim pravom.

Ako se te kontrole provode unaprijed na temelju takvih podataka o putnicima, unaprijed zaprimljeni podaci se na graničnom prijelazu uspoređuju s podacima na putnoj ispravi. Također se provjeravaju identitet i državljanstvo dotične osobe te vjerodostojnost i valjanost putne isprave za prelazak granice;

(ib) ako postoje sumnje u pogledu vjerodostojnosti putne isprave ili identiteta državljanina treće zemlje, kontrole, ako je to moguće, uključuju provjeru najmanje jednog od biometrijskih identifikatora integriranih u putne isprave.

▼B

4. Kad postoje mogućnosti i ako to zahtijeva državljanin treće zemlje, takve se temeljite kontrole obavljaju u izdvojenom prostoru.

▼M4

4.a Ako se pri ulasku ili izlasku provjerom u relevantnim bazama podataka, uključujući detektor višestrukih identiteta putem europskog portala za pretraživanje uspostavljenog člankom 25. stavkom 1. odnosno člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/817 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) uvede žuta poveznica ili otkrije crvena poveznica, službenik graničnog nadzora ostvaruje uvid u zajednički repozitorij podataka o identitetu uspostavljen člankom 17. stavkom 1. te uredbe ili u SIS ili u oba ta sustava kako bi procijenio razlike u povezanim podacima o identitetu ili podacima o putnoj ispravi. Službenik graničnog nadzora obavlja sve dodatne provjere koje su potrebne za donošenje odluke o statusu i boji poveznice.

U skladu s člankom 69. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/817 ovaj stavak primjenjuje se tek od puštanja u rad detektora višestrukih identiteta na temelju članka 72. stavka 4. te uredbe.

▼B

5. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, državljane trećih zemalja podvrgnute temeljitoj kontroli druge linije pisanim se putem upoznaje sa svrhom i postupkom takve kontrole na jeziku koji razumiju ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumiju, ili na drugi učinkoviti način.

Te su informacije dostupne na svim službenim jezicima Unije i na jeziku (jezicima) zemlje ili zemalja koje graniče s dotičnom državom članicom i navode da državljanin treće zemlje može zatražiti ime ili identifikacijski broj službenika graničnog nadzora koji provode temeljitu kontrolu druge linije, naziv graničnog prijelaza i datum prelaska granice.

6. Kontrole nad osobama s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije provode se u skladu s Direktivom 2004/38/EZ.

7. Detaljna pravila kojima se uređuje unošenje informacija u evidenciju utvrđena su u Prilogu II.

8. Kada se primjenjuje članak 5. stavak 2. točka (a) ili (b), države članice mogu također navesti odstupanja od pravila utvrđenih u ovom članku.

▼M3

9. Državljane trećih zemalja obavješćuje se o maksimalnom broju dana dopuštenog boravka, pri čemu se u obzir uzima broj ulazaka i duljina boravka dopuštena na temelju vize. Te informacije pruža službenik graničnog nadzora u trenutku granične kontrole ili se to čini s pomoću opreme ugrađene na graničnom prijelazu čime se državljaninu treće zemlje omogućuje ostvarivanje uvida u mrežnu uslugu, kako je navedeno u članku 13. stavcima 1. i 2. Uredbe (EU) 2017/2226.

([1]) Uredba (EU) 2019/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o uspostavi okvira za interoperabilnost informacijskih sustava EU-a u području granica i viza i izmjeni uredaba (EZ) br. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726, i (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća te odluka Vijeća 2004/512/EZ i 2008/633/PUP (SL L 135, 22.5.2019., str. 27.).

▼M3

Članak 8.a

Uporaba samoposlužnih sustava za prethodni unos podataka u EES

1. Osobe čiji prelazak granice podliježe registraciji u EES-u u skladu s člankom 6.a mogu se služiti samoposlužnim sustavima za prethodni unos u EES podataka iz stavka 4. točke (a) ovog članka pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) putna isprava sadržava elektronički medij za pohranu (čip), a vjerodostojnost i integritet podataka na čipu potvrđeni su primjenom potpunog lanca valjanih potvrda;

(b) putna isprava sadržava prikaz lica zabilježen na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) kojem se može tehnički pristupiti samoposlužnim sustavom radi provjere identiteta nositelja putne isprave usporedbom prikaza lica zabilježenog na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) s prikazom lica nositelja uživo; ako je to tehnički i pravno moguće, ta provjera može se obaviti usporedbom otisaka prstiju uzetih na licu mjesta s otiscima prstiju zabilježenima na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) putne isprave.

2. U skladu sa stavkom 1. ovog članka, samoposlužnim sustavom provjeravaju se prethodna registracija osobe u EES-u i identitet državljanina treće zemlje u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/2226.

3. U skladu s člankom 23. stavkom 4. Uredbe (EU) 2017/2226, samoposlužnim sustavom provodi se identifikacija u skladu s člankom 27. te uredbe.

Osim toga, u skladu s člankom 23. stavkom 4. Uredbe (EU) 2017/2226, pri provedbi identifikacije u EES-u:

(a) za državljane trećih zemalja koji podliježu obvezi posjedovanja vize za prelazak vanjskih granica, ako se pretraživanjem VIS-a s pomoću podataka iz članka 18. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 767/2008 pokaže da je osoba zabilježena u VIS-u, provjeravaju se otisci prstiju usporedbom s podacima u VIS-u u skladu s člankom 18. stavkom 6. Uredbe (EZ) br. 767/2008. Ako je provjera osobe u skladu sa stavkom 2. ovog članka neuspješna, podacima u VIS-u pristupa se radi identifikacije u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 767/2008;

(b) za državljane trećih zemalja koji ne podliježu obvezi posjedovanja vize za prelazak vanjskih granica i koji nisu pronađeni u EES-u pretraživanjem u svrhu identifikacije u skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2017/2226, ostvarivanje uvida u VIS provodi se u skladu s člankom 19.a Uredbe (EZ) br. 767/2008.

▼M3

4. U slučaju da podaci o osobi iz stavka 1. ovog članka nisu zabilježeni u EES-u u skladu sa stavcima 2. i 3.:

(a) državljani trećih zemalja koji podliježu obvezi posjedovanja vize za prelazak vanjskih granica prethodno putem samoposlužnog sustava unose u EES podatke navedene u članku 16. stavku 1. i članku 16. stavku 2. točkama od (c) do (f) Uredbe (EU) 2017/2226 i, ako je to relevantno, podatke navedene u članku 16. stavku 6. te uredbe, a državljani trećih zemalja koji ne podliježu obvezi posjedovanja vize za prelazak vanjskih granica prethodno putem samoposlužnog sustava unose u EES podatke navedene u članku 17. stavku 1. točkama (a), (b) i (c) te članku 16. stavku 2. točki (c) te uredbe i, ako je to relevantno, podatke navedene u članku 17. stavku 1. točki (d) te uredbe;

(b) nakon toga osoba se upućuje na službenika graničnog nadzora, koji:

i. prethodno unosi dotične podatke u slučaju da se svi potrebni podaci nisu mogli prikupiti putem samoposlužnog sustava;

ii. provjerava:

— odgovara li putna isprava upotrijebljena u samoposlužnom sustavu onoj koju osoba koja se nalazi pred službenikom graničnog nadzora ima u svojem posjedu,

— odgovara li prikaz lica dotične osobe uživo prikazu lica prikupljenom samoposlužnim sustavom, i

— za osobe koje nemaju vizu potrebnu na temelju Uredbe (EZ) br. 539/2001, odgovaraju li otisci prstiju dotične osobe uzeti na licu mjesta otiscima prstiju prikupljenima samoposlužnim sustavom;

iii. ako je donesena odluka o odobrenju ili odbijanju ulaska, potvrđuje podatke iz točke (a) ovog stavka te unosi u EES podatke predviđene na temelju članka 16. stavka 2. točaka (a) i (b) te članka 18. stavka 6. točaka (a), (b), (c) i (d) Uredbe (EU) 2017/2226.

5. Ako operacije predviđene u stavcima 2. i 3. pokazuju da su podaci o osobi navedenoj u stavku 1. zabilježeni u EES-u, samoposlužnim sustavom procjenjuje se treba li ažurirati neke od podataka iz stavka 4. točke (a).

6. Ako se procjenom iz stavka 5. otkrije da osoba iz stavka 1. ima osobni dosje registriran u EES-u, ali da je njezine podatke potrebno ažurirati, ta osoba:

(a) ažurira podatke u EES-u njihovim prethodnim unošenjem putem samoposlužnog sustava;

▼M3

(b) upućuje se na službenika graničnog nadzora koji provjerava točnost ažuriranja iz točke (a) ovog stavka i, kada je donesena odluka o odobrenju ili odbijanju ulaska, ažurira osobni dosje u skladu s člankom 14. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/2226.

7. Samoposlužnim sustavima upravlja se pod nadzorom službenika graničnog nadzora koji je zadužen za otkrivanje svake neprimjerene, prijevarne ili neuobičajene uporabe samoposlužnog sustava.

Članak 8.b

Uporaba samoposlužnih sustava i e-vrata za prelazak granice osoba čiji prelazak granice podliježe registraciji u EES-u

1. Osobama čiji prelazak granice podliježe registraciji u EES-u u skladu s člankom 6.a može se dopustiti uporaba samoposlužnog sustava za provedbu graničnih kontrola ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) putna isprava sadržava elektronički medij za pohranu (čip), a vjerodostojnost i integritet podataka na čipu potvrđeni su primjenom potpunog lanca valjanih potvrda;

(b) putna isprava sadržava prikaz lica zabilježen na elektroničkom mediju za pohranu (čipu) kojem se može tehnički pristupiti samoposlužnim sustavom radi provjere identiteta nositelja putne isprave usporedbom prikaza lica zabilježenog na čipu s prikazom lica nositelja uživo; i

(c) osoba je već unesena ili prethodno unesena u EES-u.

2. Ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 1. ovog članka, granične kontrole pri ulasku predviđene člankom 8. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 3. točkama (a) i (b) te granične kontrole pri izlasku predviđene člankom 8. stavkom 2. i člankom 8. stavkom 3. točkama (g) i (h) mogu se provesti samoposlužnim sustavom. Ako se provode sustavom automatizirane granične kontrole, granične kontrole pri izlasku uključuju kontrole predviđene člankom 8. stavkom 3. točkom (h).

U slučaju da se nekoj osobi odobri pristup nacionalnom programu olakšica koji je uspostavila država članica na temelju članka 8.d, granične kontrole provedene samoposlužnim sustavom pri ulasku mogu ne uključivati ispitivanje aspekata iz članka 8. stavka 3. točke (a) podtočaka iv. i v. kada ta osoba prelazi vanjske granice te države članice ili vanjske granice države članice koja je sklopila sporazum s državom članicom koja je odobrila pristup kako je navedeno u članku 8.d stavku 9.

3. Rezultati graničnih kontrola provedenih samoposlužnim sustavom dostupni su službeniku graničnog nadzora pri ulasku i izlasku. Taj službenik graničnog nadzora prati rezultate graničnih kontrola i, uzimajući u obzir te rezultate, odobrava ulazak ili izlazak ili, u protivnom, upućuje osobu na službenika graničnog nadzora koji provodi daljnje kontrole.

▼M3

4. Predmetna osoba upućuje se na službenika graničnog nadzora na temelju stavka 3. u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) ako nije ispunjen jedan od uvjeta iz stavka 1. ili više njih;

(b) ako se kontrolama pri ulasku ili izlasku predviđenima stavkom 2. otkrije da jedan od ili više uvjeta za ulazak ili izlazak nisu ispunjeni;

(c) ako se na temelju rezultata kontrola pri ulasku ili izlasku predviđenih stavkom 2. dovede u pitanje identitet osobe ili otkrije da se osoba smatra prijetnjom unutarnjoj sigurnosti, javnom poretku ili međunarodnim odnosima bilo koje od država članica ili javnom zdravlju;

(d) u slučaju sumnje;

(e) ako e-vrata nisu dostupna.

5. Uz situacije iz stavka 4., službenik graničnog nadzora koji nadzire prelazak granice može zbog drugih razloga odlučiti uputiti osobe koje se služe samoposlužnim sustavom na drugog službenika graničnog nadzora.

6. Osobama čiji prelazak granice podliježe registraciji u EES-u u skladu s člankom 6.a stavkom 1. i koje su se za provedbu graničnih kontrola služile samoposlužnim sustavom može se dopustiti uporaba e-vrata. Ako se upotrebljavaju e-vrata, odgovarajuća registracija bilješke o ulasku/izlasku i povezivanje te bilješke s odgovarajućim osobnim dosjeom u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2017/2226 provode se pri prelasku granice kroz e-vrata. Ako su e-vrata i samoposlužni sustav fizički odvojeni, identitet korisnika provjerava se na e-vratima kako bi se provjerilo je li osoba koja se služi e-vratima osoba koja se služila samoposlužnim sustavom. Provjera se provodi na temelju najmanje jednog biometrijskog identifikatora.

7. Ako uvjeti iz stavka 1. točke (a) ili (b) ovog članka ili obiju tih točaka nisu ispunjeni, dio graničnih kontrola pri ulasku na temelju članka 8. stavka 3. točaka (a) i (b) te dio graničnih kontrola pri izlasku na temelju članka 8. stavka 3. točaka (g) i (h) može se provesti samoposlužnim sustavom. Službenik graničnog nadzora može provesti samo provjere na temelju članka 8. stavka 3. točaka (a) i (b) te članka 8. stavka 3. točaka (g) i (h) koje se nisu mogle izvesti putem samoposlužnog sustava. Osim toga, službenik graničnog nadzora provjerava odgovara li putna isprava upotrijebljena u samoposlužnom sustavu onoj koju osoba koja se nalazi pred tim službenikom graničnog nadzora ima u svojem posjedu.

8. Samoposlužnim sustavima i e-vratima upravlja se pod nadzorom službenika graničnog nadzora koji je zadužen za otkrivanje svake neprimjerene, prijevarne ili neuobičajene uporabe samoposlužnog sustava, e-vrata ili obojeg.

▼M3

9. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje mogućnost da države članice omoguće primjenu samoposlužnih sustava, e-vrata, ili obojeg, za prelazak granice za građane Unije, građane države Europskog udruženja slobodne trgovine koja je članica Europskoga gospodarskog prostora, građane Švicarske i državljane trećih zemalja čiji prelazak granice ne podliježe registraciji u EES-u.

Članak 8.c

Norme za sustave automatizirane granične kontrole

U mjeri u kojoj je to moguće, sustavi automatizirane granične kontrole projektiraju se na način da ih mogu upotrebljavati sve osobe osim djece mlađe od 12 godina. Projektiraju se također na način kojim se u potpunosti poštuje ljudsko dostojanstvo, posebno u slučajevima koji uključuju ranjive osobe. Ako se odluče za primjenu sustava automatizirane granične kontrole, države članice osiguravaju prisutnost dovoljnog broja osoblja koje može pružiti pomoć korisnicima takvih sustava.

Članak 8.d

Nacionalni programi olakšica

1. Svaka država članica može uspostaviti dobrovoljan program („nacionalni program olakšica”) kako bi državljanima trećih zemalja ili državljanima određene treće zemlje, koji nemaju pravo slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije, omogućila da se koriste olakšicama na temelju stavka 2. pri prelasku vanjske granice određene države članice.

2. Odstupajući od članka 8. stavka 3. točke (a), za državljane trećih zemalja iz stavka 1. ovog članka kojima je odobren pristup nacionalnom programu olakšica, temeljite kontrole pri ulasku ne moraju uključivati ispitivanje aspekata iz članka 8. stavka 3. točke (a) podtočaka iv. i v. kada ti državljani trećih zemalja prelaze vanjsku granicu države članice.

3. Država članica provodi prethodnu provjeru državljana trećih zemalja koji su podnijeli zahtjev za sudjelovanje u nacionalnom programu olakšica kako bi posebno provjerila jesu li uvjeti iz stavka 4. ispunjeni.

Prethodnu provjeru takvih državljana trećih zemalja provode službenici graničnog nadzora, tijela nadležna za vize kako su definirana u članku 4. točki 3. Uredbe (EZ) br. 767/2008 ili tijela nadležna za imigraciju kako su definirana u članku 3. stavku 1. točki 4. Uredbe (EU) 2017/2226.

4. Tijela iz stavka 3. određenoj osobi odobravaju pristup nacionalnom programu olakšica samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za ulazak iz članka 6. stavka 1.;

(b) putna isprava i, prema potrebi, viza, viza za dugotrajni boravak ili boravišna dozvola podnositelja zahtjeva valjane su i nisu lažne ili krivotvorene;

▼M3

(c) podnositelj zahtjeva dokazuje potrebu za čestim ili redovitim putovanjem ili opravdava namjeru čestog ili redovitog putovanja;

(d) podnositelj zahtjeva dokazuje svoje poštenje i pouzdanost, posebno, ako je to primjenjivo, zakonitu upotrebu prethodnih viza ili viza s ograničenom prostornom valjanošću, svoju ekonomsku situaciju u matičnoj zemlji i svoju stvarnu namjeru da državno područje država članica napusti prije isteka razdoblja dopuštenog boravka. U skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2017/2226, tijela iz stavka 3. ovog članka imaju pristup EES-u kako bi provjerila je li podnositelj zahtjeva u prethodnim slučajevima premašio maksimalno trajanje dopuštenog boravka na državnom području država članica;

(e) podnositelj zahtjeva opravdava svrhu i uvjete namjeravanih boravaka;

(f) podnositelj zahtjeva posjeduje dostatna sredstva za uzdržavanje za vrijeme trajanja namjeravanih boravaka i za povratak u matičnu zemlju ili zemlju boravišta odnosno podnositelj zahtjeva može zakonito pribaviti takva sredstva;

(g) ostvaren je uvid u podatke sustava SIS.

5. Prvi pristup nacionalnom programu olakšica odobrava se na najviše godinu dana. Pristup se može produljiti za najviše dodatnih pet godina ili do isteka valjanosti putne isprave ili eventualno izdanih viza za više ulazaka, viza za dugotrajni boravak i boravišnih dozvola, koje god od navedenih razdoblja je kraće.

U slučaju produljenja države članica svake godine ponovno procjenjuje situaciju svakog državljanina treće zemlje kojem je odobren pristup nacionalnom programu olakšica te time osiguravaju, na temelju ažuriranih informacija, da taj državljanin treće zemlje i dalje ispunjava uvjete utvrđene u stavku 4. Ta ponovna procjena može se provoditi prilikom provedbe graničnih kontrola.

6. Temeljite kontrole pri ulasku na temelju članka 8. stavka 3. točaka (a) i (b) te temeljite kontrole pri izlasku na temelju članka 8. stavka 3. točke (g) obuhvaćaju i provjeru toga ima li državljanin treće zemlje valjani pristup nacionalnom programu olakšica.

Službenici graničnog nadzora mogu obaviti provjeru državljanina treće zemlje koji se koristi nacionalnim programom olakšica pri ulasku u skladu s člankom 8. stavkom 3. točkama (a) i (b) te pri izlasku u skladu s člankom 8. stavkom 3. točkom (g) bez elektroničke usporedbe biometrijskih podataka, nego usporedbom prikaza lica preuzetog s elektroničkog medija za pohranu (čipa) i prikaza lica iz osobnog dosjea iz EES-a tog državljanina treće zemlje s licem tog državljanina treće zemlje. Potpuna provjera provodi se nasumce i na temelju analize rizika.

7. Tijela iz stavka 3. odmah opozivaju pristup nacionalnom programu olakšica odobren državljaninu treće zemlje ako postane očito da uvjeti za odobrenje pristupa tom programu nisu bili ispunjeni ili više nisu ispunjeni.

▼M3

8. Pri provjeri u skladu sa stavkom 3. toga ispunjava li podnositelj zahtjeva uvjete iz stavka 4. posebno se uzima u obzir procjena toga predstavlja li podnositelj zahtjeva rizik od nezakonitog useljavanja ili rizik za sigurnost bilo koje od država članica te namjerava li podnositelj zahtjeva napustiti državno područje država članica tijekom dopuštenog boravka.

Potrebna sredstva za uzdržavanje za namjeravane boravke procjenjuju se u skladu s trajanjem i svrhom predviđenog boravka odnosno predviđenih boravaka te s obzirom na prosječne cijene prehrane i smještaja u dotičnim državama članicama na temelju referentnih iznosa koje države članice utvrđuju u skladu s člankom 39. stavkom 1. točkom (c). Dokaz o dostatnim sredstvima za uzdržavanje može biti i dokaz o jamstvu, privatnom smještaju ili o obojem.

Razmatranje zahtjeva temelji se posebno na vjerodostojnosti i pouzdanosti priloženih isprava te na istinitosti i pouzdanosti izjava podnositelja zahtjeva. Ako država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva ima bilo kakvih sumnji u pogledu podnositelja zahtjeva, njegovih izjava ili priloženih popratnih isprava, prije donošenja odluke o zahtjevu može se savjetovati s drugim državama članicama.

9. Dvije države članice ili više njih koje su uspostavile svoj nacionalni program olakšica na temelju ovog članka mogu međusobno sklopiti sporazum kako bi osigurale da se korisnici njihovih nacionalnih programa olakšica mogu koristiti olakšicama priznatima drugim nacionalnim programom olakšica. Primjerak sporazuma dostavlja se Komisiji u roku od mjesec dana od sklapanja sporazuma.

10. Pri uspostavi nacionalnog programa olakšica države članice osiguravaju da njihov sustav koji upotrebljava program ispunjava norme zaštite podataka utvrđene u članku 43. Uredbe (EU) 2017/2226. Države članice provode odgovarajuću procjenu rizika u pogledu informacijske sigurnosti, a odgovornost za sigurnost mora biti jasna za svaki korak postupka.

11. Komisija do završetka treće godine primjene ovog članka Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja evaluaciju njegove provedbe. Na temelju te evaluacije Europski parlament ili Vijeće mogu pozvati Komisiju da predloži uspostavu programa Unije za državljane trećih zemalja koji često putuju i koji su prošli prethodnu provjeru.

▼B

Članak 9.

Popuštanje u režimu granične kontrole

1. Granična kontrola na vanjskim granicama može se popustiti u slučaju izvanrednih i nepredvidivih okolnosti. Takvim se okolnostima smatraju oni nepredvidljivi događaji koji dovode do tako gustog prometa da vrijeme čekanja na graničnom prijelazu postane predugo i da su pritom iskorištene sve organizacijske i kadrovske mogućnosti.

▼B

2. Kada je došlo do popuštanja u režimu granične kontrole u skladu sa stavkom 1., obavljanje ulazne granične kontrole u pravilu ima prednost nad obavljanjem izlazne granične kontrole.

Odluku o popuštanju u režimu granične kontrole donosi rukovodni službenik graničnog nadzora na graničnom prijelazu.

Takva popuštanja u režimu granične kontrole su privremena, prilagođena okolnostima koje ih opravdavaju i uvode se postupno.

▼M3

3. Čak i u slučaju popuštanja u režimu granične kontrole, službenik graničnog nadzora unosi podatke u EES u skladu s člankom 6.a. Ako se ne mogu unijeti elektronički, podaci se unose ručno.

3.a Ako je tehnički nemoguće unijeti podatke u središnji sustav EES-a ili u slučaju kvara središnjeg sustava EES-a, primjenjuju se sve sljedeće odredbe:

i. odstupajući od članka 6.a ove Uredbe, podaci iz članaka od 16. do 20. Uredbe (EU) 2017/2226 privremeno se pohranjuju u nacionalno jedinstveno sučelje kako je definirano u članku 7. te uredbe. Ako to nije moguće, podaci se privremeno pohranjuju lokalno u elektroničkom obliku. U obama slučajevima podaci se unose u središnji sustav EES-a čim to postane tehnički moguće ili odmah nakon otklanjanja kvara. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere i raspoređuju potrebnu infrastrukturu, opremu i resurse kako bi osigurale da se takvo privremeno lokalno pohranjivanje može provesti u svakom trenutku i za svaki od njihovih graničnih prijelaza.

   Ne dovodeći u pitanje obvezu provođenja graničnih kontrola u skladu s ovom Uredbom, u iznimnoj situaciji kada zbog tehničkih razloga unos podataka u središnji sustav EES-a i u nacionalno jedinstveno sučelje nije moguć i kada zbog tehničkih razloga nije moguće privremeno pohranjivati podatke lokalno u elektroničkom obliku, službenik graničnog nadzora ručno pohranjuje podatke o ulasku/izlasku u skladu s člancima od 16. do 20. Uredbe (EU) 2017/2226, uz iznimku biometrijskih podataka, te stavlja ulazni ili izlazni pečat u putnu ispravu državljanina treće zemlje. Ti se podaci unose u središnji sustav EES-a čim je to tehnički moguće.

   Države članice obavješćuju Komisiju, u skladu s člankom 21. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/2226, o otiskivanju pečata u putne isprave u slučaju iznimnih situacija navedenih u drugom podstavku ove točke;

ii. odstupajući od članka 8. stavka 3. točke (a) podtočke iii. i točke (g) podtočke iv. ove Uredbe, za državljane trećih zemalja koji su nositelji vize kako je navedeno u članku 6. stavku 1. točki (b), identitet nositelja vize provjerava se, ako je to tehnički moguće, izravnim ostvarivanjem uvida u VIS u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

▼B

4. Svaka država članica jednom godišnje Europskom parlamentu i Komisiji dostavlja izvješće o primjeni ovog članka.

▼B

Članak 10.

Zasebne trake i informacije na znakovima

1. Države članice, posebno na graničnim prijelazima u zračnim lukama osiguravaju zasebne trake za provedbu kontrola nad osobama, u skladu s člankom 8. Te se trake odvajaju pomoću znakova s oznakama navedenima u Prilogu III.

Države članice mogu osigurati zasebne trake na svojim morskim i kopnenim graničnim prijelazima te na granicama između država članica koje ne primjenjuju članak 22. na svojim zajedničkim granicama. Ako države članice uvedu zasebne trake, na tim se granicama koriste znakovi s oznakama iz Priloga III.

Države članice osiguravaju da su takve trake jasno označene i ondje gdje je od pravila o uporabi različitih traka odstupljeno kako je predviđeno stavkom 4., kako bi se osigurala optimalna razina protoka osoba koje prelaze granicu.

2. Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije imaju pravo koristiti se trakama prikazanima znakom iz dijela A („EU, EGP, CH”) Priloga III. Mogu se isto tako koristiti trakama prikazanima znakom iz dijela B1 („viza nije potrebna”) i B2 („sve putovnice”) Priloga III.

Državljani trećih zemalja koji ne moraju imati vize kod prelaska vanjskih granica država članica u skladu s Uredbom (EZ) br. 539/2001 i državljani trećih zemalja koji imaju valjane boravišne dozvole ili dugotrajne vize mogu koristiti trake prikazane znakom iz dijela B1 („viza nije potrebna”) Priloga III. ovoj Uredbi. Isto tako, mogu se koristiti trakama prikazanima znakom iz dijela B2 („sve putovnice”) Priloga III. ovoj Uredbi.

Sve ostale osobe koriste trake prikazane znakom iz dijela B2 („sve putovnice”) iz Priloga III.

Oznake na znakovima iz prvog, drugog i trećeg podstavka mogu biti prikazane na jeziku ili jezicima koje svaka država članica smatra prikladnima.

Uvođenje posebnih traka prikazanih znakom iz dijela B1 („viza nije potrebna”) Priloga III. nije obvezno. Države članice odlučuju žele li je primijeniti i na kojim graničnim prijelazima u skladu s praktičnim potrebama.

3. Na morskim i kopnenim graničnim prijelazima, države članice mogu vozila odvojiti trakama za laka i teška vozila i autobuse, koristeći se znakovima prikazanima u dijelu C Priloga III.

Države članice mogu mijenjati oznake na tim znakovima s obzirom na mjesne okolnosti.

▼M3

3.a Ako se odluče za primjenu e-vrata, samoposlužnih sustava ili sustava automatizirane granične kontrole, države članice upotrebljavaju znakove predviđene u Prilogu III. dijelu D za utvrđivanje odgovarajućih traka.

3.b Ako države članice odluče uspostaviti nacionalni program olakšica u skladu s člankom 8.d, mogu odlučiti upotrebljavati posebne trake za državljane trećih zemalja koji se koriste takvim nacionalnim programom olakšica. One upotrebljavaju znakove predviđene u Prilogu III. dijelu E kako bi utvrdile odgovarajuće trake.

▼B

4. U slučaju privremene neravnoteže u prometnim tokovima na određenom graničnom prijelazu, nadležna tijela mogu odstupiti od pravila o upotrebi različitih traka toliko dugo koliko je potrebno da se ta neravnoteža ukloni.

▼M3

Članak 11.

Otiskivanje pečata u putne isprave

1. Ako je to izričito predviđeno njezinim nacionalnim pravom, država članica može pri ulasku i izlasku otisnuti pečat u putne isprave državljana trećih zemalja koji su nositelji boravišne dozvole ili vize za dugotrajni boravak koju je izdala ta država članica.

2. U putnu ispravu državljanina treće zemlje koji je nositelj Dokumenta o pojednostavljenom željezničkom tranzitu izdanog u skladu s Uredbom (EZ) br. 693/2003 otiskuje se pečat pri ulasku i izlasku. Nadalje, u putnu ispravu državljanina treće zemlje koji je nositelj valjanog Dokumenta o pojednostavljenom tranzitu izdanog u skladu s Uredbom (EZ) br. 693/2003, a nalazi se u željezničkom tranzitu i ne iskrcava se na državnom području države članice otiskuje se pečat pri ulasku i izlasku.

3. U putne isprave državljana trećih zemalja koji, na temelju nacionalnih viza za kratkotrajni boravak izdanih za jedan ulazak ili za dva ulaska, ulaze u državno područje države članice koja schengensku pravnu stečevinu još ne primjenjuje u cijelosti, ali upotrebljava EES, ili izlaze iz tog državnog područja, otiskuje se pečat prilikom ulaska i izlaska.

4. Praktični postupci za otiskivanje pečata navedeni su u Prilogu IV.

Članak 12.

Pretpostavka o ispunjavanju uvjeta o trajanju kratkotrajnog boravka

1. Ne dovodeći u pitanje članak 12.a, ako za državljanina treće zemlje koji se nalazi na državnom području države članice nije otvoren osobni dosje u EES-u ili ako bilješka o ulasku/izlasku tog državljanina treće zemlje ne sadržava datum izlaska nakon datuma isteka dopuštenog trajanja boravka, nadležna tijela mogu pretpostaviti da državljanin treće zemlje ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete koji se odnose na trajanje dopuštenog boravka na državnom području država članica.

▼M3

2. Pretpostavka iz stavka 1. ovog članka ne primjenjuje se na državljanina treće zemlje koji u bilo kakvom obliku može predočiti vjerodostojan dokaz da ima pravo slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije ili da je nositelj boravišne dozvole ili vize za dugotrajni boravak. Kada je to relevantno, primjenjuje se članak 35. Uredbe (EU) 2017/2226.

3. Pretpostavka iz stavka 1. može se pobiti ako državljanin treće zemlje predoči vjerodostojan dokaz, u bilo kakvom obliku, kao što su putne karte ili dokaz o boravku izvan državnog područja država članica ili datum isteka prethodne boravišne dozvole odnosno vize za dugotrajni boravak, kojim može dokazati da se pridržavao uvjeta o trajanju kratkotrajnog boravka.

U slučaju pobijanja nadležna tijela otvaraju osobni dosje u EES-u ako je to potrebno ili u EES unose datum na koji je i mjesto gdje je državljanin treće zemlje prešao vanjsku granicu jedne od država članica ili unutarnju granicu države članice koja schengensku pravnu stečevinu još ne primjenjuje u cijelosti, ali upotrebljava EES u skladu s člankom 20. Uredbe (EU) 2017/2226.

4. Ako pretpostavka navedena u stavku 1. ne bude pobijena, državljanin treće zemlje koji se nalazi na državnom području država članica može biti vraćen u skladu s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

Državljanin treće zemlje s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije može biti vraćen samo u skladu s Direktivom 2004/38/EZ.

Članak 12.a

Prijelazno razdoblje i prijelazne mjere

1. U razdoblju od 180 dana nakon početka rada EES-a, kako bi se pri ulasku i izlasku provjerilo jesu li osobe kojima je dopušten kratkotrajni boravak premašile maksimalno trajanje dopuštenog boravka i, kada je to relevantno, kako bi se pri ulasku provjerilo jesu li osobe premašile broj ulazaka dopuštenih na temelju vize za kratkotrajni boravak izdane za jedan ulazak ili za dva ulaska, službenici graničnog nadzora uzimaju u obzir boravke na državnom području država članica tijekom 180 dana prije ulaska ili izlaska tako da uz podatke o ulasku/izlasku zabilježene u EES-u kontroliraju i pečate u putnim ispravama.

2. Ako je osoba ušla na državno područje država članica prije početka rada EES-a i izašla iz njega nakon početka rada EES-a, pri izlasku se u EES-u otvara osobni dosje, a datum tog ulaska unosi se u bilješku o ulasku/izlasku u skladu s člankom 16. stavkom 2.Uredbe (EU) 2017/2226. Primjena ovog stavka nije ograničena na razdoblje od 180 dana nakon početka rada EES-a kako je navedeno u stavku 1. U slučaju nepodudaranja između datuma ulaznog pečata i podataka zabilježenih u EES-u prednost ima datum ulaznog pečata.

([1]) Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

▼M6

Članak 13.

Zaštita državne granice

1. Glavna je svrha zaštite državne granice sprečavanje ili otkrivanje neovlaštenih prelazaka granice, doprinošenje podizanju svjesnosti o stanju, suzbijanje prekograničnog kriminaliteta i poduzimanje mjera protiv osoba koje su neregularno prešle granicu. Ona uključuje i provedbu analiza rizika. Ne dovodeći u pitanje članke 3. i 4., osoba koja je neregularno prešla granicu i koja nema pravo boravka na državnom području predmetne države članice mora se uhititi i podvrgnuti postupcima kojima se poštuje Direktiva 2008/115/EZ.

2. Službenici graničnog nadzora upotrebljavaju sva potrebna sredstva, uključujući stacionarne ili pokretne jedinice, radi provođenja zaštite državne granice. Zaštita državne granice provodi se tako što se osobe sprečava ili odvraća da neovlašteno prelaze granicu između graničnih prijelaza ili izbjegavaju kontrole na graničnim prijelazima, te se u potpunosti provode u skladu s obvezama utvrđenima u članku 4.

3. Zaštitu državne granice između graničnih prijelaza provode službenici graničnog nadzora čiji se broj i metode prilagođavaju postojećim ili predviđenim rizicima i prijetnjama. Pritom se koriste slikama stanja kako bi se što više smanjio gubitak života migranata na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini. Ona podrazumijeva česte i iznenadne promjene razdoblja njezina provođenja te druge metode ili tehnike, kako bi se djelotvorno sprečavali ili otkrivali neovlašteni prelasci granice.

4. Zaštitu državne granice provode stacionarne ili pokretne jedinice koje svoje dužnosti obavljaju ophodnjom ili smještajem na mjestima koja jesu ili koja se smatraju osjetljivima. Cilj je takve zaštite državne granice spriječiti neovlaštene prelaske granica ili uhititi pojedince u vezi s neovlaštenim prelaskom vanjske granice. Zaštita državne granice može se provoditi i tehničkim sredstvima, među ostalim elektroničkim sredstvima, opremom, nadzornim sustavima i, prema potrebi, svim vrstama stacionarne i pokretne infrastrukture.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 37. ove Uredbe u vezi s dodatnim mjerama kojima se uređuje zaštita državne granice, među ostalim, zajedničkim minimalnim standardima za zaštitu državne granice. Tim zajedničkim minimalnim standardima uzimaju se u obzir vrsta granica odnosno kopnene, morske ili zračne granice, razina utjecaja dodijeljena svakom dijelu vanjske granice u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) te drugi relevantni čimbenici, kao što su geografske posebnosti.

▼B

Članak 14.

▼C2

Odbijanje ulaska

▼B

1. Državljaninu treće zemlje koji ne ispunjava uvjete ulaska utvrđene u članku 6. stavku 1. i ne spada u kategoriju osoba iz članka 6. stavka 5. ►C2 odbija se ◄ ulazak na državna područja država članica. Time se ne

([1]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624, (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

▼B

dovodi u pitanje primjena posebnih odredbi o pravu na azil i na međunarodnu zaštitu ili na izdavanje viza za dugotrajni boravak.

2. Ulazak se može ►C2 odbiti ◄ isključivo na temelju obrazložene odluke u kojoj se precizno navode ►C2 razlozi odbijanja ◄. Odluku donosi tijelo koje je za to ovlašteno nacionalnim pravom. Ta odluka odmah stupa na snagu.

Obrazložena odluka u kojoj se navode razlozi za ►C2 odbijanje ulaska ◄ izdaje se u obliku standardiziranog obrasca kako je određeno u dijelu B Priloga V.; obrazac popunjava tijelo koje u skladu s nacionalnim pravom ima ovlasti ►C2 odbiti ◄ ulazak. Popunjeni standardizirani obrazac predaje se državljaninu treće zemlje, a državljanin potvrđuje primitak odluke ►C2 odbijanju ulaska ◄.

▼M3

Podaci o državljanima trećih zemalja kojima je odbijen ulazak radi kratkotrajnog boravka registriraju se u EES-u u skladu s člankom 6.a stavkom 2. ove Uredbe i člankom 18. Uredbe (EU) 2017/2226.

▼B

3. Osobe kojima se ►C2 odbije ulazak ◄ imaju pravo na žalbu. Žalbeni postupak se vodi u skladu s nacionalnim pravom. Državljaninu treće zemlje također se uručuje popis kontaktnih točaka koje mogu pružiti informacije o zastupnicima koji su ovlašteni zastupati državljanina treće zemlje u skladu s nacionalnim pravom.

Žalba ne odgađa izvršenje odluke o ►C2 odbijanju ulaska ◄.

▼M3

Ne dovodeći u pitanje odštetu dodijeljenu u skladu s nacionalnim pravom, dotični državljanin treće zemlje u slučaju okončanja žalbenog postupka rješenjem o neosnovanosti odluke o odbijanju ulaska ima pravo na ispravak podataka unesenih u EES-u, poništenog ulaznog pečata, ili obojeg, i svih drugih poništenja ili dodataka koje je unijela država članica koja mu je odbila ulazak.

▼B

4. Službenici graničnog nadzora osiguravaju da državljanin treće zemlje kojemu je ►C2 odbijen ulazak ◄ ne uđe na državno područje dotične države članice.

5. Države članice prikupljaju statističke podatke o broju osoba kojima je ►C2 odbijen ulazak ◄, o ►C2 razlozima odbijanja ◄, o državljanstvu osoba s ►C2 odbijanjem ulaska ◄ i vrsti granice (kopnene, zračne ili morske) na kojoj im je ►C2 odbijen ulazak ◄ i podnose ih Komisiji (Eurostat) na godišnjoj osnovi, u skladu s Uredbom (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

6. Detaljna pravila kojima se uređuje ►C2 odbijanje ulaska ◄ navedena su u dijelu A Priloga V.

([1]) Uredba (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima (SL L 199, 31.7.2007., str. 23.).

▼B

POGLAVLJE III.

Osoblje i sredstva za nadzor državne granice te suradnja između država članica

Članak 15.

Osoblje i sredstva za nadzor državne granice

Države članice, u skladu s člancima od 7. do 14., raspoređuju dovoljan broj odgovarajućeg osoblja i sredstava za provođenje nadzora državne granice na vanjskim granicama kako bi osigurale učinkovit, visok i jedinstven stupanj nadzora na njihovim vanjskim granicama.

Članak 16.

Provedba nadzora državne granice

1. Nadzor državne granice, propisan člancima od 7. do 14., provode službenici graničnog nadzora u skladu s odredbama ove Uredbe i nacionalnim pravom.

Kod provođenja nadzora državne granice, ovlasti za pokretanje kaznenog postupka dodijeljene službenicima graničnog nadzora nacionalnim pravom i koje su izvan područja primjene ove Uredbe ostaju nepromijenjene.

Države članice osiguravaju da su službenici graničnog nadzora specijalizirani i odgovarajuće osposobljeni stručnjaci, uzimajući u obzir zajednički temeljni kurikulum za službenike graničnog nadzora koji je uspostavila i razvila Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica („Agencija”) osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004. Kurikulum za obučavanje uključuje specijalističku obuku za prepoznavanje i ponašanje u situacijama koje uključuju ranjive osobe, kao što su maloljetnici bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima. Države članice, uz podršku Agencije, potiču službenike graničnog nadzora na učenje stranih jezika potrebnih za izvršavanje njihovih dužnosti.

2. Države članice u skladu s člankom 39. Komisiji dostavljaju popis nacionalnih službi odgovornih za nadzor državne granice prema njihovom nacionalnom pravu.

3. Radi učinkovitog nadzora granica države članice osiguravaju blisku i trajnu suradnju između svojih nacionalnih službi odgovornih za nadzor državne granice.

Članak 17

Suradnja između država članica

1. Države članice se uzajamno pomažu te blisko i trajno surađuju s ciljem učinkovite provedbe nadzora državne granice u skladu s člancima od 7. do 16. Razmjenjuju sve relevantne informacije.

2. Operativnom suradnjom između država članica u području upravljanja vanjskim granicama koordinira Agencija.

▼B

3. Države članice mogu, ne dovodeći pritom u pitanje nadležnosti Agencije, nastaviti operativnu suradnju s drugim državama članicama i/ili trećim zemljama na vanjskim granicama, uključujući i razmjenu časnika za vezu, kada takva suradnja upotpunjuje djelovanje Agencije.

Države članice suzdržavaju se od svake aktivnosti koja bi mogla ugroziti rad Agencije ili postizanje njezinih ciljeva.

Države članice izvješćuju Agenciju o operativnoj suradnji iz podstavka 1.

4. Države članice pružaju obuku o pravilima za nadzor državne granice i o temeljnim pravima. U tom smislu, vodi se računa o zajedničkim standardima obuke kako ih je utvrdila i dalje razvila Agencija.

Članak 18.

Zajednički nadzor

1. Države članice koje na svojim zajedničkim kopnenim granicama ne primjenjuju članak 22. mogu, do dana primjene tog članka, zajednički nadzirati te zajedničke granice, u kojem slučaju mogu osobu zaustaviti samo jednom u svrhu obavljanja ulazne i izlazne kontrole ne dovodeći pritom u pitanje individualnu odgovornost država članica koja proizlazi iz članaka od 7. do 14.

U tu svrhu države članice mogu međusobno sklapati bilateralne dogovore.

2. Države članice Komisiju obavješćuju o svim dogovorima sklopljenim u skladu sa stavkom 1.

POGLAVLJE IV.

Posebna pravila za graničnu kontrolu

▼C2

Članak 19.

Posebna pravila za različite vrste granica i različita prijevozna sredstva koja se koriste za prelazak vanjskih granica

Posebna pravila navedena u Prilogu VI. primjenjuju se na kontrole koje se provode na različitim vrstama granica i nad različitim prijevoznim sredstvima koja se koriste pri prelasku graničnih prijelaza.

▼B

Članak 20.

Posebna pravila za kontrole određenih kategorija osoba

1. Posebna pravila navedena u Prilogu VII. primjenjuju se na kontrole sljedećih kategorija osoba:

▼M3

(a) šefove država, šefove vlada i članove nacionalnih vlada te njihove supružnike u pratnji, kao i članove njihove službene delegacije, te vladare i druge visoke članove kraljevske obitelji;

▼B

(b) pilote zrakoplova i druge članove posade;

(c) pomorce;

(d) nositelje diplomatskih, službenih ili servisnih putovnica i članove međunarodnih organizacija;

(e) prekogranične radnike;

(f) maloljetnike;

(g) službe spašavanja, policijske i vatrogasne postrojbe te službenike graničnog nadzora;

(h) *offshore* radnike.

Ta posebna pravila mogu sadržavati odstupanja od članaka 5 i 6. te od članaka od 8. do 14.

2. Države članice obavješćuju Komisiju o uzorcima iskaznica koje su akreditiranim članovima diplomatskih misija i konzularnih predstavništava te članovima njihovih obitelji izdala njihova ministarstva vanjskih poslova u skladu s člankom 39.

POGLAVLJE V.

▼M6

Posebne mjere koje se odnose na vanjske granice

▼B

Članak 21.

Mjere na vanjskim granicama i potpora Agencije

1. Ako se ozbiljni nedostaci u provođenju nadzora vanjskih granica utvrde u izvješću o evaluaciji sastavljenom u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) br. 1053/2013 te s ciljem osiguravanja usklađenosti s preporukama iz članka 15. te Uredbe, Komisija može provedbenim aktom ocijenjenoj državi članici preporučiti poduzimanje određenih posebnih mjera, koje mogu uključivati jedno ili oboje od sljedećeg:

(a) uvođenje timova europskih službenika graničnog nadzora u skladu s Uredbom (EZ) br. 2007/2004;

(b) podnošenje njezinih strateških planova, utemeljenih na procjeni rizika, uključujući podatke o slanju osoblja i opreme, Agenciji na davanje mišljenja.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

2. Komisija redovno obavješćuje odbor osnovan na temelju članka 38. stavka 1. o napretku provedbe mjera iz stavka 1. ovog članka te o učinku na navedene nedostatke.

O njima također obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

▼B

3. Ako je u izvješću o evaluaciji, kako je navedeno u stavku 1., zaključeno da postoji ozbiljan nemar ocijenjene države članice prema njezinim obvezama te stoga mora izvijestiti o provedbi relevantnog akcijskog plana u roku od tri mjeseca u skladu s člankom 16. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1053/2013, i ako nakon tog razdoblja od tri mjeseca Komisija ustanovi da ista situacija i dalje traje, ona može pokrenuti primjenu postupka navedenog u članku 29. ove Uredbe ako su za to ispunjeni svi uvjeti.

▼M6

Članak 21.a

Privremena ograničenja putovanja u Uniju

1. Ovaj članak primjenjuje se na izvanredna stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera.

2. Na temelju prijedloga Komisije Vijeće može donijeti provedbenu uredbu kojom se predviđa privremeno ograničenje putovanja u države članice koje se treba primjenjivati na vanjskim granicama.

Privremena ograničenja putovanja mogu uključivati privremena ograničenja ulaska u države članice i privremena zdravstvena ograničenja koja su nužna za zaštitu javnog zdravlja na području bez nadzora unutarnjih granica. Ta privremena zdravstvena ograničenja mogu uključivati testiranje, karantenu i samoizolaciju.

Privremena ograničenja putovanja u Uniju moraju biti razmjerna i nediskriminirajuća. Ako država članica donese stroža ograničenja od onih utvrđenih u provedbenom aktu, ta ograničenja ne smiju negativno utjecati na funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica. Privremena zdravstvena ograničenja za osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije u svakom trenutku moraju biti u skladu s Direktivom 2004/38/EZ.

3. Sljedeće kategorije osoba izuzete su od ograničenja ulaska, neovisno o svrsi njihova putovanja:

(a) osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije;

(b) državljani trećih zemalja s dugotrajnim boravkom na temelju Direktive 2003/109/EZ, osobe koje imaju pravo boravka na temelju drugih instrumenata prava Unije ili nacionalnog prava, uključujući korisnike međunarodne zaštite. ili osobe koje imaju nacionalne vize za dugotrajni boravak te članovi njihovih obitelji.

4. Kategorije osoba navedene u dijelu A Priloga XI. izuzimaju se od ograničenja ulaska.

5. Sve kategorije osoba navedene u dijelu B Priloga XI. izuzete su od ograničenja ulaska ako je ta kategorija uključena u provedbenu uredbu iz stavka 2.

▼M6

6. Provedbenom uredbom iz stavka 2. prema potrebi se:

(a) utvrđuju, ako je to potrebno zbog prirode izvanrednog stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera, kategorije osoba na obveznom putovanju navedene u dijelu B Priloga XI. koje treba izuzeti od ograničenja ulaska;

(b) utvrđuju zemljopisna područja ili treće zemlje iz kojih putovanja mogu podlijegati ograničenjima ili izuzećima od ograničenja i utvrđuje postupak za periodično preispitivanje situacije u tim područjima ili zemljama i uvedenih ograničenja putovanja na temelju objektivne metodologije i objektivnih kriterija, uključujući prije svega epidemiološku situaciju;

(c) utvrđuju uvjeti pod kojima se neobvezna putovanja mogu ograničiti ili izuzeti od ograničenja, uključujući dokaze koje je potrebno podnijeti kako bi se opravdalo izuzeće i uvjeti povezani s trajanjem i naravi boravka u područjima ili zemljama iz točke (b);

(d) upućuje na minimalna privremena zdravstvena ograničenja kojima mogu podlijegati osobe iz stavka 3. točaka (a) i (b);

(e) odstupajući od stavaka 4. i 5., utvrđuju uvjeti pod kojima se mogu uvesti ograničenja putovanja, za osobe na obveznom putovanju;

7. Ograničenja ulaska u države članice za osobe na obveznom putovanju uvode se samo iznimno, tijekom strogo ograničenog razdoblja, dok ne bude dostupno dovoljno informacija o izvanrednim stanjima u području javnog zdravlja velikih razmjera iz stavka 1. te dok Vijeće na prijedlog Komisije ne utvrdi i donese alternativna zdravstvena ograničenja koja su potrebna kako bi se zaštitilo javno zdravlje i koja se trebaju primjenjivati na te osobe.

▼B

GLAVA III.

UNUTARNJE GRANICE

POGLAVLJE I.

Nepostojanje nadzora državne granice na unutarnjim granicama

Članak 22.

Prelazak unutarnjih granica

Unutarnje se granice mogu prijeći na bilo kojem mjestu bez provođenja granične kontrole osoba bez obzira na njihovo državljanstvo.

▼M6

Članak 23.

Kontrole unutar državnog područja

Nepostojanje nadzora državne granice na unutarnjim granicama ne utječe na:

(a) izvršavanje policijskih ili drugih javnih ovlasti od strane nadležnih tijela država članica na njihovu državnom području, uključujući i na njihovim pograničnim područjima unutarnjih granica, koje su im dodijeljene prema nacionalnom pravu, u mjeri u kojoj izvršavanje tih ovlasti nema učinak istovjetan graničnoj kontroli. Izvršavanje takvih ovlasti može uključivati, prema potrebi, upotrebu tehnologija za praćenje i nadzor koje se općenito upotrebljavaju na državnom području u svrhu uklanjanja prijetnji javnoj sigurnosti ili javnom poretku. Izvršavanje ovlasti od strane nadležnih tijela osobito se ne može smatrati istovjetnim provođenju granične kontrole kad mjere ispunjavaju svaki od sljedećih uvjeta:

i. za cilj nemaju nadzor državne granice;

ii. temelje se na općim informacijama policije ili, ako je cilj ograničiti širenje zarazne bolesti, na javnozdravstvenim informacijama i iskustvu nadležnih tijela vezanom za moguće prijetnje javnoj sigurnosti ili javnom poretku te su posebno usmjerene na:

— suzbijanje prekograničnog kriminaliteta;

— smanjenje nezakonitog useljavanja; ili

— ograničavanje širenja zarazne bolesti koja ima epidemiološki potencijal, čije je postojanje utvrdio Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti;

iii. osmišljene su i provode se na razvidno različit način od sustavnih kontrola osoba na vanjskim granicama, uključujući kad se provode u prometnim čvorištima ili izravno u prijevoznim sredstvima koja se upotrebljavaju za usluge prijevoza putnika ako se temelje na procjeni rizika;

(b) mogućnost da nadležna tijela države članice ili prijevoznici provode sigurnosne provjere osoba na prometnim čvorištima u skladu s nacionalnim pravom, pod uvjetom da se te provjere provode nad osobama koje putuju unutar države članice;

(c) mogućnost da država članica zakonom odredi obvezu nošenja dokumenata i isprava;

(d) mogućnost da država članica državljanima trećih zemalja zakonom odredi obvezu da prijave svoju prisutnost na njezinu državnom području i obvezu za upravitelje objekata u kojima se pruža smještaj da osiguraju da državljani trećih zemalja ispune i potpišu obrasce za prijavu, uz iznimku bračnih drugova u pratnji ili maloljetnika u pratnji ili članova skupina putovanja u skladu s odredbama članka 22., odnosno članka 45. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama („Schengenska konvencija”).

▼M6

Članak 23.a

Postupak transfera osoba uhićenih u pograničnim područjima unutarnjih granica

1. Ne dovodeći u pitanje članak 22., u ovom članku utvrđuje se postupak transfera državljanina treće zemlje uhićenog u pograničnom području kako je navedeno u članku 23., u okolnostima u kojima su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) državljanin treće zemlje uhićen je tijekom provjera koje uključuju nadležna tijela obiju država članica u okviru bilateralne suradnje, što pogotovo može uključivati zajedničke policijske ophodnje, pod uvjetom da su države članice pristale primjenjivati takav postupak unutar tog okvira bilateralne suradnje; i

(b) postoje jasne naznake da je državljanin treće zemlje došao izravno iz druge države članice te je utvrđeno da državljanin treće zemlje nema pravo boravka na državnom području države članice u koju je stigao, na temelju informacija koje su odmah dostupne uhidbenim tijelima, a uključuju izjave dotične osobe, osobne, putne ili druge isprave pronađene kod te osobe ili rezultate pretraga relevantnih nacionalnih baza podataka i baza podataka Unije.

Postupak utvrđen u stavcima 1. i 2. ne primjenjuje se na tražitelje kako su definirani u članku 3. točki 13. Uredbe (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) ni na korisnike međunarodne zaštite kako su definirani u članku 3. točki 4. Uredbe (EU) 2024/1347 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]).

Pri transferu državljanina treće zemlje za kojeg država članica koja provodi transfer pretpostavlja da je maloljetnik, ta država članica koja provodi transfer obavješćuje državu članicu primateljicu o toj pretpostavci, a obje države članice osiguravaju da se sve mjere poduzimaju u najboljem interesu djeteta i u skladu sa svojim nacionalnim pravom.

2. Odstupajući od članka 6. stavka 1. Direktive 2008/115/EZ, nadležna tijela države članice mogu, ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. ovog članka, odlučiti odmah transferirati dotičnog državljanina treće zemlje u državu članicu iz koje je stigao, u skladu s postupkom navedenim u Prilogu XII.

([1]) Uredba (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU (SL L, 2024/1348, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([2]) Uredba (EU) 2024/1347 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU (SL L, 2024/1347, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

▼M6

3. Državljani trećih zemalja uhićeni u pograničnim područjima i transferirani u skladu s postupkom iz ovog članka imaju pravo na žalbu. Žalbeni postupak protiv odluke o transferu vodi se u skladu s nacionalnim pravom države članice koja provodi transfer. Tim državljanima trećih zemalja osigurava se djelotvoran pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje. Država članica koja provodi transfer uručuje im i pismene informacije, na jeziku koji razumiju ili za koji se može razumno pretpostaviti da bi trebali razumjeti, o kontaktnim točkama na kojima mogu dobiti informacije o zastupnicima koji su ovlašteni zastupati te državljane trećih zemalja u skladu s nacionalnim pravom. Podnošenje žalbe nema suspenzivan učinak.

4. Kad država članica koja provodi transfer primjenjuje postupak iz stavka 2., država članica primateljica obvezna je poduzeti sve potrebne mjere za prihvat dotičnog državljanina treće zemlje u skladu s postupcima navedenima u Prilogu XII. Sve relevantne odredbe Direktive 2008/115/EZ primjenjuju se u državi članici primateljici.

5. Države članice utvrđuju praktične aranžmane u okviru svoje bilateralne suradnje, uključujući kako bi se, u pravilu, izbjegla primjena postupka iz ovog članka, posebno na dijelovima unutarnjih granica na kojima je nadzor državne granice ponovno uveden ili produljen.

6. Postupkom utvrđenim u ovom članku ne dovode se u pitanje postojeći bilateralni sporazumi ili dogovori iz članka 6. stavka 3. Direktive 2008/115/EZ.

7. Od 11. srpnja 2025. i jednom godišnje nakon toga države članice Komisiji podnose podatke zabilježene u skladu s dijelom A, točkom 4. Priloga XII.,

▼B

Članak 24.

Uklanjanje prometnih prepreka s cestovnih graničnih prijelaza na unutarnjim granicama

▼M6

Države članice uklanjaju sve prepreke koje bi mogle priječiti nesmetan protok prometa na cestovnim graničnim prijelazima na unutarnjim granicama, a posebno ograničenja brzine koja nisu povezana s cestovnom sigurnosti ili potrebna radi upotrebe tehnologija iz članka 23. točke (a).

▼B

Istodobno, države članice su spremne osigurati objekte za kontrolu u slučaju ponovnog uvođenja nadzora unutarnjih granica.

▼B

POGLAVLJE II.

Privremeno ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama

▼M6

Članak 25.

Opći okvir za privremeno ponovno uvođenje ili produljenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama

1. Ako se na području bez nadzora unutarnjih granica pojavi ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u nekoj državi članici, ta država članica može iznimno ponovno uvesti nadzor državne granice na svim svojim unutarnjim granicama ili nekim njihovim određenim dijelovima.

Osobito se može smatrati da ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti proizlazi iz:

(a) terorističkih incidenata ili prijetnji, i prijetnji koje predstavlja teški organizirani kriminal;

(b) izvanrednih stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera;

(c) iznimne situacije u kojoj dolazi do iznenadnih velikih nedopuštenih kretanja državljana trećih zemalja između država članica, koja znatno opterećuje sveukupne resurse i kapacitete dobro pripremljenih nadležnih tijela i koja će vjerojatno ugroziti sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica, što je vidljivo iz analize informacija i svih dostupnih podataka, uključujući podatke relevantnih agencija Unije;

(d) velikih ili važnih međunarodnih događaja;

2. U svim se slučajevima nadzor državne granice na unutarnjim granicama ponovno uvodi samo kao krajnja mjera. Područje primjene i trajanje privremenog ponovnog uvođenja nadzora državne granice ne smije prelaziti ono što je nužno za odgovor na utvrđenu ozbiljnu prijetnju.

Nadzor državne granice može se ponovno uvesti ili produljiti na temelju članaka 25.a i 28. ako država članica utvrdi da je takva mjera potrebna i razmjerna uzimajući u obzir kriterije iz članka 26. stavka 1. i, u slučaju produljenja tog nadzora, uzimajući u obzir i procjenu rizika iz članka 26. stavka 2. Nadzor državne granice može se ponovno uvesti i u skladu s člankom 29., uzimajući u obzir kriterije iz članka 30.

3. Nadzor državne granice na unutarnjim granicama može se produljiti u skladu s člancima 25.a ili 29. ako ista ozbiljna prijetnja potraje ili, ako je prijetnja povezana s izvanrednim stanjima u području javnog zdravlja velikih razmjera, u skladu s člankom 28.

Smatra se da ista ozbiljna prijetnja traje ako se obrazloženje koje pruži država članica za produljenje nadzora državne granice temelji na razlozima koji su isti kao oni zbog kojih je opravdano početno ponovno uvođenje nadzora državne granice.

▼M6

Članak 25.a

Postupak za slučajeve u kojima je potrebno djelovati zbog nepredvidljivih ili predvidljivih događaja

1. Ako je ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u državi članici nepredvidljiva i zahtijeva hitno djelovanje, država članica iznimno može bez odlaganja ponovno uvesti nadzor državne granice na unutarnjim granicama.

2. Istodobno s ponovnim uvođenjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama na temelju stavka 1. ovog članka država članica obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Komisiju i druge države članice o ponovnom uvođenju nadzora državne granice u skladu s člankom 27. stavkom 1.

3. Ako država članica ponovo uvede nadzor državne granice na unutarnjim granicama na temelju stavka 1., nadzor državne granice ostaje na snazi najdulje mjesec dana. Potraje li ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti dulje od tog razdoblja, država članica može produljiti nadzor državne granice na unutarnjim granicama na dodatna razdoblja čije najdulje trajanje nije dulje od tri mjeseca.

4. Ako je u državi članici predvidljiva ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti, država članica obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Komisiju i druge države članice u skladu s člankom 27. stavkom 1. najkasnije četiri tjedna prije planiranog ponovnog uvođenja nadzora državne granice ili što je prije moguće ako okolnosti koje uzrokuju potrebu za ponovnim uvođenjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama postanu poznate državi članici manje od četiri tjedna prije planiranog ponovnog uvođenja.

5. Ako se primjenjuje stavak 4. ovog članka i ne dovodeći u pitanje stavak 6., nadzor državne granice na unutarnjim granicama može se ponovno uvesti na razdoblje od najdulje šest mjeseci. Ako ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti potraje i nakon tog razdoblja, država članica može produljiti nadzor državne granice na unutarnjim granicama na razdoblja od najviše šest mjeseci koja se mogu obnoviti. Europski parlament, Vijeće, Komisija i druge države članice obavješćuju se o svim produljenjima u skladu s člankom 27. i u rokovima iz stavka 4. ovog članka. Podložno stavku 6. ovog članka najdulje trajanje nadzora državne granice na unutarnjim granicama ne smije biti dulje od 2 godine.

6. Ako država članica smatra da postoji znatna izvanredna situacija u vezi s trajnom ozbiljnom prijetnjom kojom se opravdava neprekidna potreba za nadzorom državne granice na unutarnjim granicama u trajanju koje premašuje najdulje razdoblje iz stavka 5. ovog članka, ona obavješćuje Europski parlament, Vijeće i Komisiju i druge države članice o svojoj namjeri da produlji nadzor unutarnjih granica za dodatno razdoblje od najviše šest mjeseci. Ta se obavijest daje najkasnije četiri tjedna prije planiranog produljenja te, uzimajući u obzir mišljenje Komisije izdano u skladu s člankom 27.a stavkom 3., sadržava procjenu rizika u skladu s člankom 26. stavkom 2. u kojoj se:

(a) obrazlaže trajna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti;

▼M6

(b) obrazlaže da se u trenutku obavijesti alternativne mjere za uklanjanje prijetnje smatraju neučinkovitima ili da je za njih utvrđeno da su neučinkovite;

(c) iznose mjere ublažavanja za koje se smatra da prate nadzor državne granice na unutarnjim granicama;

(d) uključuje, prema potrebi, prikaz sredstava, djelovanja, uvjeta i vremenskog okvira koji se uzimaju u obzir s ciljem ukidanja nadzora državne granice na unutarnjim granicama.

U roku od tri mjeseca od obavijesti iz prvog podstavka Komisija izdaje novo mišljenje o nužnosti i proporcionalnosti produljenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama. Komisija nakon primitka te obavijesti na vlastitu inicijativu može, ili na zahtjev države članice izravno zahvaćene mjerama mora, pokrenuti postupak savjetovanja u skladu s člankom 27.a stavkom 1.

Ako se u znatnoj izvanrednoj situaciji potvrdi trajna potreba za nadzorom državne granice na unutarnjim granicama kao rezultat postupka iz ovog stavka, ali dodatno razdoblje od šest mjeseci iz prvog podstavka nije dovoljno za osiguravanje dostupnosti učinkovitih alternativnih mjera za uklanjanje trajne prijetnje, država članica može odlučiti produljiti nadzor državne granice na unutarnjim granicama za daljnje i konačno dodatno razdoblje od najviše šest mjeseci, u skladu s procjenom rizika iz drugog podstavka. Ako država članica odluči to učiniti, bez odgode obavješćuje Komisiju o svojoj namjeri da produlji nadzor državne granice na unutarnjim granicama. Komisija bez odgode donosi preporuku o usklađenosti takvog konačnog produljenja s Ugovorima, a posebno s načelima nužnosti i proporcionalnosti. U toj se preporuci također utvrđuju, prema potrebi s drugim državama članicama, učinkovite kompenzacijske mjere koje treba provesti.

Članak 26.

Kriteriji za privremeno ponovno uvođenje i produljenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama

1. Kako bi utvrdila je li ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama potrebno i razmjerno u skladu s člankom 25. stavkom 2., država članica posebice procjenjuje:

(a) primjerenost mjere ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama, uzimajući u obzir narav utvrđene ozbiljne prijetnje, a posebno činjenicu je li vjerojatno da će se ponovnim uvođenjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama na odgovarajući način ukloniti prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti i mogu li se ciljevi koji se žele postići tim ponovnim uvođenjem postići na sljedeće načine:

i. upotrebom alternativnih mjera kao što su razmjerne kontrole koje se provode u kontekstu kontrola unutar državnog područja iz članka 23. točke (a);

ii. primjenom postupka utvrđenog u članku 23.a;

iii. drugim oblicima policijske suradnje predviđenima pravom Unije;

▼M6

iv. zajedničkim mjerama za privremena ograničenja putovanja u države članice kako su navedene u članku 21.a stavku 2.;

(b) vjerojatan učinak te mjere na:

i. kretanje osoba na području bez nadzora unutarnjih granica; i

ii. funkcioniranje prekograničnih regija, uzimajući u obzir snažne društvene i gospodarske veze između njih.

2. Ako se nadzor državne granice na unutarnjim granicama provodi šest mjeseci u skladu s člankom 25.a stavkom 5., dotična država članica provodi procjenu rizika koja uz elemente sadržane u članku 27. stavcima 2. i 3. uključuje i ponovnu procjenu kriterija utvrđenih u stavku 1. ovog članka.

3. Ako je nadzor državne granice na unutarnjim granicama ponovno uveden ili produljen, predmetne države članice osiguravaju da je popraćen odgovarajućim mjerama kojima se ublažava utjecaj ponovnog uvođenja nadzora državne granice na osobe i prijevoz robe, posebno uzimajući u obzir snažne društvene i gospodarske veze između prekograničnih regija i osobe na obveznom putovanju.

Članak 27.

Obavješćivanje o privremenom ponovnom uvođenju ili produljenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama i procjeni rizika

1. Obavijesti država članica o ponovnom uvođenju ili produljenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama sadržavaju sljedeće informacije:

(a) razloge za ponovno uvođenje ili produljenje, uključujući sve relevantne podatke koji detaljno navode događaje koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju njezinu javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti;

(b) područje primjene predloženog ponovnog uvođenja ili produljenja uz naznaku dijela ili dijelova unutarnjih granica gdje se nadzor državne granice treba ponovno uvesti ili produljiti;

(c) nazive ovlaštenih graničnih prijelaza;

(d) datum i trajanje planiranog ponovnog uvođenja ili produljenja;

(e) procjenu nužnosti i proporcionalnosti iz članka 26. stavka 1. te, u slučaju produljenja, iz članka 26. stavka 2.;

(f) prema potrebi, mjere koje druge države članice trebaju poduzeti.

Obavijest mogu zajednički podnijeti dvije ili više država članica.

▼M6

Države članice podnose obavijest s pomoću predložaka koji Komisija utvrđuje u skladu sa stavkom 6.

2. Ako se nadzor državne granice provodi šest mjeseci u skladu s člankom 25.a stavkom 5., svaka daljnja obavijest o produljenju tog nadzora sadržava procjenu rizika. U procjeni rizika navodi se razmjer i predviđeni razvoj ozbiljne prijetnje, pogotovo očekivano trajanje ozbiljne prijetnje te informacije o tome koji bi dijelovi unutarnjih granica mogli biti ugroženi, kao i informacije o mjerama za koordinaciju s drugim državama članicama na koje nadzor državne granice na unutarnjim granicama utječe ili bi vjerojatno mogao utjecati.

3. Ako zbog situacije iz članka 25. stavka 1. točke (c) države članice ponovno uvedu ili produlje nadzor državne granice, u procjeni koja se zahtijeva u stavku 1. točki (e) ovog članka navode se i procjena rizika i informacije o iznenadnim velikim nedopuštenim kretanjima, uključujući sve informacije dobivene od relevantnih agencija Unije u skladu s njihovim ovlastima i analizu podataka iz relevantnih informacijskih sustava.

4. Predmetna država članica na zahtjev Komisije dostavlja sve dodatne informacije, uključujući o mjerama za koordinaciju s državama članicama na koje utječe planirano produljenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama, kao i dodatne informacije potrebne za ocjenu moguće upotrebe mjera iz članka 23. i članka 23.a.

5. Države članice nisu obvezne dostaviti sve informacije iz stavaka 1. do 4. ovog članka ako je to opravdano zbog očuvanja javne sigurnosti, uzimajući u obzir povjerljivost istraga koje su u tijeku. Države članice koje podnose obavijest na temelju stavka 1. ili 2. mogu, prema potrebi i u skladu s nacionalnim pravom, proglasiti sve ili neke dijelove dostavljenih informacija povjerljivima, a pogotovo procjene rizika. Takvo proglašavanje informacija povjerljivima ne sprečava druge države članice na koje utječe privremeno ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama da ostvare pristup informacijama preko odgovarajućih i sigurnih kanala. Takvo proglašavanje informacija povjerljivima ne sprječava države članice da ih učine dostupnima Europskom parlamentu. Slanje i rukovanje informacijama i dokumentima dostavljenima Europskom parlamentu u skladu s ovim člankom ne uključuje procjene rizika iz stavka 2. i mora biti u skladu s pravilima o prosljeđivanju klasificiranih podataka i postupanju s njima.

6. Komisija donosi provedbeni akt kako bi utvrdila predložak iz stavka 1. trećeg podstavka ovog članka te predložak čini dostupnim na internetu. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

▼M6

Članak 27.a

Savjetovanje s državama članicama i mišljenje Komisije

1. Nakon primitka obavijesti podnesenih na temelju članka 27. stavka 1. Komisija na vlastitu inicijativu može, ili na zahtjev države članice izravno zahvaćene nadzorom državne granice na unutarnjim granicama mora, pokrenuti postupak savjetovanja koji uključuje zajedničke sastanke između države članice koja planira ponovno uvesti ili produljiti nadzor državne granice na unutarnjim granicama i drugih država članica, posebno onih na koje te mjere izravno utječu, te relevantnih agencija Unije.

Cilj je savjetovanja posebno ispitati prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti, nužnost i proporcionalnost planiranog ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama, uzimajući u obzir primjerenost alternativnih mjera, te, ako je nadzor državne granice već ponovo uveden, njegov učinak, kao i načine osiguravanja uzajamne suradnje između država članica u vezi s ponovnim uvođenjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama.

Države članice koje planiraju ponovno uvesti ili produljiti nadzor državne granice na unutarnjim granicama uzimaju u obzir rezultate tog savjetovanja pri odlučivanju o ponovnom uvođenju ili produljenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama i pri provedbi nadzora državne granice na unutarnjim granicama.

2. Nakon primitka obavijesti podnesenih u vezi s ponovnim uvođenjem ili produljenjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama Komisija mora, ili bilo koja država članica može, ne dovodeći u pitanje članak 72. UFEU-a, izdati mišljenje ako na temelju informacija navedenih u obavijesti i, prema potrebi, procjeni rizika ili bilo kojim dodatnim informacijama osjeća zabrinutost u pogledu potrebe ili razmjernosti planiranog ponovnog uvođenja ili produljenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama.

3. Nakon primitka obavijesti podnesenih u vezi s produljenjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama na temelju članka 25.a stavka 4. koje dovode do nastavka nadzora državne granice na unutarnjim granicama u ukupnom trajanju od 12 mjeseci, Komisija izdaje mišljenje o nužnosti i proporcionalnosti tog nadzora državne granice.

Mišljenje Komisije između ostalog sadržava:

(a) ocjenu je li ponovno uvođenje ili produljenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti;

(b) ocjenu jesu li alternativne mjere za uklanjanje ozbiljne prijetnje dovoljno istražene.

Ako se ocjenjuje ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama i smatra se da je ono u skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti, mišljenje prema potrebi sadržava preporuke o poboljšanju suradnje među državama članicama kako bi se ograničio utjecaj nadzora državne granice na unutarnjim granicama i doprinijelo smanjenju trajne prijetnje.

▼M6

4. Kad izda mišljenje iz stavka 2. ili 3. Komisija uspostavlja postupak savjetovanja, u skladu sa stavkom 1., kako bi to mišljenje raspravila s državama članicama.

Članak 28.

Posebni mehanizam kad izvanredno stanje u području javnog zdravlja ugrožava sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica

1. Kad Komisija utvrdi da postoji izvanredno stanje u području javnog zdravlja velikih razmjera koje negativno utječe na nekoliko država članica i ugrožava sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica, može predložiti Vijeću da donese provedbenu odluku kojom se državama članicama odobrava ponovno uvođenje nadzora državne granice, uključujući sve odgovarajuće mjere ublažavanja koje treba uspostaviti na nacionalnoj razini i razini Unije, ako dostupne mjere iz članka 21.a i članka 23. nisu dovoljne za suzbijanje izvanrednog stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera. Države članice mogu od Komisije zatražiti da takav prijedlog podnese Vijeću.

2. Provedbena odluka Vijeća iz stavka 1. obuhvaća razdoblje od najviše šest mjeseci i može se obnavljati na prijedlog Komisije na dodatna razdoblja od po najviše šest mjeseci za čitavo vrijeme trajanja izvanrednog stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera, uzimajući u obzir preispitivanje iz stavka 4.

3. Ako države članice ponovno uvedu ili produlje nadzor državne granice zbog izvanrednog stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera iz stavka 1., taj se nadzor državne granice temelji na provedbenoj odluci Vijeća iz stavka 1. od njezina stupanja na snagu.

4. Komisija redovito preispituje razvoj izvanrednog stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera kako je navedeno u stavku 1. i učinak mjera donesenih u skladu s provedbenom odlukom Vijeća iz tog stavka kako bi ocijenila jesu li mjere i dalje opravdane i, ako nisu, predložila ukidanje nadzora državne granice na unutarnjim granicama što je prije moguće.

5. Države članice odmah obavješćuju Europski parlament, Vijeće, Komisiju i druge države članice o ponovnom uvođenju nadzora državne granice u skladu s odlukom iz stavka 1.

6. Države članice mogu poduzeti druge mjere iz članka 23., kako bi ograničile opseg nadzora državne granice na unutarnjim granicama. Komisija te mjere uzima u obzir pri preispitivanju iz stavka 4. ovog članka.

▼B

Članak 29.

Posebni postupak kada iznimne okolnosti ugrožavaju sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica

▼M1

1. U iznimnim okolnostima, kada je sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica ugroženo uslijed trajnih i ozbiljnih nedostataka povezanih s nadzorom vanjskih granica kako je navedeno u članku 21. ove Uredbe ili zbog toga što se država članica ne pridržava odluke Vijeća iz članka 19. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), i u mjeri u kojoj te okolnosti predstavljaju ozbiljnu prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u okviru područja bez nadzora unutarnjih granica ili unutar njegovih dijelova, nadzor državne granice na unutarnjim granicama može se ponovno uvesti u skladu sa stavkom 2. ovog članka za razdoblje od najviše šest mjeseci. To se razdoblje može produljiti najviše tri puta za dodatno razdoblje od najviše šest mjeseci ako iznimne okolnosti traju i dalje.

▼B

2. Vijeće može, u krajnjem slučaju i kao mjeru za zaštitu zajedničkih interesa unutar područja bez nadzora unutarnjih granica, ako sve ostale mjere, posebno one navedene u članku 21. stavku 1., ne mogu učinkovito ublažiti identificiranu ozbiljnu prijetnju, preporučiti da jedna ili više država članica odluče ponovo uvesti nadzor državne granice na svim unutarnjim granicama ili nekim njihovim određenim dijelovima. Preporuka Vijeća temelji se na prijedlogu Komisije. Države članice mogu zatražiti da Komisija takav prijedlog za preporuku podnese Vijeću.

U svojoj preporuci Vijeće mora barem naznačiti informacije navedene u članku 27. stavku 1. točkama od (a) do (e).

Vijeće može predložiti produljenje u skladu s uvjetima i postupkom utvrđenim u ovom članku.

Prije nego što država članica ponovno uvede nadzor državne granice na svim unutarnjim granicama ili na nekim njihovim dijelovima prema ovom stavku, dužna je o tome obavijestiti ostale države članice, Europski parlament i Komisiju.

3. U slučaju da neka država članica ne provodi preporuku iz stavka 2, ta država članica mora bez odgode obavijestiti Komisiju pismenim putem o svojim razlozima.

U takvom slučaju Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću ocjenjujući razloge koje je navela dotična država članica i posljedice za zaštitu zajedničkih interesa u području bez nadzora unutarnjih granica.

([1]) Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 863/2007 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Vijeća (EZ) 2007/2004 i Odluke Vijeća 2005/267/EZ (SL L 251, 16.9.2016., str. 1.).

▼B

4. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga, u vezi sa situacijama gdje okolnosti koje uzrokuju potrebu za produljivanjem nadzora državne granice na unutarnjim granicama u skladu sa stavkom 2. postanu poznate manje od 10 dana prije kraja prethodnog razdoblja ponovnog uvođenja, Komisija može, provedbenim aktima koji se odmah primjenjuju, u skladu s postupkom navedenim u članku 38. stavku 3. donijeti sve potrebne preporuke. Unutar 14 dana od donošenja tih preporuka, Komisija podnosi Vijeću prijedlog preporuke u skladu sa stavkom 2. ovog članka.

5. Ovaj članak ne dovodi u pitanje mjere koje država članica može donijeti u slučaju ozbiljne prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti prema člancima 25., 27. i 28.

Članak 30.

Kriteriji za privremeno ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama kada iznimne okolnosti ugrožavaju sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica

1. Ako Vijeće, kao krajnju mjeru, u skladu s člankom 29. stavkom 2. preporuči privremeno ponovno uvođenje nadzora državne granice na jednoj ili više unutarnjih granica ili na njihovim dijelovima, ono ocjenjuje opseg u kojem bi ta mjera mogla na odgovarajući način ukloniti prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez nadzora unutarnjih granica te ocjenjuje proporcionalnost mjere u odnosu na tu prijetnju. Ta se ocjena temelji na detaljnim informacijama podnesenima od strane dotične države članice ili dotičnih država članica te od strane Komisije kao i na ostalim relevantnim informacijama uključujući one dobivene u skladu sa stavkom 2. ovog članka. Pri donošenju takve ocjene, posebno se uzima u obzir sljedeće:

(a) dostupnost mjera tehničke ili financijske potpore kojima bi se moglo pribjeći ili im se pribjeglo na nacionalnoj razini ili razini Unije, ili na obje razine, uključujući pomoć tijela, ureda ili agencija Unije kao što su Agencija, Europski potporni ured za azil, osnovan Uredbom (EU) br. 439/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]), ili Europski policijski ured (Europol), osnovan Odlukom 2009/371/PUP, te opseg u kojem bi te mjere mogle na odgovarajući način ukloniti prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez nadzora unutarnjih granica;

(b) trenutačni i mogući budući učinak ozbiljnih nedostataka povezanih s nadzorom vanjskih granica koji su identificirani u okviru evaluacija provedenih na temelju Uredbe (EU) br. 1053/2013 i opseg u kojem ti ozbiljni nedostaci predstavljaju ozbiljne prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez nadzora unutarnjih granica;

([1]) Uredba (EU) br. 439/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o osnivanju Europskog potpornog ureda za azil (SL L 132, 29.5.2010., str. 11.).

▼B

(c) mogući utjecaj ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama na slobodno kretanje osoba unutar područja bez nadzora unutarnjih granica.

2. Prije donošenja prijedloga preporuke Vijeća, u skladu s člankom 29. stavkom 2., Komisija može:

(a) zatražiti da joj države članice, Agencija, Europol ili druga tijela, uredi ili agencije Unije dostave dodatne informacije;

(b) provoditi posjete na licu mjesta, uz podršku stručnjaka iz država članica te podršku Agencije, Europola ili bilo kojih drugih relevantnih tijela, ureda ili agencija Unije, s ciljem dobivanja ili provjere informacija relevantnih za tu preporuku.

Članak 31.

Obavješćivanje Europskog parlamenta i Vijeća

Komisija i dotična država članica odnosno dotične države članice dužne su što je prije moguće obavijestiti Europski parlament i Vijeće o razlozima koji bi mogli pokrenuti primjenu članka 21. i članaka od 25. do 30.

Članak 32.

Odredbe koje se primjenjuju u slučaju ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama

U slučaju ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama, relevantne odredbe glave II. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

▼M6

Članak 33.

Izvješće o ponovnom uvođenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama

1. U roku od četiri tjedna od ukidanja nadzora državne granice na unutarnjim granicama države članice koje su provodile nadzor državne granice na unutarnjim granicama podnose Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji izvješće o ponovnom uvođenju i, prema potrebi, produljenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., kad se nadzor državne granice produljuje u skladu s člankom 25.a stavkom 5., predmetna država članica podnosi izvješće po isteku 12 mjeseci i 12 mjeseci nakon toga, ako se nadzor državne granice iznimno nastavi provoditi.

3. U izvješću se posebno navodi početna i daljnja procjena nužnosti i proporcionalnosti nadzora državne granice, ispunjavanje kriterija iz članka 26., provođenje provjera, praktična suradnja sa susjednim državama članicama, posljedični utjecaj na slobodno kretanje osoba, pogotovo u prekograničnim regijama, te učinkovitost ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama, uključujući ex-post procjenu nužnosti i proporcionalnosti ponovnog uvođenja nadzora državne granice.

▼M6

4. Komisija donosi provedbeni akt kako bi utvrdila jedinstveni obrazac za to izvješće i čini ga dostupnim na internetu. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 38. stavka 2.

5. Komisija može izdati mišljenje o toj ex-post procjeni privremenog ponovnog uvođenja nadzora državne granice na jednoj ili više unutarnjih granica ili njihovih dijelova.

6. Najmanje jednom godišnje Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o funkcioniranju područja bez nadzora unutarnjih granica („izvješće o stanju Schengena”). Komisija može i zasebno raspravljati o izvješću o stanju Schengena s Europskim parlamentom i Vijećem. To izvješće uključuje popis svih odluka o ponovnom uvođenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama koje su donesene u relevantnoj godini te mjera koje je Komisija poduzela u pogledu ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama. U izvješću se posebna pozornost posvećuje nadzoru državne granice koji je na snazi dulje od dvanaest mjeseci. Uključuje i procjenu nužnosti i proporcionalnosti ponovnog uvođenja i produljenja nadzora državne granice tijekom razdoblja na koje se odnosi izvješće te informacije o trendovima na području bez nadzora unutarnjih granica u pogledu nedopuštenih kretanja državljana trećih zemalja, uzimajući u obzir dostupne informacije relevantnih agencija Unije i analizu podataka iz relevantnih informacijskih sustava.

▼B

Članak 34.

Obavješćivanje javnosti

Komisija i dotična država članica na usklađen način obavješćuju javnost o odluci o ponovnom uvođenju nadzora državne granice na unutarnjim granicama te posebice ukazuju na datum početka i datum završetka te mjere, osim ako postoje bitni sigurnosni razlozi da se tako ne postupi.

Članak 35.

Povjerljivost

Na zahtjev dotične države članice, ostale države članice, Europski parlament i Komisija poštuju povjerljivost informacija dostavljenih u vezi s ponovnim uvođenjem i produljenjem nadzora državne granice te izvješćem sastavljenim u skladu s člankom 33.

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

▼M6

Članak 36.

Izmjene prilogâ

1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 37. u vezi s izmjenama priloga III., IV. i VIII.

▼M6

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 37. radi dopune ove Uredbe dodavanjem kategorija osoba na obveznom putovanju u dio B Priloga XI.

3. Kada, u opravdanim slučajevima, u vezi s prirodom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja velikih razmjera, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi, na delegirane akte donesene na temelju stavka 2. ovog članka primjenjuje se postupak predviđen u članku 37.a.

▼B

Članak 37.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 13. stavka 5. i članka 36. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 13. stavka 5. i članka 36. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 13. stavka 5. i članka 36. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

▼M6

Članak 37.a

Hitni postupak

1. Delegirani akti doneseni na temelju ovog članka stupaju na snagu bez odgode i primjenjuju se sve dok nije podnesen prigovor u skladu sa stavkom 2. Prilikom priopćenja delegiranog akta Europskom parlamentu i Vijeću navode se razlozi za primjenu hitnog postupka.

2. Europski parlament ili Vijeće mogu podnijeti prigovor na delegirani akt u skladu s postupkom iz članka 37. stavka 5. U takvom slučaju Komisija bez odgode stavlja dotični akt izvan snage nakon što joj Europski parlament ili Vijeće priopće svoju odluku o podnošenju prigovora.

▼B

Članak 38.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 39.

Obavijesti

1. Države članice Komisiji dostavljaju:

(a) popis boravišnih dozvola, na kojemu su razdvojene one obuhvaćene člankom 2. stavkom 16. točkom (a) i one obuhvaćene člankom 2. stavkom 16. točkom (b), uz uzorak dozvola obuhvaćenih člankom 2. stavkom 16. točkom (b). Boravišne iskaznice izdane u skladu s Direktivom 2004/38/EZ posebno se naznačuju kao takve i uzorci se dostavljaju za one boravišne iskaznice koje nisu izdane u skladu s jedinstvenim obrascem utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 1030/2002;

(b) popis svojih graničnih prijelaza;

(c) referentne iznose zahtijevane za prelazak njihovih vanjskih granica, a koje svake godine utvrđuju nacionalna tijela;

(d) popis nacionalnih službi odgovornih za nadzor državne granice;

(e) primjerak uzoraka iskaznica koje izdaju ministarstva vanjskih poslova;

(f) izuzeća od pravila u pogledu prelaženja vanjskih granica navedenih u članku 5. stavku 2. točki (a);

(g) statističke podatke navedene u članku 11. stavku 3;

▼M6

(h) obavijest o područjima koja se smatraju prekograničnim regijama i o svim relevantnim izmjenama koje se na njih odnose.

▼B

2. Komisija stavlja na raspolaganje državama članicama i javnosti informacije koje su joj dostavljene u skladu sa stavkom 1. objavom u *Službenom listu Europske unije*, seriji C, i drugim primjerenim sredstvima.

Članak 40.

Pogranični promet

Ova Uredba ne dovodi u pitanje pravila Unije o pograničnom prometu te postojeće bilateralne sporazume o pograničnom prometu.

▼B

Članak 41.

Ceuta i Melilla

Odredbe ove Uredbe ne utječu na posebna pravila koja se primjenjuju na gradove Ceutu i Melillu, kako je određeno u Izjavi Kraljevine Španjolske o gradovima Ceuti i Melilli u Završnom aktu Sporazuma o pristupanju Kraljevine Španjolske Konvenciji o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985 ([1]).

Članak 42.

Dostavljanje informacija od strane država članica

Države članice Komisiju obavješćuju o nacionalnim odredbama koje se odnose na članak 23. točke (c) i (d) o sankcijama iz članka 5. stavka 3. i bilateralnim sporazumima sklopljenima u skladu s ovom Uredbom. Naknadne izmjene tih odredaba dostavljaju se u roku od pet radnih dana.

Informacije koje dostavljaju države članice objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*, seriji C.

▼M3

Članak 42.a

Prijelazne mjere za države članice koje još ne upotrebljavaju EES

1. U putne isprave državljana trećih zemalja koji prelaze granice država članica iz članka 66. stavka 3. Uredbe (EU) 2017/2226 sustavno se otiskuje pečat pri ulasku i izlasku.

U putne isprave državljana trećih zemalja iz članka 6.a stavka 1. točaka (b) i (c) ove Uredbe koji prelaze granice država članica iz članka 66. stavka 3. Uredbe (EU) 2017/2226 pečat se otiskuje pri ulasku i izlasku.

Te se obveze otiskivanja pečata primjenjuju i kada je došlo do popuštanja u režimu granične kontrole u skladu s člankom 9. ove Uredbe.

2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, pečat se ne stavlja u putne isprave državljana trećih zemalja iz članka 6.a stavka 3. točaka (a), (b) i (f), članka 6.a stavka 3. točke (g) podtočaka i., ii., iii. i vii. te članka 6.a stavka 3. točke (j).

3. Odredbe ove Uredbe koje se odnose na podatke o ulasku/izlasku zabilježene u EES-u i na nepostojanje takvih podataka u EES-u, a posebno članak 8. stavak 3. točka (a) podtočka iii.a. i točka (g) podtočka iv., članak 8.d stavak 4. točka (d) i članak 12., primjenjuju se mutatis mutandis na ulazne i izlazne pečate.

([1]) SL L 239, 22.9.2000., str. 73.

▼M3

4. Ako se pretpostavka o ispunjavanju uvjeta koji se odnose na trajanje boravka pobije u skladu s člankom 12. stavkom 2., državljanin treće zemlje koji se nalazi na državnom području države članice koja još ne upotrebljava EES ima pravo zahtijevati da se u njegovu putnu ispravu unese datum na koji je i mjesto u kojem je prešao vanjsku granicu ili unutarnju granicu te države članice. Državljaninu treće zemlje može se također izdati obrazac prikazan u Prilogu VIII.

5. Primjenjuju se odredbe o otiskivanju pečata utvrđene u Prilogu IV.

6. Države članice iz članka 66. stavka 3. Uredbe (EU) 2017/2226 otiskuju pečat u putne isprave državljana trećih zemalja kojima je ulazak radi kratkotrajnog boravka odbijen na njihovoj državnoj granici. Otiskivanje pečata provodi se u skladu sa specifikacijama utvrđenima u Prilogu V. dijelu A točki 1. podtočki (d).

7. Obveze otiskivanja pečata iz stavaka od 1. do 6. primjenjuju do datuma početka rada EES-a u dotičnoj državi članici.

▼M6

Članak 42.b

Obavješćivanje o prekograničnim regijama

Sve države članice sa zajedničkim unutarnjim granicama do 11. siječnja 2025. u bliskoj suradnji utvrđuju dijelove svojeg državnog područja koji se smatraju prekograničnim regijama, uzimajući u obzir snažne društvene i gospodarske veze između njih, i obavješćuju Komisiju o njima.

Države članice obavješćuju Komisiju i o svim relevantnim izmjenama koje se odnose na te regije.

▼B

Članak 43.

Mehanizam evaluacije

1. U skladu s Ugovorima i ne dovodeći u pitanje njihove odredbe o postupcima zbog povrede, provedba ove Uredbe od strane svake države članice ocjenjuje se pomoću mehanizma evaluacije.

2. Pravila o mehanizmu evaluacije navedena su u Uredbi (EU) br. 1053/2013. U skladu s tim mehanizmom evaluacije, države članice i Komisija zajednički provode redovite, objektivne i nepristrane evaluacije kako bi provjerile ispravnu primjenu ove Uredbe, a Komisija koordinira evaluacije u bliskoj suradnji s državama članicama. U okviru tog mehanizma, svaka se država članica evaluira najmanje jednom u pet godina od strane malog tima koji se sastoji od predstavnika Komisije i stručnjaka koje su imenovale države članice.

Evaluacije se mogu sastojati od najavljenih ili nenajavljenih posjeta na licu mjesta vanjskih ili unutarnjih granica.

U skladu s tim mehanizmom evaluacije, Komisija je odgovorna za donošenje višegodišnjih i godišnjih programa evaluacije te izvješća o evaluaciji.

▼B

3. U slučaju mogućih nedostataka, dotičnim državama članicama mogu se uputiti preporuke za korektivne mjere.

Ako se u izvješću o evaluaciji koje je donijela Komisija u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) br. 1053/2013 utvrde ozbiljni nedostaci u provođenju nadzora vanjskih granica, primjenjuju se članci 21. i 29. ove Uredbe.

4. Europski parlament i Vijeće moraju biti obaviješteni o svim fazama evaluacije i moraju im se poslati svi relevantni dokumenti, u skladu s pravilima o povjerljivim dokumentima.

5. Europski parlament mora biti odmah i u potpunosti obaviješten o svakom prijedlogu za izmjenu ili zamjenu pravila utvrđenih u Uredbi (EU) br. 1053/2013.

Članak 44.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 562/2006 stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Uredbu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga X.

Članak 45.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

▼B

PRILOG I.

Dokazi za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za ulazak

Dokazi navedeni u članku 6. stavku 3. mogu uključivati sljedeće:

(a) za poslovna putovanja:

i. poziv tvrtke ili nekog tijela na sastanke, konferencije ili događaje vezane za trgovinu, industriju ili posao;

ii. ostale dokumente koji dokazuju postojanje trgovinskih ili poslovnih odnosa;

iii. ulaznice za sajmove i kongrese, ako ih osoba posjećuje;

(b) za putovanja radi školovanja ili drugih oblika izobrazbe:

i. potvrda o upisu u obrazovnu ustanovu u svrhu pohađanja strukovnih ili teoretskih tečajeva u okviru osnovne i daljnje izobrazbe;

ii. studentske iskaznice ili potvrde za upisane tečajeve;

(c) za turistička putovanja ili putovanja u privatne svrhe:

i. dokazi o smještaju:

— poziv domaćina ako osoba kod njega odsjeda,

— dokaz ustanove koja pruža uslugu smještaja ili drugi odgovarajući dokument u kojem se navodi predviđeni smještaj;

ii. dokazi u vezi s planom putovanja:

— potvrda rezervacije organiziranog putovanja ili drugi odgovarajući dokument u kojem je naveden plan putovanja;

iii. dokazi u vezi s povratkom:

— povratna ili druga putna karta;

(d) za putovanja radi sudjelovanja na političkim, znanstvenim, kulturnim, sportskim ili vjerskim događanjima ili putovanja iz drugih razloga:

pozivnice, ulaznice, potvrde o upisu ili programi u kojima se, gdje god je to moguće, navodi naziv organizacije domaćina i trajanje boravka ili drugi odgovarajući dokument u kojem se navodi razlog posjeta.

▼B

PRILOG II.

Unošenje podataka

Na svim graničnim prijelazima sve službene i druge informacije od osobite važnosti evidentiraju se ručno ili elektroničkim putem. Informacije koje se evidentiraju posebno uključuju:

(a) imena službenika graničnog nadzora odgovornog za lokalnu provedbu granične kontrole te imena drugih službenika u svakom timu;

(b) popuštanje u režimu granične kontrole osoba primijenjeno u skladu s člankom 9.;

(c) izdavanje, na granici, zamjenskih isprava za putovnice;

(d) uhićene osobe i prigovori (kaznena djela i prekršaji);

▼C2

(e) osobe kojima je odbijen ulazak u skladu s člankom 14. (razlozi odbijanja i državljanstva);

▼B

(f) sigurnosni kodovi ulaznih i izlaznih pečata, osobni podaci službenika graničnog nadzora kojima se povjerava određeni pečat u bilo kojem trenutku ili smjeni te informacije koje se odnose na izgubljene i ukradene pečate;

(g) prigovori osoba koje podliježu kontrolama;

(h) ostale policijske ili sudske mjere od posebne važnosti;

(i) posebni događaji.

▼B

PRILOG III.

Uzorci znakova kojima se označuju trake na graničnim prijelazima

DIO A

([1])

([1]) Za Norvešku i Island logotip nije obvezan.

▼B

DIO B1: „viza nije potrebna”;

DIO B2: „sve putovnice”.

▼B

DIO C

([1])

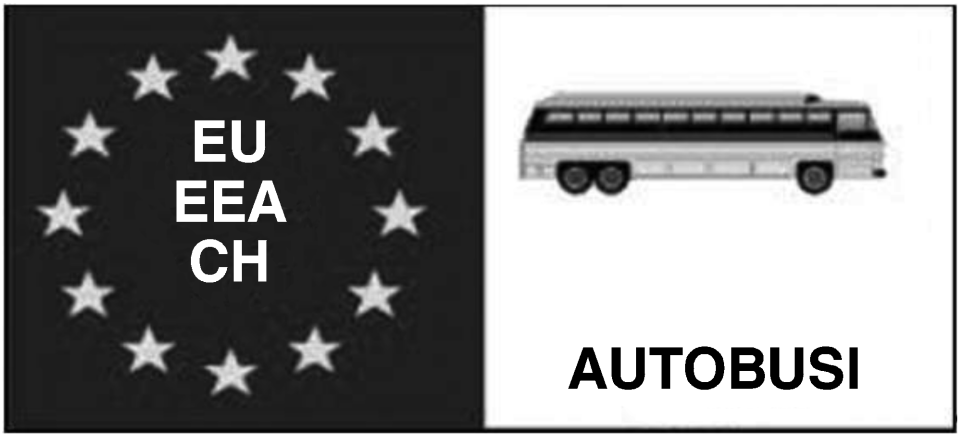

([1])

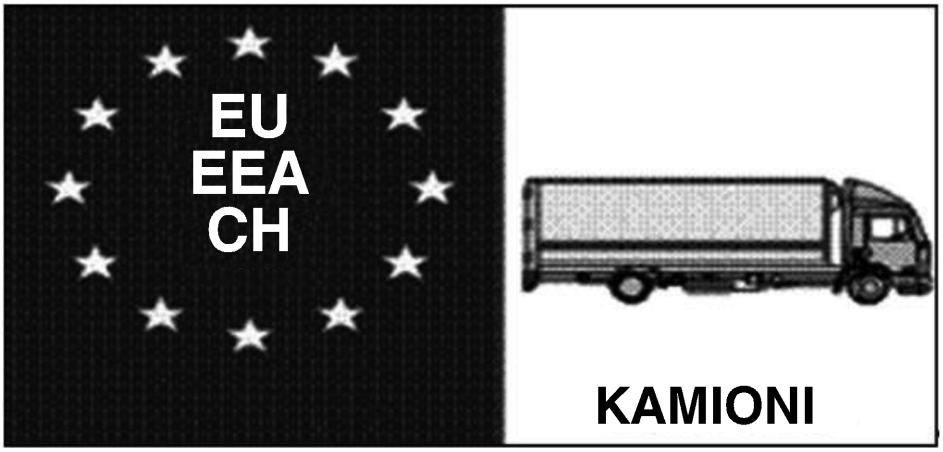

([1])

([1]) Za Norvešku i Island logotip nije obvezan.

▼B

VIZA
NIJE POTREBNA

OSOBNA
VOZILA

VIZA
NIJE POTREBNA

AUTOBUSI

VIZA
NIJE POTREBNA

KAMIONI

▼B

SVE
PUTOVNICE
OSOBNA VOZILA

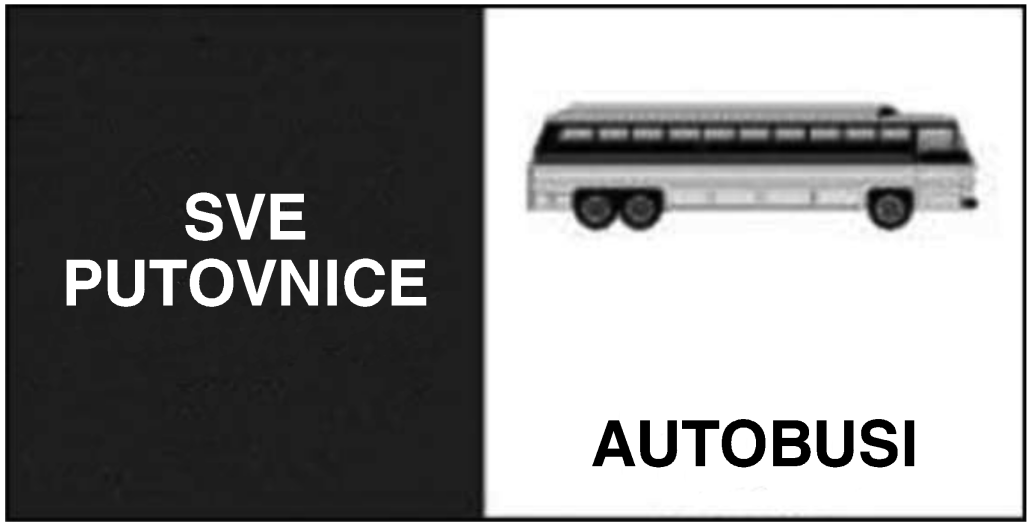
SVE
PUTOVNICE
AUTOBUSI

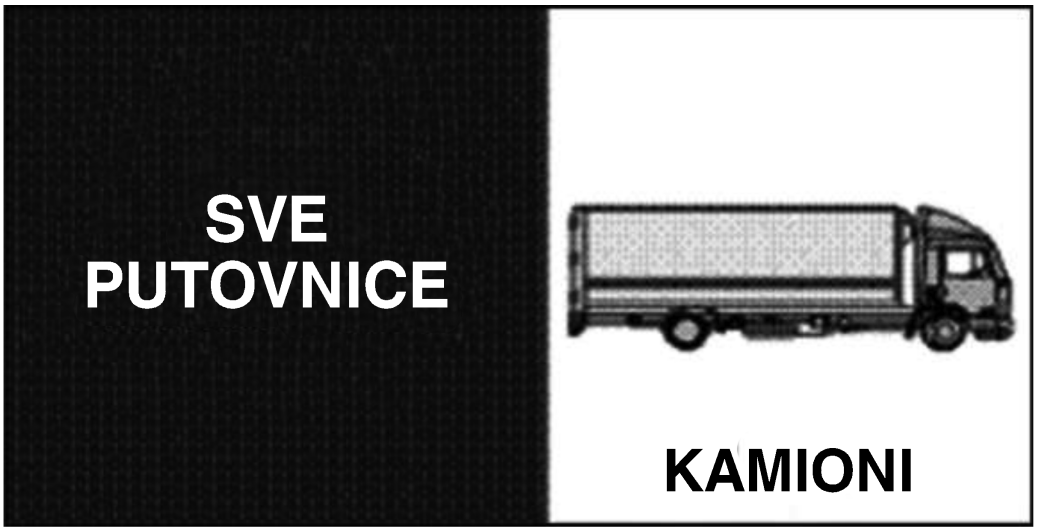
SVE
PUTOVNICE
KAMIONI

▼M3

DIO D

Dio D1: Trake automatizirane granične kontrole za građane EU-a, EGP-a i Švicarske

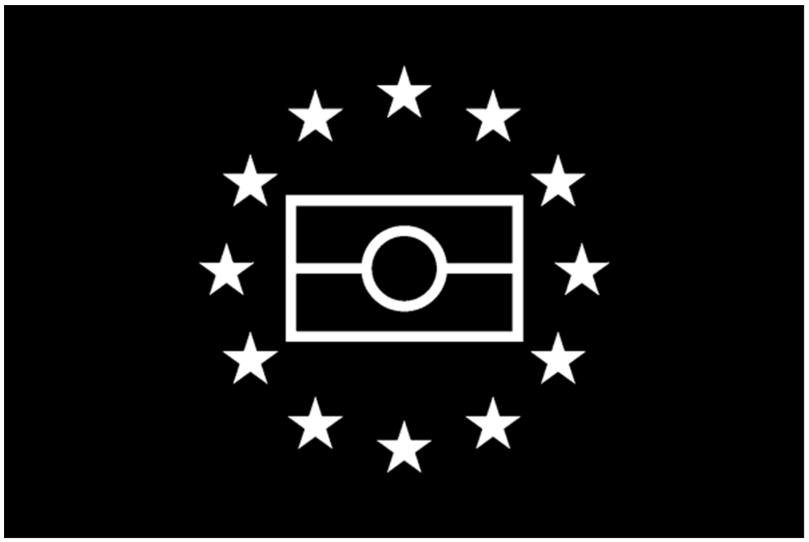

EU / EEA / CH
DRŽAVLJANI

Zvijezde nisu potrebne za Švicarsku, Lihtenštajn, Norvešku i Island.

Dio D2: Trake automatizirane granične kontrole za državljane trećih zemalja

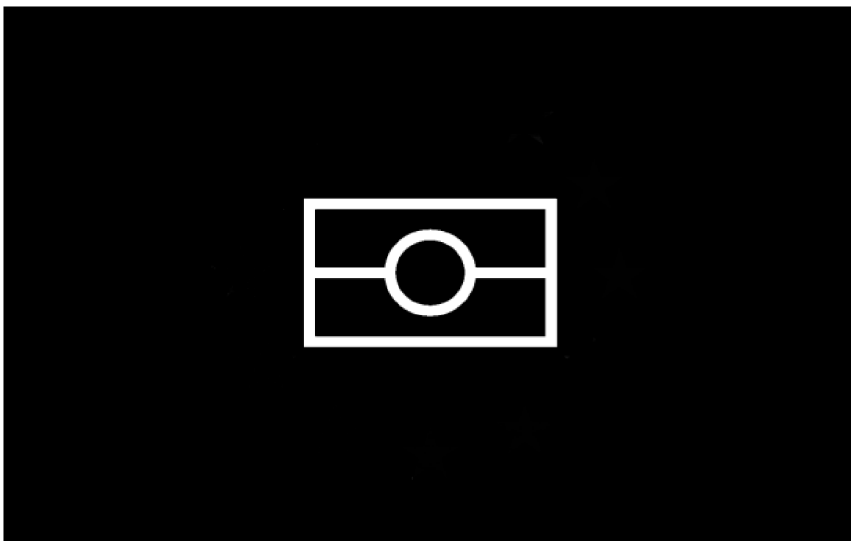

▼M3

Dio D3: Trake automatizirane granične kontrole za sve putovnice

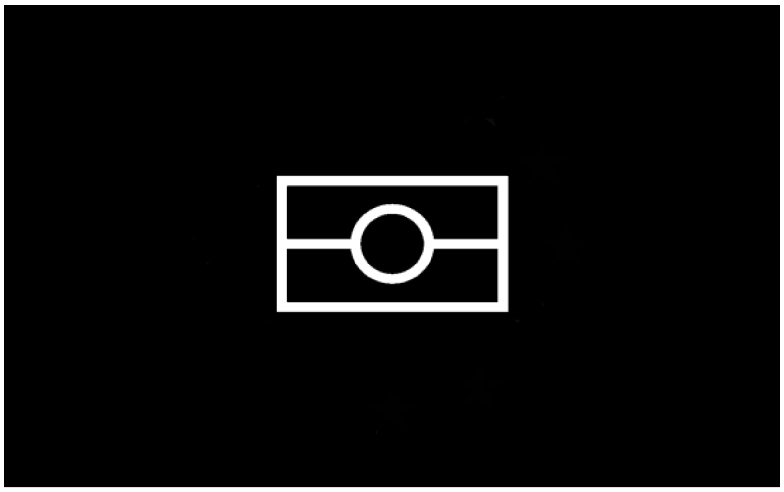

Dio E: Trake za registrirane putnike

▼B

PRILOG IV.

Otiskivanje pečata

▼M3

1. U putnu ispravu državljanina treće zemlje koji je nositelj Dokumenta o pojednostavljenom željezničkom tranzitu izdanog u skladu s Uredbom (EZ) br. 693/2003 otiskuje se pečat pri ulasku i izlasku. U putnu ispravu državljanina treće zemlje koji je nositelj valjanog Dokumenta o pojednostavljenom tranzitu izdanog u skladu s Uredbom (EZ) br. 693/2003, a nalazi se u željezničkom tranzitu i ne iskrcava se na državnom području države članice također se otiskuje pečat pri ulasku i izlasku. Usto, ako je to izričito predviđeno njezinim nacionalnim pravom, država članica može pri ulasku i izlasku otisnuti pečat u putnu ispravu državljanina treće zemlje koji je nositelj boravišne dozvole ili vize za dugotrajni boravak koje je izdala ta država članica u skladu s člankom 11. ove Uredbe.

   U putnu ispravu državljanina treće zemlje koji, na temelju nacionalne vize za kratkotrajni boravak izdane za jedan ulazak ili za dva ulaska, ulazi u državno područje države članice koja schengensku pravnu stečevinu još ne primjenjuje u cijelosti, ali upotrebljava EES, ili izlazi iz tog državnog područja, otiskuje se pečat prilikom ulaska i izlaska.

1.a Specifikacije tih pečata utvrđene su Odlukom Schengenskog izvršnog odbora SCH/COM-EX (94) 16 rev i SCH/Gem-Handb (93) 15 (POVJERLJIVO).

▼B

2. Sigurnosni kodovi na pečatima mijenjaju se u pravilnim vremenskim razmacima od najviše mjesec dana.

▼M3

2.a Pri ulasku i izlasku državljana trećih zemalja koji podliježu obvezi posjedovanja vize i obvezi otiskivanja pečata pečat se otiskuje na stranicu suprotnu od one na koju je unesena viza. Međutim, ako se ta stranica ne može iskoristiti, pečat se otiskuje na sljedećoj stranici. Pečat se ne otiskuje u području koje se strojno očitava.

———————

▼B

4. Države članice određuju nacionalne kontaktne točke odgovorne za razmjenu informacija o sigurnosnim kodovima ulaznih i izlaznih pečata na graničnim prijelazima i o njima obavješćuju druge države članice, Glavno tajništvo Vijeća i Komisiju. Te kontaktne točke bez odlaganja imaju pristup informacijama vezanim za zajedničke ulazne i izlazne pečate koji se koriste na vanjskim granicama dotičnih država članica, a posebno informacijama o:

   (a) graničnom prijelazu kojem je dodijeljen dani pečat;

   (b) osobnim podacima službenika graničnog nadzora kojem je pečat povjeren u bilo kojem trenutku;

   (c) sigurnosnom kodu žiga u bilo kojem trenutku.

   Svi upiti koji se odnose na zajedničke ulazne i izlazne pečate dostavljaju se gore navedenim nacionalnim kontaktnim točkama.

   Nacionalne kontaktne točke bez odlaganja šalju drugim kontaktnim točkama, Glavnom tajništvu Vijeća i Komisiji informacije o promjenama vezanima uz kontaktne točke kao i o izgubljenim ili ukradenim pečatima.

▼B

PRILOG V.

DIO A

Postupci za ►C2 odbijanje ulaska ◄ na granici

1. Nadležni službenik graničnog nadzora u slučaju ►C2 odbijanja ulaska ◄:

   (a) ispunjava standardni obrazac za ►C2 odbijanje ulaska ◄ prikazan u dijelu B. Dotični državljanin treće zemlje potpisuje obrazac i zadržava primjerak potpisanog obrasca. Ako državljanin treće zemlje odbije potpisati obrazac, službenik graničnog nadzora to upisuje u obrazac u stavku „napomene”;

▼M3

   (b) za državljane trećih zemalja kojima je odbijen ulazak radi kratkotrajnog boravka, u EES upisuje podatke o odbijanju ulaska u skladu s člankom 6.a stavkom 2. ove Uredbe i člankom 18. Uredbe (EU) 2017/2226;

▼B

   (c) poništava ili ukida vizu, ako je potrebno, u skladu s uvjetima iz članka 34. Uredbe (EZ) br. 810/2009;

▼M3

   (d) za državljane trećih zemalja čija se odbijanja ulaska ne upisuju u EES, otiskuje ulazni pečat u putovnicu poništavajući ga tako da ga prekriži neizbrisivom crnom tintom, a na desnoj strani, nasuprot njemu, također neizbrisivom tintom upisuje slovo (slova) koje odgovara razlogu (razlozima) odbijanja ulaska, čiji je popis naveden u standardnom obrascu za odbijanje ulaska prikazanom u dijelu B ovog Priloga. Osim toga, za te kategorije osoba službenik graničnog nadzora bilježi svako odbijanje ulaska u evidenciju ili popis navodeći identitet i državljanstvo dotičnog državljanina treće zemlje, podatke iz dokumenta kojim se državljaninu treće zemlje odobrava prelazak granice te razlog i datum odbijanja ulaska.

   Praktični postupci za otiskivanje pečata navedeni su u Prilogu IV.

▼C2

2. Ako je državljanina treće zemlje kojemu je odbijen ulazak do granice doveo prijevoznik, mjesno nadležno tijelo:

▼B

   (a) nalaže prijevozniku da preuzme odgovornost za državljanina treće zemlje i da njega bez odlaganja preveze u treću zemlju iz koje ga je dovezao, u treću zemlju koja je izdala ispravu kojom se njemu odobrava prelazak granice ili u bilo koju treću zemlju koja jamči njegov prihvat; ili da mu osigura prijevozno sredstvo za daljnji prijevoz u skladu s člankom 26. Schengenske konvencije i Direktive Vijeća 2001/51/EZ ([1]);

   (b) u očekivanju daljnjeg prijevoza poduzima odgovarajuće mjere u skladu s nacionalnim pravom i uzimajući u obzir lokalne prilike ►C2 kako bi spriječilo nezakoniti ulazak u zemlju državljana treće zemlje kojima je odbijen ulazak. ◄

3. Kada postoje razlozi za ►C2 odbijanje ulaska ◄ i uhićenje državljanina treće zemlje, službenik graničnog nadzora kontaktira tijela nadležna za odluku o daljnjim mjerama u skladu s nacionalnim pravom.

([1]) Direktiva Vijeća 2001/51/EZ od 28. lipnja 2001. o dopuni odredaba članka 26. Konvencije o primjeni Sporazuma iz Schengena od 14. lipnja 1985. (SL L 187, 10.7.2001., str. 45.).

▼B

DIO B

Standardni obrazac za ►C2 odbijanje ulaska ◄ na granici

Država
Logotip države (naziv ureda)
_____

_____ (1)

ZABRANA ULASKA NA GRANICI

Dana _____ u (vrijeme) _____ na graničnom prijelazu _____
Mi, niže potpisani, _____ pred sobom imamo:
Prezime _____ Ime _____
Datum rođenja _____ Mjesto rođenja _____ Spol _____
Državljanstvo _____ S boravištem u _____
Vrsta identifikacijske isprave _____ Broj _____
Izdana u _____ dana _____
Broj vize _____ Vrsta _____izdana od _____
Vrijedi od _____ do _____
za razdoblje od _____ dana iz sljedećih razloga: _____

►(3) Dolazi iz _____ (navesti prijevozno sredstvo, npr. broj leta), te ga/ju se obavješćuje da mu/joj se odbija ulazak u zemlju u skladu s (navesti upućivanje na važeće nacionalno pravo) iz sljedećih razloga: ◄

☐ (A) nema valjanu putnu ispravu(-e)

☐ (B) ima lažnu/krivotvorenu ispravu

☐ (C) nema valjanu vizu ili boravišnu dozvolu

☐ (D) ima lažnu/krivotvorenu vizu ili boravišnu dozvolu

☐ (E) nema odgovarajuću dokumentaciju kojom bi opravdao svrhu i uvjete svog boravka

Nije/nisu dostavljen(-i) na uvid sljedeći dokumenti: _____

☐ (F) već je boravio 90 dana u prethodnom razdoblju od 180 dana na državnom području država članica Europske unije.

☐ (G) nema dovoljno sredstava za uzdržavanje s obzirom na trajanje i vrstu boravka ili sredstava za povratak u matičnu državu ili državu tranzita

☐ (H) radi se o osobi za koju je izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska

☐ u SIS-u

☐ u nacionalnoj evidenciji

☐ (I) smatra se prijetnjom *javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti ili međunarodnim odnosima* jedne ili više država članica Europske unije (*svaka država mora navesti upućivanja na nacionalno pravo koje se odnosi natakve slučajeve zabrane ulaska*)

►(1) ☐ (J) odbio je pružiti biometrijske podatke ako su bili zatraženi

☐ za otvaranje osobnog dosjea u sustavu ulaska/izlaska

☐ kako bi se obavila granična kontrola. ◄

Napomene

►(2) ☐ (označava službenik graničnog nadzora ako su podaci pohranjeni u sustavu ulaska/izlaska)

Dotična osoba obavješćuje se da se njezini osobni podaci i informacije o ovom odbijanju ulaska upisuju u sustav ulaska/izlaska u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2017/2226.

U skladu s člankom 52. Uredbe (EU) 2017/2226 dotična osoba ima pravo dobiti podatke koji se na nju odnose i koji su zabilježeni u sustavu ulaska/izlaska te može zatražiti da se isprave netočni podaci koji se na nju odnose te da se izbrišu nezakonito zabilježeni podaci. ◄

Dotična osoba može izjaviti žalbu protiv odluke o zabrani ulaska kako je predviđeno nacionalnim pravom. Dotičnoj osobi uručuje se primjerak ovog dokumenta (*svaka država mora navesti upućivanja na nacionalno pravo i postupak koji se odnosi na pravo na podnošenje žalbe*).

Potpis dotične osobe	Službenik zadužen za kontrolu

(1) Za Norvešku i Island logotip nije obvezan.

►(1) (2) M3

►(3) C2

▼B

PRILOG VI.

Posebna pravila za različite vrste granica i različita prijevozna sredstva koja se koriste za prelazak vanjskih granica država članica

1. **Kopnene granice**

1.1. *Kontrole cestovnog prometa*

1.1.1. Za osiguranje učinkovite kontrole osoba te istodobno osiguravajući siguran i neometan protok cestovnog prometa, kretanje na graničnim prijelazima uređuje se na odgovarajući način. Prema potrebi, države članice mogu sklopiti bilateralne sporazume o usmjeravanju i zaustavljanju prometa. O tome obavješćuju Komisiju u skladu s člankom 42.

1.1.2. Države članice mogu, kad to smatraju prikladnim i kada to okolnosti dopuštaju, na određenim graničnim prijelazima na kopnenim granicama uspostaviti zasebne trake u skladu s člankom 10.

Nadležna tijela država članica mogu u bilo kojem trenutku ukinuti zasebne trake u iznimnim okolnostima i ako to zahtijevaju prometni i infrastrukturni uvjeti.

Države članice mogu surađivati sa susjednim zemljama u vezi s uvođenjem zasebnih traka na graničnim prijelazima na vanjskim granicama.

1.1.3. U pravilu, osobe koje putuju vozilom mogu za vrijeme kontrola ostati u vozilu. Međutim, ako to zahtijevaju okolnosti, od osoba može biti zatraženo da napuste vozilo. Temeljite kontrole će se provoditi, ako to lokalne okolnosti dopuštaju, u područjima koja su određena za tu svrhu. Kad je to god moguće, a u interesu sigurnosti osoblja, kontrole će provoditi dva službenika graničnog nadzora.

1.1.4. Zajednički granični prijelazi

1.1.4.1. Države članice mogu sklapati ili zadržati bilateralne sporazume sa susjednim trećim zemljama o uspostavi zajedničkih graničnih prijelaza, na kojima službenici graničnog nadzora države članice i službenici graničnog nadzora treće zemlje neposredno jedan nakon drugoga obavljaju izlazne i ulazne kontrole u skladu sa svojim nacionalnim pravom na državnom području druge stranke. Zajednički granični prijelazi mogu se nalaziti na državnom području države članice ili na državnom području treće zemlje.

1.1.4.2. Zajednički granični prijelazi koji se nalaze na državnom području države članice: bilateralni sporazumi kojima se uspostavljaju zajednički granični prijelazi koji se nalaze na državnom području države članice obuhvaćaju odobrenje za službenike graničnog nadzora iz treće zemlje za obavljanje njihovih dužnosti u državi članici, poštujući sljedeća načela:

(a) Međunarodna zaštita: državljaninu treće zemlje koji zatraži međunarodnu zaštitu na državnom području države članice daje se pristup odgovarajućim postupcima dotične države članice u skladu s pravnom stečevinom Unije o azilu.

▼B

(b) Uhićenje osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva: ako službenici graničnog nadzora iz treće zemlje ustanove činjenice koje opravdavaju uhićenje ili stavljanje pod zaštitu osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva, o tim činjenicama obavješćuju nadležna tijela države članice, a ta tijela države članice osiguravaju odgovarajuće praćenje u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i pravom Unije, neovisno o državljanstvu dotične osobe.

(c) Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije koje ulaze na područje Unije: službenici graničnog nadzora iz treće zemlje ne sprečavaju osobama s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije ulazak na područje Unije. Ako postoje razlozi koji opravdavaju uskraćivanje izlaska iz dotične treće zemlje, službenici graničnog nadzora iz treće zemlje obavještavaju nadležna tijela države članice o tim razlozima i nadležna tijela države članice osiguravaju odgovarajuće praćenje u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i pravom Unije.

1.1.4.3. Zajednički granični prijelazi koji se nalaze na državnom području treće zemlje: bilateralni sporazumi kojima se uspostavljaju zajednički granični prijelazi smješteni na državnom području treće zemlje obuhvaćaju odobrenje za službenike graničnog nadzora države članice za obavljanje svojih dužnosti u trećoj zemlji. Za potrebe ove Uredbe, sve kontrole koje obavljaju službenici graničnog nadzora države članice na zajedničkom graničnom prijelazu koji se nalazi na državnom području treće zemlje smatraju se obavljenima na državnom području dotične države članice. Službenici graničnog nadzora države članice obavljaju svoje zadaće u skladu s ovom Uredbom i poštujući sljedeća načela:

(a) Međunarodna zaštita: državljaninu treće zemlje koji je na izlasku prošao kontrolu službenika graničnog nadzora treće zemlje i koji potom od službenika graničnog nadzora države članice smještenoga u trećoj zemlji zatraži međunarodnu zaštitu, daje se pristup odgovarajućim postupcima države članice u skladu s pravnom stečevinom Unije o azilu. Nadležna tijela treće zemlje prihvaćaju premještaj dotične osobe na državno područje države članice.

(b) Uhićenje osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva: ako službenici graničnog nadzora države članice ustanove činjenice koje opravdavaju uhićenje ili stavljanje pod zaštitu osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva, djeluju u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i pravom Unije. Nadležna tijela treće zemlje prihvaćaju premještaj dotične osobe na državno područje države članice.

(c) Pristup IT sustavima: službenici graničnog nadzora države članice trebaju imati mogućnost korištenja informatičkih sustava za obradu osobnih podataka u skladu s člankom 8. Državama članicama dopušteno je uspostavljanje tehničkih i organizacijskih sigurnosnih mjera koje nalaže pravo Unije u pogledu zaštite osobnih podataka od slučajnog ili nezakonitog uništavanja ili slučajnoga gubitka, promjena, neovlaštenog odavanja podataka ili pristupa, uključujući pristup nadležnih tijela treće zemlje.

1.1.4.4. Prije sklapanja ili mijenjanja bilo kojeg bilateralnog sporazuma o zajedničkim graničnim prijelazima sa susjednim trećim zemljama, dotična država članica savjetuje se s Komisijom o sukladnosti sporazuma s pravom Unije. Komisija se obavješćuje o već postojećim bilateralnim sporazumima do 20. siječnja 2014.

▼B

Kada Komisija smatra da određeni sporazum nije usklađen s pravom Unije, o tome obavješćuje dotičnu državu članicu. Država članica poduzima odgovarajuće korake za izmjenu sporazuma u razumnom roku, kako bi se uklonile utvrđene neusklađenosti.

1.2. *Kontrole u željezničkom prometu*

1.2.1. Kontrole se obavljaju na putnicima u željezničkom prometu i na osoblju željeznice u vlakovima koji prelaze vanjske granice, uključujući i osobe u teretnim ili praznim vlakovima. Države članice mogu sklopiti bilateralne ili multilateralne sporazume o pravilima za obavljanje takvih kontrola, poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4. Te kontrole obavljaju se na jedan od sljedećih načina:

— na prvoj postaji na dolasku ili posljednjoj postaji na odlasku s državnog područja države članice,

— u vlaku, tijekom provoza između posljednje postaje odlaska u trećoj zemlji i prve postaje na dolasku na državno područje države članice ili obrnuto,

— na posljednjoj postaji na odlasku ili prvoj postaji na dolasku na državno područje treće zemlje.

1.2.2. K tome, da bi se omogućio neometani tok željezničkog prometa putničkih vlakova velikih brzina, države članice na trasama tih vlakova iz trećih zemalja također mogu odlučiti, zajedničkim sporazumom s dotičnim trećim zemljama, te poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4., obavljati kontrole osoba u tim vlakovima iz trećih zemalja, na bilo koji od sljedećih načina:

— na postajama u trećim zemljama gdje se osobe ukrcavaju na vlak,

— na postajama gdje se osobe iskrcavaju iz vlaka na državnom području država članica,

— u vlaku tijekom provoza između postaja na državnom području treće zemlje i postaja na državnom području država članica, pod uvjetom da osobe ostaju u vlaku.

1.2.3. Što se tiče brzih vlakova iz trećih zemalja koji se više puta zaustavljaju na državnom području država članica, ako je željeznički prijevoznik u mogućnosti ukrcati putnike isključivo za preostali dio puta unutar državnog područja država članica, takvi putnici podliježu ulaznim kontrolama bilo u vlaku ili na postaji odredišta osim u slučajevima kad su kontrole bile provedene u skladu s točkom 1.2.1. ili prvom alinejom točke 1.2.2.

Osobe koje žele vlakom putovati isključivo preostali dio puta unutar državnog područja država članica, prije polaska vlaka dobivaju preciznu obavijest da će podlijegati ulaznim kontrolama tijekom putovanja ili u postaji odredišta.

1.2.4. Kada putuju u obrnutom smjeru, osobe u vlaku podliježu izlaznim kontrolama na temelju sličnih postupaka.

▼B

1.2.5. Službenik graničnog nadzora može odrediti pregled unutrašnjih prostora u vagonima, prema potrebi i uz pomoć kontrolora vlaka, kako bi provjerio ima li u njima skrivenih predmeta ili osoba koji podliježu graničnim kontrolama.

1.2.6. Kad postoje razlozi za sumnju da se osobe koje su prijavljene ili su osumnjičene za počinjenje kaznenog djela ili državljani trećih zemalja koji namjeravaju nezakonito ući skrivaju u vlaku, službenik graničnog nadzora, ako ne može djelovati u skladu sa svojim nacionalnim propisima, obavješćuje države članice prema čijem državnom području ili unutar čijeg se državnog područja vlak kreće.

2. **Zračne granice**

2.1. *Postupci za kontrole u međunarodnim zračnim lukama*

2.1.1. Nadležna tijela država članica osiguravaju da operator zračne luke poduzme potrebne mjere kako bi fizički odvojio tokove putnika na unutarnjim letovima od tokova putnika na ostalim letovima. U tu svrhu uspostavlja se odgovarajuća infrastruktura u svim međunarodnim zračnim lukama.

2.1.2. Mjesto na kojem se provode granične kontrole utvrđuje se u skladu sa sljedećim postupkom:

(a) putnici na letu iz treće zemlje koji se ukrcavaju na unutarnji let podliježu ulaznoj kontroli u odredišnoj zračnoj luci leta iz treće zemlje. Putnici na unutarnjem letu koji se ukrcavaju na let prema trećoj zemlji (transferni putnici) podliježu izlaznoj kontroli u zračnoj luci polaska tog leta;

(b) za letove iz ili u treće zemlje bez transfernih putnika i za letove s više od jednog zaustavljanja u zračnim lukama država članica bez promjene zrakoplova:

i. putnici na letovima iz ili u treće zemlje bez prethodnog ili kasnijeg transfera unutar državnog područja država članica podliježu ulaznoj kontroli u ulaznoj zračnoj luci i izlaznoj kontroli u izlaznoj zračnoj luci;

ii. putnici na letovima iz ili u treće zemlje s više od jednog zaustavljanja na državnom području država članica bez promjene zrakoplova (tranzitni putnici), i pod uvjetom da se putnici ne mogu ukrcati u zrakoplov radi nastavka dijela puta na državnom području država članica, podliježu ulaznoj kontroli u zračnoj luci dolaska i izlaznoj kontroli u zračnoj luci polaska;

iii. kad na letovima iz trećih zemalja s više zaustavljanja na državnom području država članica zračni prijevoznik ukrca putnike samo radi putovanja na preostalom dijelu puta na tom državnom području, putnici podliježu izlaznoj kontroli u zračnoj luci polaska, a ulaznoj provjeri u zračnoj luci dolaska.

Kontrole putnika, koji su se tijekom ovih zaustavljanja već nalazili u zrakoplovu i nisu se ukrcali na državnom području država članica, provode se u skladu s točkom ii. Primjenjuje se obrnuti postupak na one kategorije letova gdje je zemlja odredišta treća zemlja.

▼B

2.1.3. Granične kontrole se obično ne provode u zrakoplovu ili na izlazu, osim ako je to opravdano na temelju procjene rizika vezanih uz unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje. Kako bi osigurale da se u zračnim lukama označenima kao graničnim prijelazima osobe kontroliraju u skladu s pravilima iz članaka od 7. do 14., države članice osiguravaju da tijela u zračnim lukama poduzimaju potrebne mjere radi usmjeravanja prometa putnika prema objektima namijenjenima za obavljanje kontrola.

Države članice osiguravaju da operator zračne luke poduzima potrebne mjere kako bi spriječio ulazak i izlazak neovlaštenih osoba u i iz rezerviranih područja kao što je tranzitno područje. Kontrole se obično ne provode u tranzitnom području, osim ako je to opravdano na temelju procjene rizika vezanih uz unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje; posebno se kontrole u ovom području mogu obavljati na osobama koje moraju imati zrakoplovno-tranzitnu vizu kako bi se provjerilo posjeduju li one takvu vizu.

2.1.4. Kada u slučajevima više sile ili neposredne opasnosti ili prema uputama nadležnih tijela zrakoplov na letu iz treće zemlje mora sletjeti na stajanku koja nije granični prijelaz, taj zrakoplov može nastaviti let samo uz odobrenje službenika graničnog nadzora i carinskih tijela. Jednako se postupa u slučajevima kada zrakoplov na letu iz treće zemlje sleti bez dozvole. Kontrola osoba u tim zrakoplovima uvijek se provodi u skladu s člancima od 7. do 14.

2.2. *Postupci za kontrole na aerodromima*

2.2.1. Osigurat će se da su osobe također kontrolirane, u skladu s člancima od 7. do 14., u zračnim lukama koje nemaju status međunarodnih zračnih luka prema važećem nacionalnom pravu (aerodromi), ali kroz koje je dopušteno preusmjeravanje letova iz ili prema trećim zemljama.

2.2.2. Odstupajući od točke 2.1.1., na aerodromima nije potrebno fizički odvajati tokove putnika s unutarnjih i ostalih letova, čime se ne dovodi u pitanje Uredba (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]). Osim toga, kada promet nije gust, stalna nazočnost službenika graničnog nadzora nije nužna, ali samo ako se jamči da se potreban broj osoblja može pravodobno rasporediti.

2.2.3. Kada na aerodromu službenici graničnog nadzora nisu stalno nazočni, direktor aerodroma te službenike graničnog nadzora na odgovarajući način obavješćuje o dolascima i polascima zrakoplova na letovima iz ili prema trećim zemljama.

2.3. *Kontrole osoba na privatnim letovima*

2.3.1. U slučaju privatnih letova iz ili prema trećim zemljama, kapetan prije polijetanja mora obavijestiti službenike graničnog nadzora države članice odredišta, a, prema potrebi, i državu članicu prvog ulaska, putem opće izjave koja između ostalog sadržava plan leta u skladu s Prilogom II. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu te informacije o osobnim podacima putnika.

([1]) Uredba (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o zajedničkim pravilima u području zaštite civilnog zračnog prometa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2320/2002 (SL L 97, 9.4.2008., str. 72.).

▼B

2.3.2. Ako se privatni letovi iz treće zemlje na putu za državu članicu zaustavljaju na državnom području drugih država članica, nadležna tijela države članice ulaska provode graničnu kontrolu i ulazni pečat na opću izjavu iz točke 2.3.1.

2.3.3. Kada se ne može sa sigurnošću utvrditi da je riječ o letu isključivo iz državnog područja države članice ili jedino prema državnim područjima država članica bez zaustavljanja na državnom području treće zemlje, nadležna tijela provode kontrole osoba u zračnim lukama i aerodromima u skladu s točkama 2.1. i 2.2.

2.3.4. Ulazak i izlazak jedrilica, ultralakih zrakoplova, helikoptera, malih zrakoplova koji mogu letjeti samo na kratkim udaljenostima i zračnih brodova uređuje se nacionalnim pravom, a prema potrebi i bilateralnim sporazumima.

3. **Morske granice**

3.1. *Opći postupci kontrole u pomorskom prometu*

▼C2

3.1.1. Kontrole brodova provode se u luci dolaska ili luci polaska, ili na području namijenjenom za tu svrhu, koje se nalazi u neposrednoj blizini plovila, ili na plovilu u teritorijalnim vodama kako su definirane Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora. Države članice mogu sklopiti sporazume u skladu s kojima se kontrole također mogu obavljati tijekom prelazaka ili, po dolasku ili odlasku broda, na državnom području treće zemlje, poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4.

▼B

3.1.2. Kapetan broda, brodski agent ili neka druga osoba koju je kapetan broda propisano ovlastio ili koja je ovlaštena na način koji je prihvatljiv dotičnom javnom nadležnom tijelu (u oba slučaja „kapetan broda”), sastavlja popis posade i svih putnika s podacima kako se traže u obrascima 5. (popis posade) i 6. (popis putnika) Konvencije o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu (Konvencija FAL) kao i, prema potrebi, s brojevima viza ili boravišnih dozvola:

— u roku od najmanje 24 sata prije dolaska u luku, ili

— najkasnije kada brod napusti prethodnu luku, ako je vrijeme putovanja kraće od dvadeset četiri sata, ili

— ako luka pristajanja nije poznata ili se promijeni tijekom putovanja, čim je ta informacija dostupna.

Kapetan broda dostavlja taj popis (popise) službenicima graničnog nadzora ili, ako je tako određeno nacionalnim pravom, drugim odgovarajućim nadležnim tijelima, koja bez odgode dostavljaju popis(e) službenicima graničnog nadzora.

3.1.3. Službenici graničnog nadzora ili nadležna tijela iz točke 3.1.2. kapetanu broda dostavljaju potvrdu o primitku (potpisanu presliku popisa ili elektroničku potvrdu o primitku) koju on treba predočiti na zahtjev kada se brod nalazi u luci.

3.1.4. Kapetan broda odmah izvješćuje nadležno tijelo o bilo kakvim promjenama u sastavu posade ili broju putnika.

Osim toga, kapetan broda žurno, te u roku navedenom u točki 3.1.2., obavješćuje nadležna tijela o postojanju slijepih putnika na brodu. Međutim, za slijepe putnike je i dalje odgovoran kapetan broda.

▼B

Odstupajući od članaka 5. i 8., nad osobama koje ostaju na brodu ne provode se sustavne granične kontrole. Međutim, službenici graničnog nadzora obavljaju pregled broda i obavljaju kontrole osoba koje ostaju na brodu samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

3.1.5. Kapetan broda pravodobno i u skladu s važećim pravilima dotične luke obavješćuje nadležna tijela o polasku broda.

3.2. *Posebni postupci kontrole za određene vrsta plovila*

Brodovi za kružna putovanja

3.2.1. Kapetan broda za kružna putovanja nadležnim tijelima dostavlja plan i program putovanja čim su utvrđeni te ne kasnije od roka utvrđenog u točki 3.1.2.

3.2.2. Ako plan putovanja broda za kružna putovanja obuhvaća isključivo luke na državnom području država članica, odstupajući od članaka 5. i 8., ne provodi se granična kontrola i brod za kružna putovanja može pristajati u lukama koje nisu granični prijelazi.

Međutim, kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljaju se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

3.2.3. Odstupajući od članka 8., ako plan putovanja broda za kružna putovanja obuhvaća luke na državnom području država članica i luke u trećim zemljama, granična kontrola se provodi na sljedeći način:

(a) ako brod za kružna putovanja dolazi iz luke koja se nalazi u trećoj zemlji i prvi put pristaje u luci na državnom području države članice, posada i putnici podliježu ulaznoj kontroli na temelju nominalnog popisa članova posade i putnika iz točke 3.1.2.

Putnici koji izlaze na kopno podliježu ulaznoj kontroli u skladu s člankom 8., osim ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje pokaže da nije potrebno provoditi takvu kontrolu;

(b) ako brod za kružna putovanja dolazi iz luke koja se nalazi u trećoj zemlji i ponovno pristane u luku na državnom području države članice, posada i putnici podliježu ulaznoj kontroli na temelju nominalnog popisa posade i putnika iz točke 3.1.2., u mjeri u kojoj su ti popisi izmijenjeni od pristajanja broda za kružna putovanja u prethodnoj luci na državnom području države članice.

Putnici koji izlaze na kopno podliježu ulaznim kontrolama u skladu s člankom 8., osim ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje pokaže da nije potrebno provoditi takvu kontrolu;

(c) ako brod za kružna putovanja dolazi iz luke koja se nalazi u državi članici i pristaje u luci također u državi članici, putnici koji izlaze na kopno podliježu ulaznoj kontroli u skladu s člankom 8. ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje to zahtijeva;

▼B

(d) ako brod za kružna putovanja polazi iz luke koja se nalazi u državi članici prema luci u trećoj zemlji, posada i putnici podliježu izlaznim kontrolama na temelju nominalnog popisa posade i putnika.

Ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje to zahtijeva, putnici koji se ukrcavaju na brod podliježu izlaznoj kontroli u skladu s člankom 8.;

(e) ako brod za kružna putovanja polazi iz luke koja se nalazi u državi članici prema luci koja se također nalazi u državi članici, ne provodi se izlazna kontrola.

Međutim, kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljaju se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

Izletnička plovidba

3.2.4. Odstupajući od članaka 5. i 8., osobe koje se nalaze na izletničkom plovilu koje dolazi iz ili polazi prema luci u državi članici ne podliježu graničnoj kontroli i mogu ući u luku koja nije granični prijelaz.

Međutim, u skladu s procjenom rizika od nezakonitog useljavanja, a posebno kada je obala treće zemlje u neposrednoj blizini državnog područja dotične države članice, provodi se kontrola osoba i/ili fizički pretražuje izletničko plovilo.

3.2.5. Odstupajući od članka 5., izletničko plovilo koje dolazi iz treće zemlje može, u iznimnom slučaju, ući u luku koja nije granični prijelaz. U tom slučaju, osobe na plovilu obavješćuju lučke vlasti kako bi im odobrile ulazak u tu luku. Lučke vlasti stupaju u vezu s tijelima u najbližoj luci koja je određena kao granični prijelaz kako bi ih obavijestile o dolasku plovila. Izjava o putnicima se daje podnošenjem popisa ukrcanih osoba lučkim vlastima. Taj popis se stavlja na raspolaganje službenicima graničnog nadzora najkasnije po dolasku.

Na isti način, ako zbog više sile izletničko plovilo koje dolazi iz treće zemlje mora pristati u luku koja nije granični prijelaz, lučke vlasti obavješćuju tijela u najbližoj luci određenoj kao granični prijelaz kako bi ih obavijestili o nazočnosti plovila.

3.2.6. Tijekom tih kontrola predaje se dokument koji sadrži sve tehničke karakteristike plovila te imena osoba na brodu. Primjerak tog dokumenta dostavlja se tijelima u lukama ulaska i izlaska. Sve dok se plovilo zadržava u teritorijalnim vodama jedne od država članica, primjerak tog dokumenta nalazi se među ispravama plovila.

Obalni ribolov

3.2.7. Odstupajući od članaka 5. i 8., posade ribarskih brodova obalnog ribolova koji se vraćaju svaki dan ili u roku od 36 sati u matičnu luku ili u bilo koju drugu luku na državnom području država članica a da pritom ne pristaju u neku luku na državnom području treće zemlje, ne kontroliraju se sistematski. Međutim, procjena rizika od nezakonitih migracija, posebno kada je obala treće zemlje u neposrednoj blizini državnog područja dotične države članice, uzima se u obzir pri utvrđivanju učestalosti kontrola. Kontrola osoba i/ili fizička pretraga plovila provodi se u skladu s tim rizicima.

▼B

3.2.8. Kontrola posada ribarskih brodova obalnog ribolova koji nisu registrirani u luci na državnom području država članica provodi se u skladu s odredbama koje se odnose na pomorce.

Trajektne linije

3.2.9. Provode se kontrole putnika na trajektnim linijama prema lukama trećih zemalja. Primjenjuju se sljedeća pravila:

(a) države članice osiguravaju, gdje je to moguće, zasebne trake u skladu s člankom 10.;

(b) kontrola putnika pješaka provodi se pojedinačno;

(c) kontrola putnika u vozilima provodi se dok su oni u vozilu;

(d) putnici na trajektima koji putuju autobusima smatraju se putnicima pješacima. Ti putnici izlaze iz autobusa radi kontrole;

(e) kontrola vozača vozila za prijevoz teškog tereta i osoba u pratnji provodi se dok se osobe nalaze u vozilu. Ta se kontrola u načelu obavlja zasebno od kontrole ostalih putnika;

(f) u svrhu brze provedbe kontrole postoji dovoljan broj ulaza;

(g) kako bi se posebno otkrili nezakoniti imigranti, provodi se nasumična pretraga prijevoznih sredstava te, prema potrebi, tereta te druge robe pohranjene u prijevoznom sredstvu;

(h) prema članovima posade trajekta postupa se isto kao i prema članovima posade trgovačkih brodova;

(i) točka 3.1.2. (obveza podnošenja popisa posade i putnika) ne primjenjuje se. Ako se popis osoba na brodu mora sastaviti u skladu s Direktivom Vijeća 98/41/EZ ([1]), presliku tog popisa kapetan broda dostavlja nadležnim tijelima luke dolaska na državnom području država članica ne kasnije od trideset minuta nakon polaska iz luke treće zemlje.

3.2.10. Kada trajekt koji dolazi iz treće zemlje te obavlja više od jednog pristajanja na državnom području država članica, ukrca putnike samo za preostali dio puta na tom državnom području, ti putnici podliježu izlaznim kontrolama u luci polaska i ulaznim kontrolama u luci dolaska.

Kontrole osoba koje su tijekom takvih kratkih pristajanja već na trajektu i koje se nisu ukrcale na državnom području država članica obavljaju se u luci dolaska. Obrnuti postupak primjenjuje se kada je zemlja odredišta treća zemlja.

([1]) Direktiva Vijeća 98/41/EZ od 18. lipnja 1998. o upisu osoba koje putuju putničkim brodovima koji plove prema lukama ili iz luka država članica Zajednice (SL L 188, 2.7.1998., str. 35.).

▼B

Teretne linije između država članica

3.2.11. Odstupajući od članka 8., ne provode se nikakve granične kontrole na teretnim linijama između iste dvije ili više luka smještenih na državnom području država članica, kada ti brodovi ne pristaju ni u kakvim lukama izvan državnog područja država članica i sastoje se samo od prijevoza robe.

Međutim, kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljaju se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

4. **Plovidba unutarnjim vodama**

4.1. „Plovidba unutarnjim vodama koja uključuje prelazak vanjske granice” obuhvaća upotrebu svih vrsta brodica i plovila na rijekama, kanalima i jezerima u poslovne svrhe ili za razonodu.

4.2. Kod plovila za poslovne svrhe, kapetan i zaposlenici na brodu koji se nalaze na popisu članova posade te članovi obitelji tih osoba koji žive na brodu smatraju se članovima posade ili jednakima članovima posade.

4.3. Odgovarajuće odredbe točaka od 3.1. do 3.2. primjenjuju se *mutatis mutandis* na kontrole plovidbe unutarnjim vodama.

▼B

PRILOG VII.

Posebna pravila za određene kategorije osoba

▼M3

1. **Šefovi država**

Šefovi vlada i članovi nacionalnih vlada te njihovi supružnici u pratnji, kao i članovi njihove službene delegacije, te vladari i drugi visoki članovi kraljevske obitelji.

Odstupajući od članka 6. i od članaka od 8. do 14., šefovi država, šefovi vlada i članovi nacionalnih vlada te njihovi supružnici u pratnji, kao i članovi njihove službene delegacije, te vladari i drugi visoki članovi kraljevske obitelji, koje su vlade država članica ili međunarodne organizacije pozvale zbog službenih razloga i čiji su dolazak i odlazak službeno najavljeni diplomatskim kanalima, ne podliježu graničnim kontrolama.

▼B

2. **Piloti zrakoplova i ostali članovi posade**

2.1. Odstupajući od članka 6., vlasnici pilotskih dozvola ili potvrde člana posade iz Priloga 9. Konvenciji o civilnom zrakoplovstvu od 7. prosinca 1944., tijekom obnašanja svojih dužnosti i na temelju tih isprava mogu:

(a) ukrcati se i iskrcati u zračnim lukama u kojima se zrakoplov zaustavlja ili u zračnoj luci dolaska na državnom području države članice;

(b) ući na državno područje općine u kojoj se nalazi zračna luka gdje se zrakoplov zaustavio ili u zračnu luku dolaska na državnom području države članice;

(c) kretati se, svim prijevoznim sredstvima, do zračne luke na državnom području države članice kako bi se ukrcao u zrakoplov koji polazi iz te iste zračne luke.

U svim ostalim slučajevima ispunjavaju se zahtjevi iz članka 6. stavka 1.

2.2. Na članove posade zrakoplova primjenjuju se članci od 7. do 14. Gdje god je to moguće, pri kontroli se daje prednost članovima posade. Točnije, kontrola posade provodi se ili prije provjera putnika ili na za tu svrhu posebno namijenjenim mjestima. Odstupajući od članka 8., posade koje su službenici odgovorni za nadzor državne granice tijekom obnašanja svojih dužnosti upoznali, mogu biti podvrgnute samo nasumičnoj kontroli.

3. **Pomorci**

Odstupajući od članaka 5. i 8., države članice mogu pomorcima koji imaju pomorsku identifikacijsku ispravu, izdanu u skladu s Konvencijom o osobnim ispravama pomoraca br. 108 (iz 1958.) ili br. 185 (iz 2003.) Međunarodne organizacije rada (ILO), Konvencijom o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu (Konvencija FAL) i dotičnim nacionalnim pravom, odobriti da uđu na državno područje država članica odlaženjem na kopno u okviru područja luke u koju njihovi brodovi pristaju ili u okviru susjednih općina, ili da izađu s državnog područja država članica povratkom na svoje brodove, bez da se pojave na graničnom prijelazu, pod uvjetom da se nalaze na popisu posade broda kojem pripadaju, koji je prethodno dostavljen nadležnim tijelima radi kontrole.

Međutim, prema procjeni rizika po unutarnju sigurnost i opasnosti od nezakonitog useljavanja, pomorci se podvrgavaju kontroli službenika graničnog nadzora prije odlaska na kopno u skladu s člankom 8.

▼B

4. **Nositelji diplomatskih, službenih i servisnih putovnica i članovi međunarodnih organizacija**

4.1. S obzirom na posebne povlastice ili imunitete koje uživaju, nositelji diplomatskih, službenih ili servisnih putovnica izdanih od strane trećih zemalja ili njihovih vlada koje države članice priznaju, kao i nositelji isprava izdanih od strane međunarodnih organizacija, navedenih u točki 4.4., koji putuju u okviru obnašanja svojih dužnosti, mogu na graničnim prijelazima ostvarivati prednost pred drugim putnicima iako, prema potrebi, i dalje podliježu viznom režimu.

Odstupajući od članka 6. stavka 1. točke (c) nositelji tih isprava ne trebaju dokazivati da imaju dovoljno sredstava za uzdržavanje.

4.2. Ako na vanjsku granicu stupi osoba koja se poziva na povlastice, imunitet i izuzeća, službenik graničnog nadzora može od nje zatražiti na uvid odgovarajuće isprave kao dokaz pri utvrđivanju njezina statusa, a posebno potvrde izdane od strane akreditacijske države ili diplomatsku putovnicu ili druga sredstva. U slučaju bilo kakve sumnje, službenik graničnog nadzora može se, u slučaju hitnosti, obratiti izravno ministarstvu vanjskih poslova.

4.3. Akreditirani članovi diplomatskih misija i konzularnih predstavništva i njihove obitelji mogu ući na državno područje država članica po predočenju iskaznice iz članka 20. stavka 2. i isprave na temelju koje im se odobrava prelazak preko granice. ►C2 Nadalje, odstupajući od članka 14. službenici graničnog nadzora ne mogu nositeljima diplomatskih, službenih i servisnih putovnica odbiti ulazak na državno područje države članice a da se najprije nisu savjetovali s odgovarajućim nacionalnim tijelima. ◄ To vrijedi i kad je za takve osobe u SIS-u izdano upozorenje.

4.4. Isprave izdane od strane međunarodnih organizacija u svrhe iz točke 4.1. su sljedeće:

— propusnica (*laissez-passer*) Ujedinjenih naroda koja se izdaje osoblju Ujedinjenih naroda i podređenim agencijama na temelju Konvencije o povlasticama i imunitetima specijaliziranih agencija, koju je u New Yorku usvojila Glavna skupština Ujedinjenih naroda 21. studenoga 1947.,

— propusnica (*laissez-passer*) Europske unije (EU),

— propusnica (*laissez-passer*) Europske zajednice za atomsku energiju (Euratom),

— legitimacijska potvrda koju izdaje glavni tajnik Vijeća Europe,

— isprave izdane u skladu s člankom III. stavkom 2. Sporazuma između država ugovornica Sjevernoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga (vojne osobne iskaznice popraćene putnim nalogom, putnim jamstvom ili pojedinačnim ili skupnim službenim nalogom), kao i isprave izdane u okviru Partnerstva za mir.

5. **Prekogranični radnici**

5.1. Postupci kontrole prekograničnih radnika utvrđeni su općim pravilima o nadzoru državne granice, a posebno člancima 8. i 14.

▼B

5.2. Odstupajući od članka 8., prekogranični radnici koje službenici graničnog nadzora dobro poznaju zbog njihova učestala prelaženja granice na istom graničnom prijelazu, a za koje je pri prvoj kontroli utvrđeno da za njih ni u SIS-u ni u nacionalnoj bazi podataka nije izdano upozorenje, podliježu samo nasumičnim kontrolama kako bi se na taj način provjerilo posjeduju li valjanu ispravu za prelazak granice i ispunjavaju li potrebne uvjete za ulazak. Temeljite kontrole tih osoba provode se povremeno, bez najave i u nepravilnim vremenskim razmacima.

5.3. Odredbe točke 5.2. mogu se proširiti i na druge kategorije osoba koje redovno prelaze granicu.

▼M5

6. **Maloljetnici**

6.1. Službenici graničnog nadzora obraćaju posebnu pozornost na maloljetnike, bilo da putuju sami ili u pratnji. Maloljetnici koji prelaze vanjsku granicu podliježu istoj kontroli prilikom ulaska i izlaska kao i odrasle osobe, kako je predviđeno u ovoj Uredbi.

6.2. U slučaju maloljetnika s pratnjom, službenik graničnog nadzora provjerava imaju li osobe koje prate maloljetnike roditeljsku skrb ili zakonsko skrbništvo nad njima, posebno kada su maloljetnici u pratnji samo jedne odrasle osobe i kada postoje ozbiljni razlozi za sumnju da su možda nezakonito odvojeni od skrbi osoba koje zakonito ostvaruju roditeljsku skrb ili zakonsko skrbništvo nad njima. U potonjem slučaju službenik graničnog nadzora provodi daljnju istragu kako bi otkrio eventualne nedosljednosti ili proturječnosti u danim informacijama.

6.3. U slučaju maloljetnika koji putuju sami, službenici graničnog nadzora temeljitom kontrolom putnih isprava i popratnih isprava uvjeravaju se da maloljetnici ne napuštaju državno područje protiv volje osoba koje ostvaruju roditeljsku skrb ili zakonsko skrbništvo nad njima.

6.4. Države članice imenuju nacionalne kontaktne točke za savjetovanja o maloljetnicima i o tome obavješćuju Komisiju. Popis tih nacionalnih kontaktnih točaka Komisija stavlja na raspolaganje državama članicama.

6.5. Ako postoji sumnja u postojanje bilo koje od okolnosti iz točaka 6.1., 6.2. i 6.3., službenici graničnog nadzora upotrebljavaju popis nacionalnih kontaktnih točaka za potrebe savjetovanja o maloljetnicima.

6.6. Države članice osiguravaju da su službenici graničnog nadzora koji provjeravaju biometrijske podatke djece ili ih upotrebljavaju za identifikaciju djeteta posebno osposobljeni da to čine na način prilagođen djeci i pogodan za djecu te uz potpuno poštovanje najboljih interesa djeteta i zaštitnih mjera utvrđenih u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Kad je dijete u pratnji roditelja ili zakonskog skrbnika, ta osoba prati dijete prilikom provjere biometrijskih podataka ili njihove upotrebe za identifikaciju. Nije dopuštena primjena sile. Države članice prema potrebi osiguravaju da je infrastruktura na graničnim prijelazima prilagođena upotrebi biometrijskih podataka djece.

▼B

7. **Službe spašavanja, policija, vatrogasne postrojbe i službenici graničnog nadzora**

U nacionalnom pravu utvrđuju se pravila za ulazak i izlazak pripadnika službi spašavanja, policije, vatrogasnih postrojbi koje djeluju u hitnim slučajevima, kao i u pogledu službenika graničnog nadzora kada granicu prelaze kod vršenja njihovih službenih dužnosti. Države članice mogu sklopiti bilateralne sporazume s trećim zemljama o ulasku i izlasku tih kategorija osoba. Takvim pravilima i bilateralnim sporazumima mogu se predvidjeti odstupanja od članaka 5., 6. i 8.

8. ***Offshore* radnici**

Odstupajući od članaka 5. i 8., *offshore* radnici koji se redovno vraćaju morskim ili zračnim putem na državno područje država članica bez boravljenja na državnom području treće zemlje ne kontroliraju se sustavno.

Ipak, uzima se u obzir procjena rizika od nezakonitog useljavanja, posebno kada se obala treće zemlje nalazi u neposrednoj blizini od obalnog mjesta, kako bi se utvrdila učestalost kontrola koje je potrebno obaviti.

▼B

PRILOG VIII.

Država

Logotip države ..... (Naziv ureda)

_____

_____ (1)

PRIHVAĆANJE DOKAZA O ISPUNJAVANJU UVJETA TRAJANJA KRATKOG BORAVKA U SLUČAJEVIMA KADA PUTNA ISPRAVE NIJE SNABDJEVENA ULAZNI ILĬ IZLAZNI PEČAT

Dana _____ u (vrijeme)_____na (mjesto) _____

Ispred niže potpisanog tijela. _____ pristupio je:

Prezime _____ Ime_____

Datum rođenja_____Mjesto rođenja _____ Spol _____

Državljanstvo _____ s boravištem u _____

Putna isprava _____Broj _____

Izdana u _____ dana_____

Broj vize _____(prema potrebi) izdane od _____

za razdoblje od _____dana. na temelju: _____

Uzimajući u obzir dokaze o trajanju boravka na državnom području država članica koje je gornja osoba predočila, smatra se da je ta osoba ušla ili napustila na državno područje države članice _____ , dana _____ u _____ sati, na graničnom prijelazu _____

Podaci za kontakt niže potpisanog tijela:

Tel: _____

Faks: _____

Elektronička pošta: _____

Dotičnoj se osobi uručuje primjerak ovog dokumenta.

Dotična osoba	Odgovorni službenik + pečat

(1) Za Norvešku I Island logotip nije obvezan.

▼B

PRILOG IX.

Uredba stavljena izvan snage i popis njezinih naknadnih izmjena

Uredba (EZ) br. 562/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 105, 13.4.2006., str. 1.)	
Uredba (EZ) br. 296/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 97, 9.4.2008., str. 60.)	
Uredba (EZ) br. 81/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 35, 4.2.2009., str. 56.)	
Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.)	Samo članak 55.
Uredba (EU) br. 265/2010 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 85, 31.3.2010., str. 1.)	Samo članak 2.
Prilog V. točka 9. Akta o pristupanju iz 2011.	
Uredba (EU) br. 610/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 182, 29.6.2013., str. 1.)	Samo članak 1.
Uredba (EU) br. 1051/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 295, 6.11.2013., str. 1.)	

▼B

PRILOG X.

Korelacijska tablica

Uredba (EZ) br. 562/2006	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. uvodni tekst	Članak 2. uvodni tekst
Članak 2. točke od 1. do 8.	Članak 2. točke od 1. do 8.
Članak 2. točka 8.a	Članak 2. točka 9.
Članak 2. točka 9.	Članak 2. točka 10.
Članak 2. točka 10.	Članak 2. točka 11.
Članak 2. točka 11.	Članak 2. točka 12.
Članak 2. točka 12.	Članak 2. točka 13.
Članak 2. točka 13.	Članak 2. točka 14.
Članak 2. točka 14.	Članak 2. točka 15.
Članak 2. točka 15.	Članak 2. točka 16.
Članak 2. točka 16.	Članak 2. točka 17.
Članak 2. točka 17.	Članak 2. točka 18.
Članak 2. točka 18.	Članak 2. točka 19.
Članak 2. točka 18.a	Članak 2. točka 20.
Članak 2. točka 19.	Članak 2. točka 21.
Članak 3.	Članak 3.
Članak 3.a	Članak 4.
Članak 4.	Članak 5.
Članak 5. stavak 1.	Članak 6. stavak 1.
Članak 5. stavak 1. točka (a)	Članak 6. stavak 2.
Članak 5. stavak 2.	Članak 6. stavak 3.
Članak 5. stavak 3.	Članak 6. stavak 4.
Članak 5. stavak 4.	Članak 6. stavak 5.
Članak 6.	Članak 7.
Članak 7. stavci 1. i 2.	Članak 8. stavci 1. i 2.
Članak 7. stavak 3. točka (a)	Članak 8. stavak 3. točka (a)

▼B

Uredba (EZ) br. 562/2006	Ova Uredba
Članak 7. stavak 3. točka (aa)	Članak 8. stavak 3. točka (b)
Članak 7. stavak 3. točka (ab)	Članak 8. stavak 3. točka (c)
Članak 7. stavak 3. točka (ac)	Članak 8. stavak 3. točka (d)
Članak 7. stavak 3. točka (ad)	Članak 8. stavak 3. točka (e)
Članak 7. stavak 3. točka (ae)	Članak 8. stavak 3. točka (f)
Članak 7. stavak 3. točka (b)	Članak 8. stavak 3. točka (g)
Članak 7. stavak 3. točka (c)	Članak 8. stavak 3. točka (h)
Članak 7. stavak 3. točka (d)	Članak 8. stavak 3. točka (i)
Članak 8.	Članak 9.
Članak 9. stavak 1.	Članak 10. stavak 1.
Članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (a)	Članak 10. stavak 2. prvi i drugi podstavak
Članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (b)	Članak 10. stavak 2. treći podstavak
Članak 9. stavak 2. drugi podstavak	Članak 10. stavak 2. četvrti podstavak
Članak 9. stavak 2. treći podstavak	Članak 10. stavak 2. peti podstavak
Članak 9. stavak 3. i 4.	Članak 10. stavak 3. i 4.
Članak 10. stavci od 1. do 5.	Članak 11. stavci od 1. do 5.
Članak 10. stavak 6.	—
Članak 11.	Članak 12.
Članak 12.	Članak 13.
Članak 13.	Članak 14.
Članak 14.	Članak 15.
Članak 15.	Članak 16.
Članak 16.	Članak 17.
Članak 17.	Članak 18.
Članak 18.	Članak 19.
Članak 19.	Članak 20.
Članak 19.a (poglavlje IV.)	—
Članak 19.a (poglavlje IV.a)	Članak 21.

▼B

Uredba (EZ) br. 562/2006	Ova Uredba
Članak 20.	Članak 22.
Članak 21.	Članak 23.
Članak 22.	Članak 24.
Članak 23.	Članak 25.
Članak 23.a	Članak 26.
Članak 24.	Članak 27.
Članak 25.	Članak 28.
Članak 26.	Članak 29.
Članak 26.a	Članak 30.
Članak 27.	Članak 31.
Članak 28.	Članak 32.
Članak 29.	Članak 33.
Članak 30.	Članak 34.
Članak 31.	Članak 35.
Članak 32.	Članak 36.
Članak 33.	Članak 37.
Članak 33.a	Članak 38.
Članak 34.	Članak 39.
Članak 35.	Članak 40.
Članak 36.	Članak 41.
Članak 37.	Članak 42.
Članak 37.a	Članak 43.
Članak 38.	—
Članak 39.	Članak 44.
Članak 40.	Članak 45.
Prilozi od I. do VIII.	Prilozi od I. do VIII.
—	Prilog IX.
—	Prilog X.

▼M6

PRILOG XI.

Obvezno putovanje

DIO A

Kategorije osoba iz članka 21.a. stavka 4.:

1. zdravstveni djelatnici, istraživači u zdravstvu i djelatnici u skrbi za starije osobe;

2. pogranični radnici;

3. osoblje u prometnom sektoru;

4. diplomati, osoblje međunarodnih organizacija i osobe koje primaju poziv međunarodnih organizacija i čija je fizička prisutnost potrebna za dobro funkcioniranje tih organizacija, vojno osoblje, humanitarni djelatnici i osoblje civilne zaštite pri obavljanju svojih dužnosti;

5. putnici u tranzitu;

6. osobe koje putuju zbog nužnih obiteljskih razloga;

7. pomorci;

8. osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita, ili kojima je potreban ulazak zbog drugih humanitarnih razloga.

DIO B

Kategorije osoba iz članka 21.a stavka 5.:

1. djeca u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju i učenici koji se obrazuju u susjednoj zemlji i njihovi skrbnici koji ih prate, koji prelaze granicu u svrhu takvog obrazovanja, kao i studenti ili osobe koje putuju u obrazovne svrhe;

2. sezonski radnici, uključujući radnike koji proizvode hranu;

3. osobe koje putuju zbog uvjerljivih razloga povezanih s brigom o životinjama ili zbog mjera potrebnih za poljoprivredu i šumarstvo u pojedinačnim slučajevima;

4. visokokvalificirani radnici te ključno i znanstveno osoblje čije je zapošljavanje potrebno iz gospodarske, društvene i sigurnosne perspektive i čiji se rad ne može odgoditi ili obavljati u inozemstvu;

5. osoblje javnih tijela za obranu, javni poredak, javno zdravlje i nacionalnu sigurnost, tj. osoblje policije, granične policije, odjelâ za imigraciju, odjelâ civilne zaštite javnog zdravlja itd. ili predstavnici tijelâ za izvršavanje zakonodavstva, ako je putovanje povezano s obavljanjem službenih dužnosti, uključujući osoblje odgovorno za rad i održavanje kritične infrastrukture;

6. ribari i osobe koje rade ili pružaju usluge na brodovima ili odobalnim rudarskim platformama i platformama za bušenje, na temelju radnog odnosa koji nije ugovor o radu u pomorstvu;

7. osobe koje ulaze u državu članicu radi primanja osnovnih zdravstvenih usluga, uključujući putnike u vozilima hitnih službi;

8. bračni drugovi (vjenčani partner, partner u izvanbračnoj zajednici, nevjenčani partner) i djeca osobe na obveznom putovanju, uključujući državljane trećih zemalja koji putuju radi spajanja obitelji;

▼**M6**

9. državljani trećih zemalja koji putuju kako bi odgovorili na poziv pravosudnog tijela;

10. osobe koje posjeduju međunarodnu novinarsku iskaznicu koju izdaje Međunarodna federacija novinara;

11. osobe ovisne o skrbi koje putuju do svojih skrbnika.

▼M6

PRILOG XII.

DIO A

Postupak transfera osoba uhićenih u pograničnim područjima unutarnjih granica

1. Odluke o transferu u skladu s člankom 23.a stavkom 2. izdaju se na standardnom obrascu utvrđenom u dijelu B ovog Priloga koji je popunilo nadležno nacionalno tijelo. Ta odluka odmah stupa na snagu.

2. Popunjeni standardni obrazac uručuje se dotičnom državljaninu treće zemlje koji potpisom obrasca potvrđuje primitak odluke o transferu i kojem se izdaje preslika potpisanog obrasca.

   Ako državljanin treće zemlje odbije potpisati standardni obrazac, nadležno tijelo navodi to odbijanje u obrascu u stavku „napomene”.

3. Nacionalna tijela koja izdaju odluku o transferu bilježe podatke na standardnom obrascu utvrđenom u dijelu B ovog Priloga.

4. Nacionalna tijela koja izdaju odluku o transferu svake godine obavješćuju Komisiju o broju osoba transferiranih u druge države članice, navodeći državu članicu ili države članice u koje su osobe transferirane, razloge za utvrđivanje da te osobe nemaju pravo boravka u državi članici i, ako je taj podatak dostupan, državljanstvo uhićenih državljana trećih zemalja.

5. Državljani trećih zemalja uhićeni u pograničnim područjima i transferirani u skladu s tim postupkom imaju pravo na žalbu. Žalbeni postupak protiv odluke o transferu vodi se u skladu s nacionalnim pravom. Državljanima trećih zemalja osigurava se djelotvoran pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje. Državljaninu treće zemlje uručuje se i popis kontaktnih točaka, pisan na jeziku koji razumije ili za koji se može razumno pretpostaviti da bi trebao razumjeti, na kojima može dobiti informacije o zastupnicima koji su ovlašteni zastupati državljanina treće zemlje u skladu s nacionalnim pravom. Žalba nema suspenzivan učinak.

6. Nadležna nacionalna osiguravaju da se državljanin treće zemlje kojem je izdana odluka o transferu transferira, u okviru bilateralne suradnje iz članka 23.a stavka 1. točke (a) nadležnim tijelima države članice primateljice. Transfer se obavlja odmah, a najkasnije u roku od 24 sata. Poslije tog roka postupak transfera ne može se provesti te se, prema potrebi, primjenjuju relevantne odredbe Direktive 2008/115/EZ. Nadležna nacionalna tijela države članice primateljice surađuju s nadležnim nacionalnim tijelima države članice koja obavlja transfer u tu svrhu.

▼M6

DIO B

Standardni obrazac za transfer osoba uhićenih u pograničnim područjima unutarnjih granica

 Ime države

Logotip države (naziv ureda)

_____

POSTUPAK TRANSFERA NA POGRANIČNIM PODRUČJIMA UNUTARNJIH GRANICA

Dana _____ u (vrijeme) _____ na (navesti vrstu obližnje unutarnje granice ili druge relevantne podatke povezane s uhićenjem u skladu s člankom 23.a Zakonika o schengenskim granicama)
_____

Mi, niže potpisani, _____ pred sobom imamo:

Osobni podaci (ovisno o dostupnosti)

Prezime _____ Ime _____

Datum rođenja _____ Mjesto rođenja _____ Spol _____

Državljanstvo _____ S boravištem u _____

Vrsta identifikacijske isprave _____ Broj _____

Izdana u _____ dana _____

Broj vize, ako postoji _____ Vrsta _____ Izdana od _____

Vrijedi od _____ do _____

Za razdoblje od _____ dana: _____

Dolazi iz _____ prijevoznim sredstvom _____ (navesti prijevozno sredstvo, npr. broj leta) te ga/je se obavješćuje da će ga/je se transferirati u _____ u skladu s člankom 23.a Zakonika o schengenskim granicama:

Razlozi kojima se obrazlaže da osoba nema pravo boravka u državi članici:

Napomene

□ Dotična osoba odbila je potpisati obrazac.

Dotična osoba _____ Nadležna tijela_____

Dotična osoba može podnijeti žalbu protiv transfera u skladu s nacionalnim pravom. Dotičnoj osobi uručuje se preslika ovog dokumenta (svaka država mora navesti upućivanja na nacionalno pravo i postupak koji se odnosi na pravo na podnošenje žalbe te kontaktne točke koje mogu pružiti informacije o predstavnicima koji su ovlašteni zastupati državljanina treće zemlje).